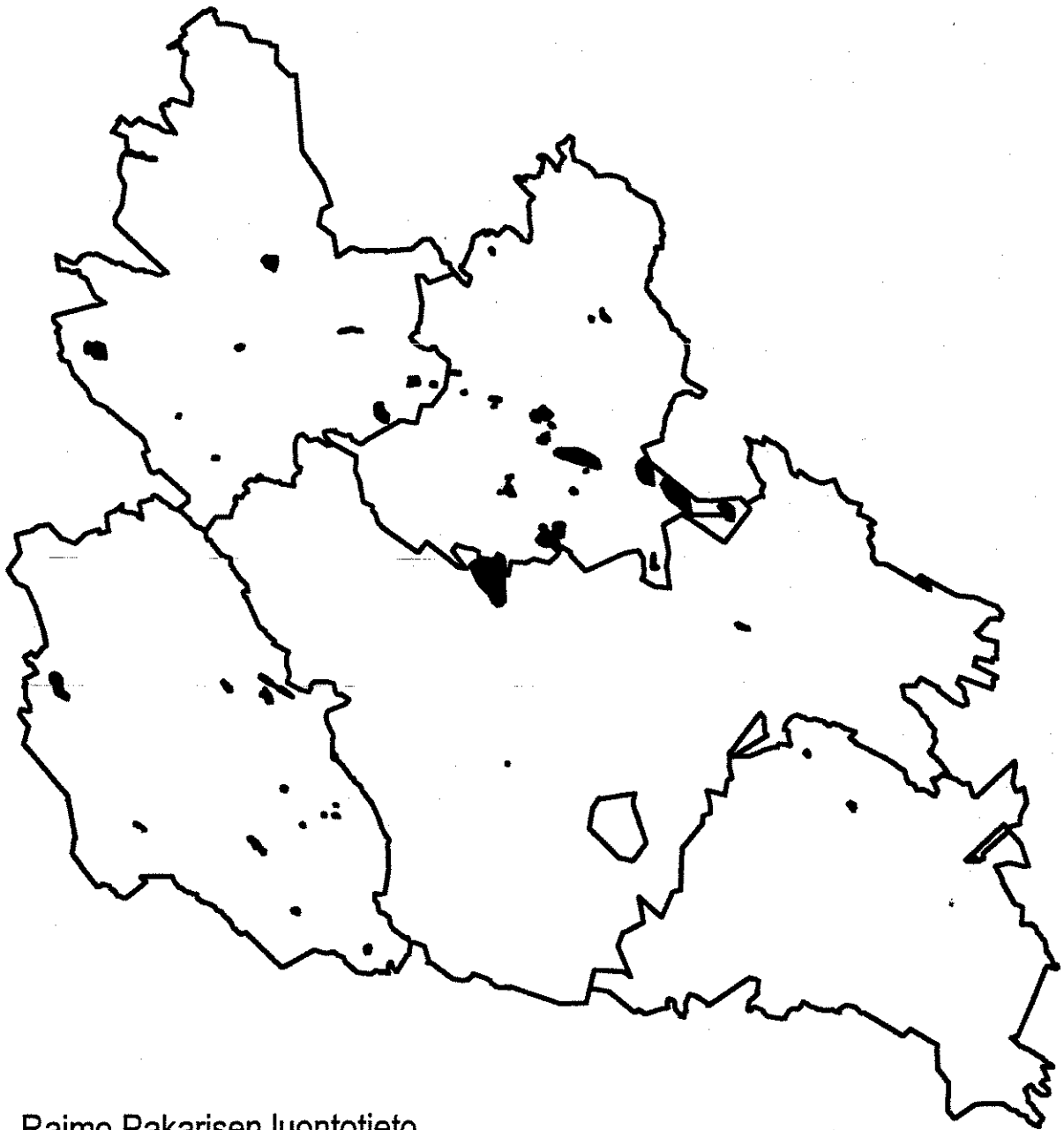

KUOPION SEUDUN MAAKUNTAKAAVA

LUONNONSUOJELU- JA VIRKISTYSALUE- SELVITYS 2001

Raimo Pakarisen luontotieto

Pohjois-Savon liitto

12.4.2002

SELVITYKSEN TAUSTA JA TARKOITUS

Tämä selvitys on yksi Kuopion seudun maakuntakaavan laadintaan liittyviä perusselvityksiä. Suojelu- ja virkistysalueita koskevien tietojen ajantasaisuus vaihtelee maakuntakaavoitettavan alueen eri osissa. Seutukaavamateriaalin osalta vanhimmat tiedot ovat Kuopiossa Siilinjärvellä ja Maaningalla, missä on voimassa Pohjois-Savon seutukaava. Seutukaava 1., jossa suurin osa suojelu- ja virkistysalueista osoitettiin, laadittiin 1970-luvulla. Vehmersalmella on voimassa Koillis-Savon seutukaava, jota laadittiin 1980- ja 1990-luvun vaihteessa. Karttulassa on voimassa Sisä-Savon seutukaava, jota laadittiin 1990-luvulla.

Suurin osa maakuntakaava-alueesta on yleiskaavoitettu. Erityisesti Kuopio ja Vehmersalmi ovat kokonaan yleiskaavoituksen piirissä (kts. kaavoitustilannekartta seuraavalla sivulla). Useimmat yleiskaavat on laadittu 1990-luvulla. Yleiskaavojen laadintavaiheessa ovat tulleet tarkistetuiksi myös kaavoitettavan alueen seutukaavassa olevat suojelu- ja virkistysalueet. Näiden lisäksi yleiskaavoissa alueesta riippuen on enemmän tai vähemmän myös muita ja suojelu- ja virkistysalueita. Maakuntakaavan luonto- ja virkistys selvitykseen osoitetut voimavarat ovat vähäiset. Ottaen huomioon edellä mainitun seutukaavoitus- ja yleiskaavoitustilanteen selvitys on suunnattu pääasiassa yleiskaavoittamattomille alueille. Näillä alueilla on tutkittu toisaalta voimassa olevan seutukaavan aluevarausten nykytilaa ja toisaalta uusia mahdollisia kohteita, jotka eivät vielä sisälly Natura-ohjelmaan, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin tai kaavojen varauksiin.

Selvityksen teki v. 2001 Raimo Pakarisen luontotieto. Selvitykseen käytettiin kolmen kuukauden työaika. Maastotyöt ajoittuvat kesäkuun loppupuolelta elokuulle. Selvityksessä arvioitiin 51 aluetta, joista 25 on voimassa olevassa seutukaavassa. Työtä ohjasi asiantuntijatyöryhmä, johon kuuluivat alueidenkäyttöpäällikkö Patrick Hublin ja ylitarkastaja Jorma Tuomainen Pohjois-Savon ympäristökeskuksesta, ympäristönsuojelusuunnittelija Timo Perätie Kuopion kaupungista, MMM Kalle Ruokolainen Kuopion Luonnonystävien Yhdistyksestä ja maakuntasuunnittelija Seppo Lai-tila Pohjois-Savon liitosta (puheenjohtaja) sekä konsultin edustajina FM Raimo Pakarinen (sihteerinä) ja FM Jorma Knuutinen. Työryhmä kokoontui v. 2001 kolme kertaa.

Työryhmä on valinnut Pohjois-Savon liitossa laaditun alustavan luettelon pohjalta inventoitavat kohteet. Aluekuvaukset, alueiden arvoluokitus ja kaavamerkintäsuositukset ovat konsultin. Työryhmän on tarkoitus tehdä selvityksen perusteella esitys maakuntakaavatyöryhmälle siitä, kuinka selvitykset tulokset maakuntakaavoituksessa on otettava huomioon. Tämä selvitys on vain osa maakuntakaavan suojelu- ja virkistysaluevarausten osoittamiseen liittyvästä lähtökohtamateriaalista. Muu materiaali koostuu mm. Pohjois-Savon liiton selvityksistä ja suunnitelmista, yleiskaavojen luonto- ja maisemaselvityksistä, valtakunnallisista suojeluohjelmista ja niihin liittyvästä materiaalista, Natura-ohjelmasta ja siihen liittyvästä materiaalista, IBA-alueista ja -tutkimusmateriaalista, GTK:n tutkimuksista ja tielaitoksen selvityksistä.

SISÄLLYS:

Selvityksen tausta ja tarkoitus s. 4

Aluekuvaukset:

KARTTULA

1. Hanisenjärven rantasuot s. 5
2. Poijaslampi s. 6
3. Poskilammet (MU 32.285) s. 7
4. Levänen (Lintuniemi, MY 32.290) s. 8
5. Valkeisen kallio (SL 32.541) s. 9
6. Pörönmäki (SL 32.543) s. 10
7. Rahkasuo - Heinä-Selkee (SL 32.545) s. 11
8. Heikinlammensuo - Aukeaneva s. 11
9. Rainta-Rytyn rantasuot (SL 32.549) s. 12
10. Ittalanjoen – Hoikanjoen yhtymäkohta s. 13
11. Hoikanjärvensuo s. 14
12. Vuorinen s. 14
13. Heinäpatama s. 14
14. Lehtilammen neva s. 15

KUOPIO

1. Kerilampi - Kerivuori s. 16
2. Kylmämäen letto s. 17
3. Pieksupetäjän lähteikkö (ei kuvaa) s. 18
4. Pohjois-Kallaveden saaret (Kuopio VI2 11.461 ja Siilinjärvi) s. 18

MAANINKA

1. Kellarinmäki s. 20
2. Humalapuron lehto s. 21
3. Iso Honkamäki s. 22
4. Laihasuo s. 23
5. Kitupuro (SU 12.502) s. 24
6. Kalkkisalmi (SU1 12.543) s. 25
7. Keskisaari (LO1 12.331, ah 12.660) s. 26
8. Korkeakoski (SU1 12.541) s. 27
9. Kunnanraja - Lintumäki (MY 12.290) s. 28
10. Käärnelahti (MY 12.290) s. 30

SIILINJÄRVI

Yleiskuvaus harjujaksosta Tarinaharju – Patakukkula - Repomäki (Siilinjärvi, alueet 1-5 ja Maaninka 9-10) s. 32

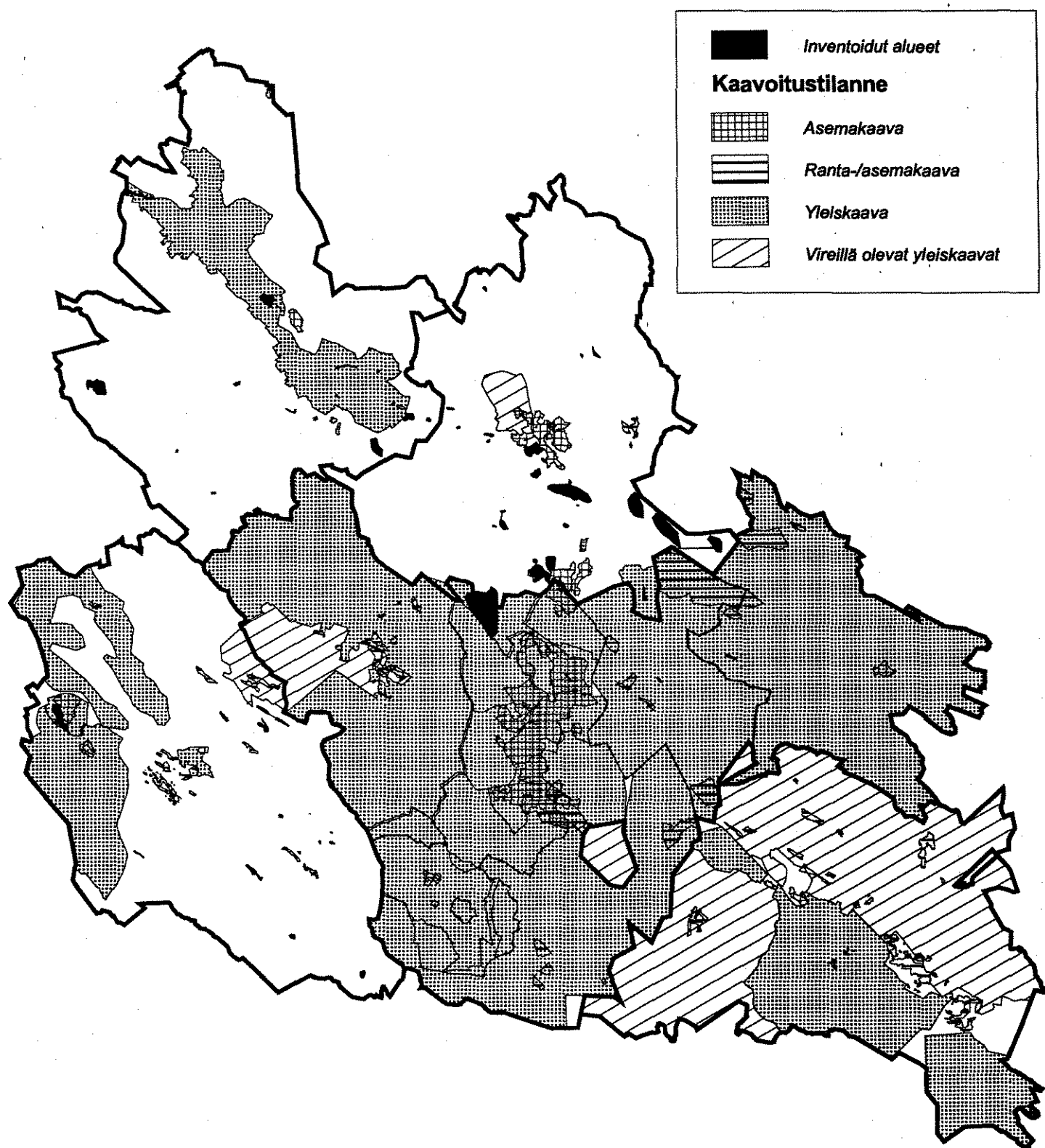
1. Aumanalasan puronotko (MY 13.290) s. 33
2. Tarinaharju – Patakukkula - Huosiainen (SU1 13.541, MY 13.290) s. 34
3. Harvalainen - Outokki (MY 13.290) s. 35
4. Jussilan letto (SU1 13.543) s. 35
5. Koivusaaren tie - kunnanraja (MY 13.290) s. 37
6. Kuivasteen lampi s. 39
7. Apaja-Kumpunen (SU 13.501) s. 40
8. Paasisalo s. 41
9. Hanhimäki (MM2.1 13.271) s. 41
10. Kukkuri (Kasurilanmäki, MM2 13.261) s. 42

11. Ruunaharjun lehto s. 42
12. Juurusveden saaret s. 44
13. Kourulammen lehto s. 46
14. Räimänmäki s. 46
15. Vehkasuo s. 48
16. Oravaisenpuro s. 49
17. Humalapuron lehto s. 49
18. Jaakonmäki (T13.800) s. 50
19. Sikalampi – Sikasuo (T13.800) s. 50
20. Soidinmäki s. 52
21. Ruskeamäki (SU 13.502, ei kuvaa) s. 52

VEHMERSALMI

1. Umpilammen suo (SL 46.544) s. 53
2. Ruutanan luhta s. 54

Luonnonsuojelu- ja virkistysalueinventointi 2001

4 0 4 8 Km

Karttula

Inventoidut alueet

Kaavoitustilanne

Asemakaava

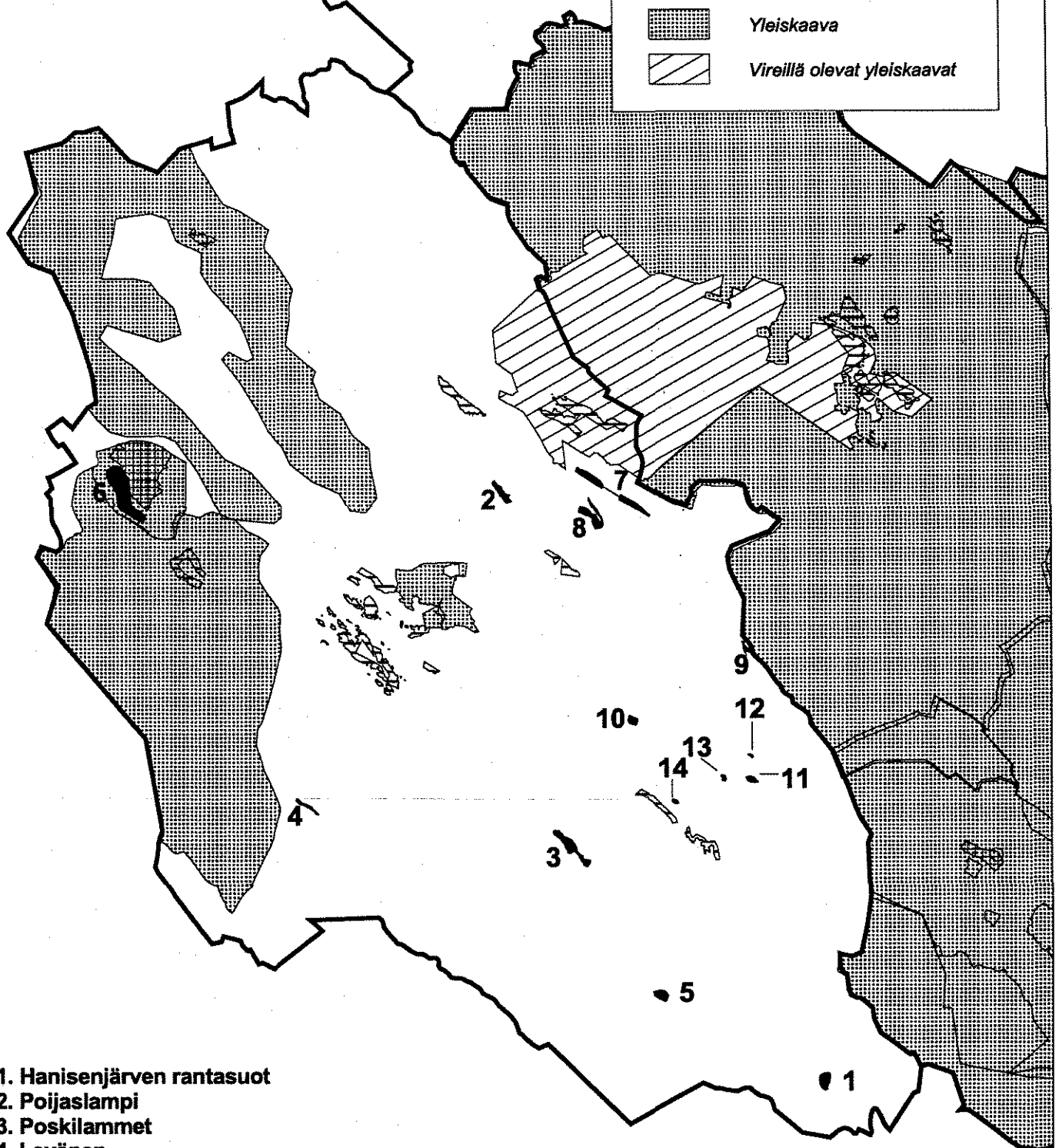
Ranta-/asemakaava

Yleiskaava

Vireillä olevat yleiskaavat

1. Hanisenjärven rantasuo
2. Poijaslampi
3. Poskilammet
4. Levänen
5. Valkeisen kallio
6. Pörönmäki
7. Rahkasuo - Heinäselkee
8. Heikinlammensuo - Aukeaneva
9. Rainta-Rytlyn rantasuo
10. Ittalanjoen - Hoikanjoen yhtymäkohta
11. Hoikanjärvensuo
12. Vuorinen
13. Heinäpatama
14. Lehtilammen neva

1. HANISENJÄRVEN RANTASUOT

Peruskarttalehti 3242 07

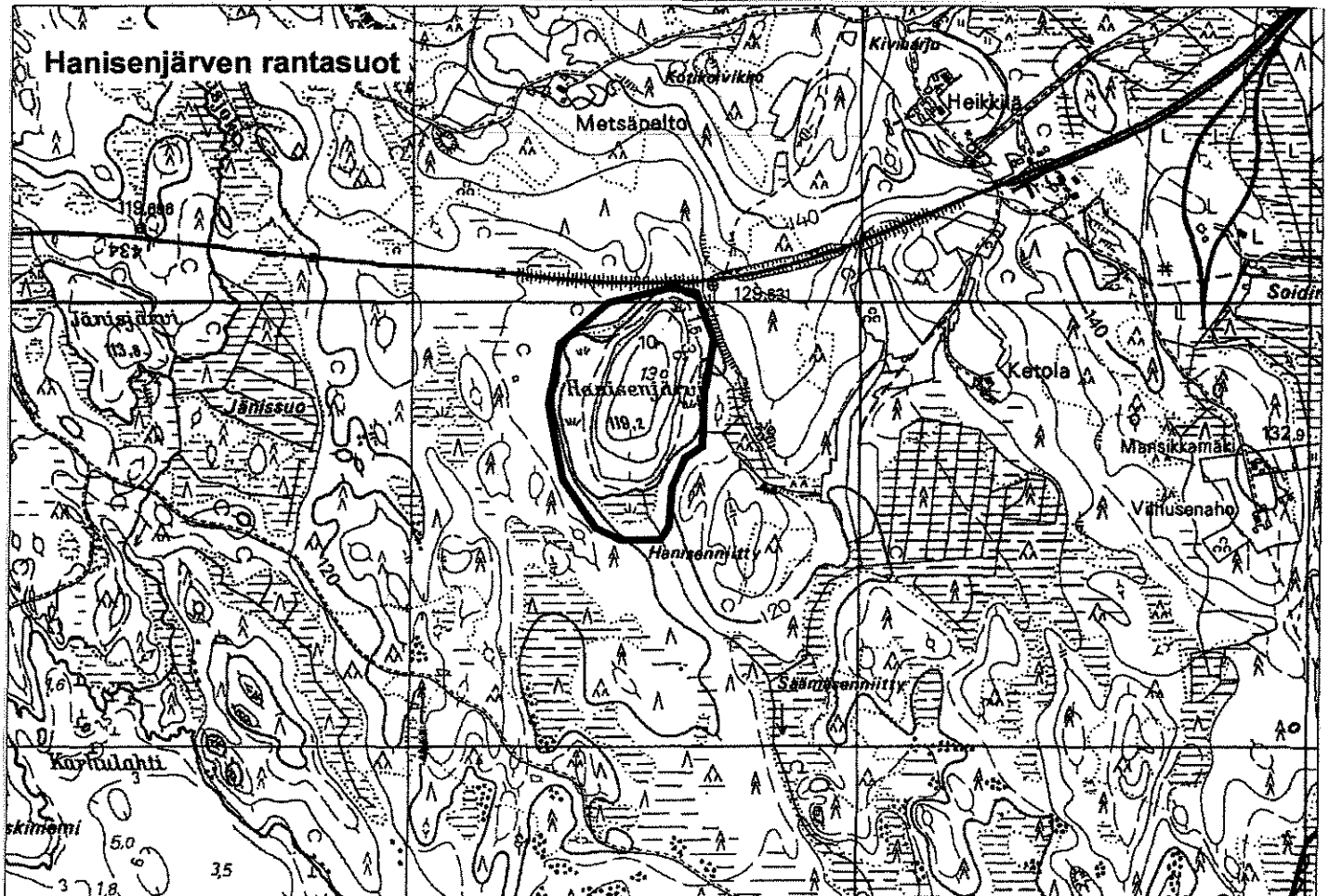
Noin 10 ha:n laajuista Hanisenjärveä ympäröi pohjois- ja koillisrantaa lukuunottamatta rantaluhta, joka aukeaa eteläpäässä 2 hehtaarin laajuiseksi avoimeksi nevaksi. Itärannan luhdalla ja eteläosan nevalla on lettokasvillisuutta: vaatelialta putkilokasvilajeja sekä lettosammalia.

Etelärannan neva rajautuu etelässä hakkuuaukeaan, mutta välissä on maisemallisesti riittävä kulissimetsä. Järven pohjoispään ratapenger on myös näkymättömissä, joten rantamaisema on ehyt. Etelärannan nevan valtalajeja ovat järviruoko ja valkopiirtoheinä, muita lajeja villapääluikka, rimpivesiherne, rimpivihvilä, pitkälehti- ja pyöreälehtikihokki, jouhisara, järvikorte, kurjenjalka, suoputki ja raate. Laajalla alueella lettosammalia (mm. lierosammallaji). Järven laskupuron länsipuolella rehevä vyöhyke päättyy jyrkästi ja sammalkerros muuttuu yhtenäiseksi rahkasammallistoksi. Järviruoko'n sijaan valtalajeiksi tulevat järvikorte ja jouhisara. Laskupuron varressa sekä järvenrannassa sen lähellä kasvaa hoikkavillaa. Rannassa on myös pullosaraa ja lammen eteläpäässä ulpukkaa ja uistinvitaa.

Neva on käytännössä puuton muutamaa koivuntaimea lukuun ottamatta. Rantasoiden vedenpinnan taso määräytyy järven tasosta, eikä kasvillisuudessa ole havaittavissa pinnan vaihtelun aiheuttamia muutoksia. Luhdan ja metsän välisessä reunassa kasvaa siniheinää ja tähtisaraa.

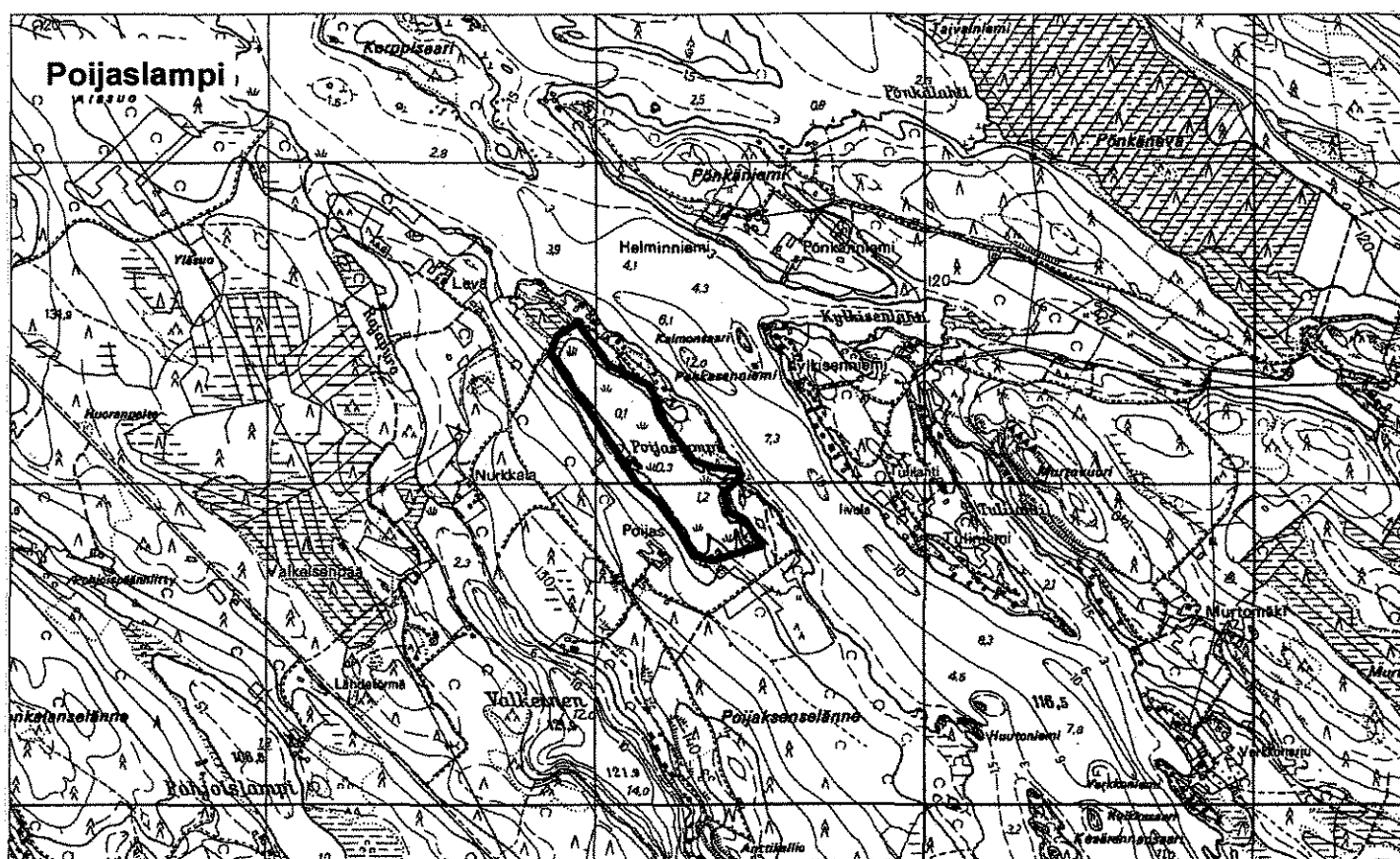
Itärannan kapealla luhdalla kasvavat valtalajeina järviruoko, jouhisara ja valkopiirtoheinää. Vaatelialaista lajeista tavataan runsaasti nuijasaraa, jonkin verran keltasaraa sekä mesotrofian ilmentäjistä villapääluikkaa ja rimpivesihermettä.

Maakunnallisesti arvokas lettomaisen suokasvillisuuden suojelukohde. Useita seudullisesti uhanalaisia ja harvinaisia putkilokasveja (rimpivihvilä, hoikkavillia, kelta- ja nuijasara). Hydrologisen kokonaisuuden suojelemiseksi suojelurajaus tulisi ulottaa myös karumpiin osiin. Itä- ja pohjoisrannan tarkempi inventointi mahdollisesti tarpeen.

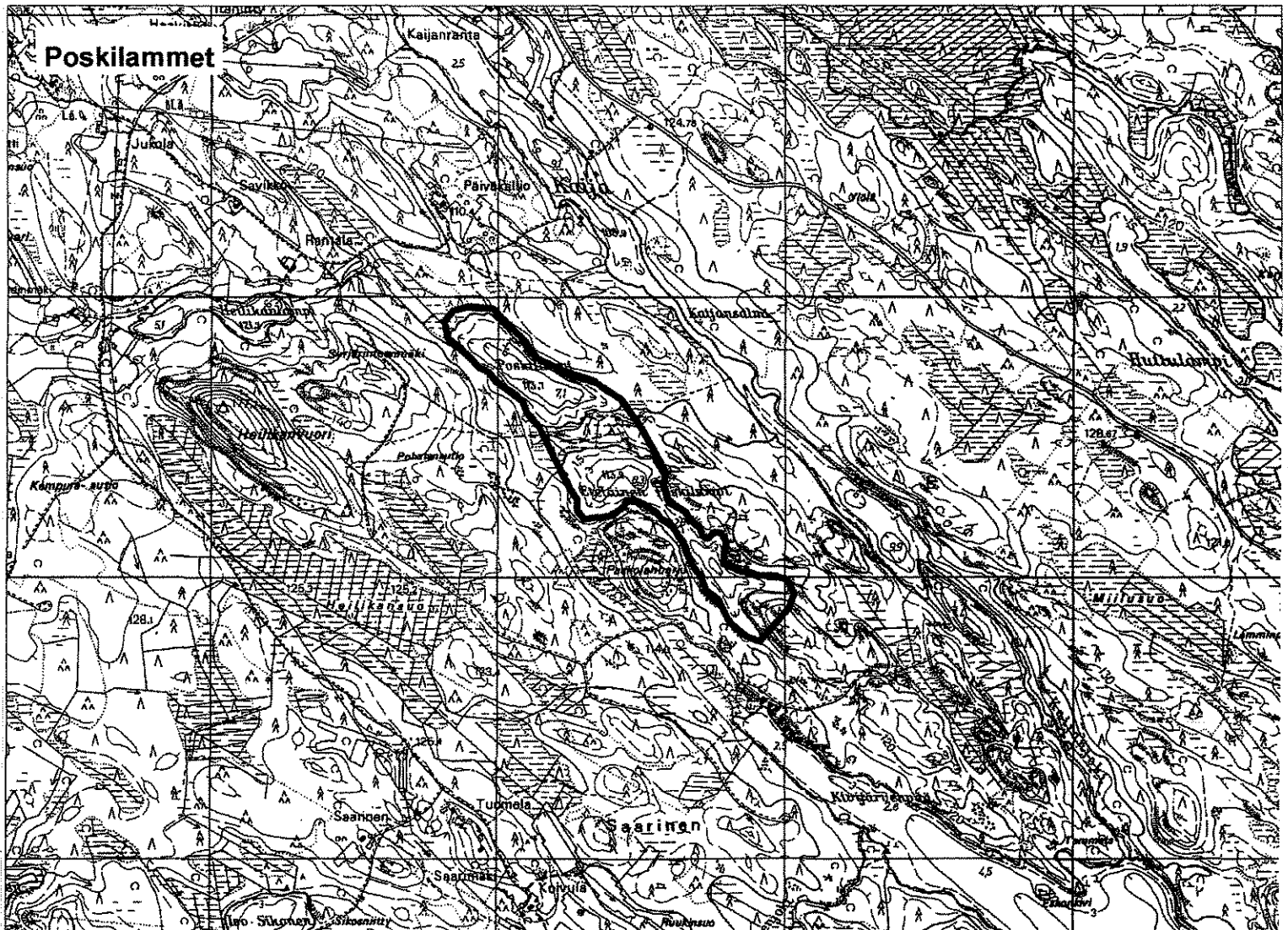
Peruskarttalehdet 3242 03 + 3242 06

Maakunnallisesti merkittävä maisemaltaan ja kasvistoltaan (etenkin hoikkavilla ja äimäsara) sekä mahdollisesti linnustoltaan. Linnustotietoja tarkistettava J. Kauppiselta.

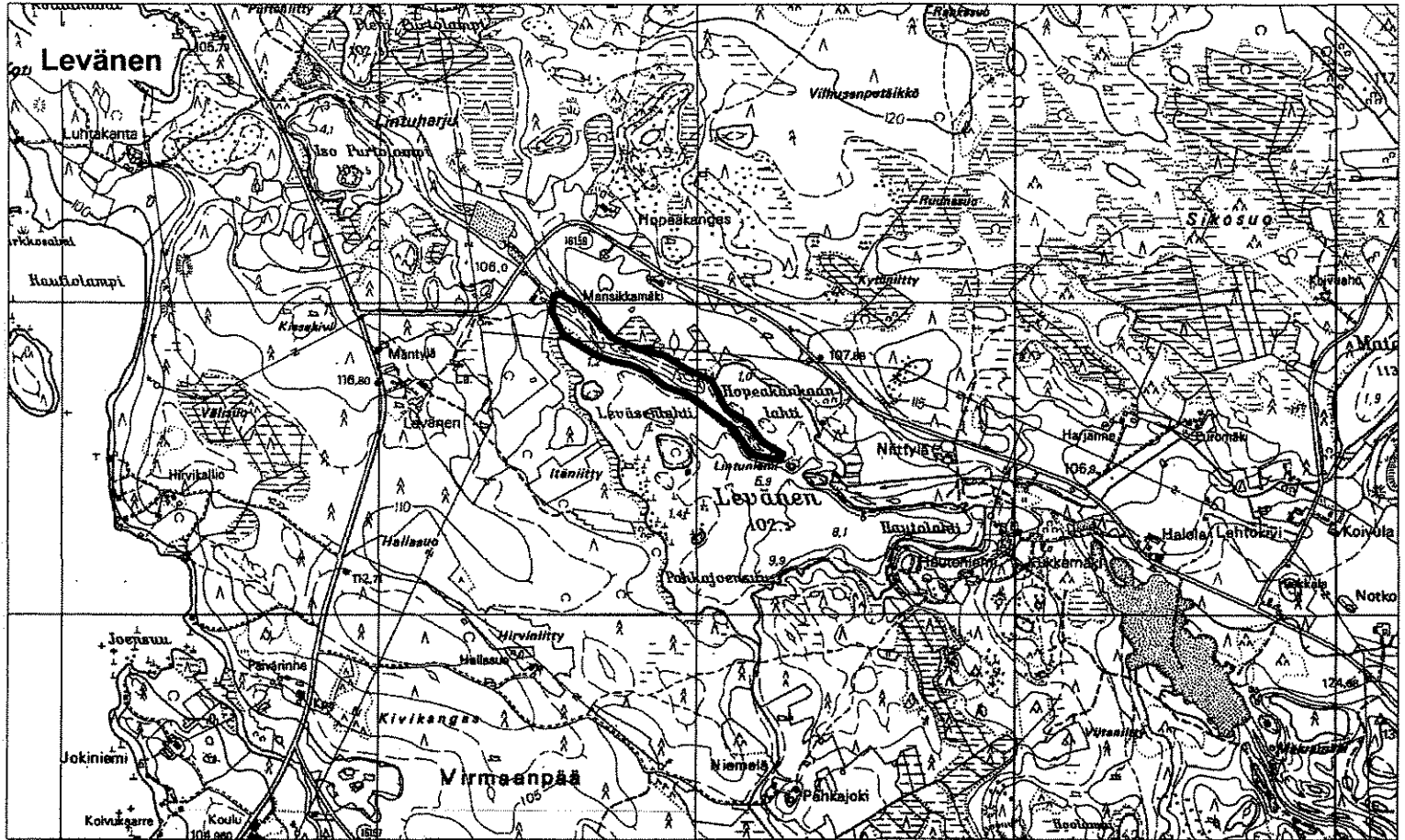

Arvokas pienvesikohde ja seutukaavan MU-kohde. Laaja alue, joka inventoitu pintapuolisesti kiikaroimalla. Rakentamattomina ja rantametsiltään maisemallisesti suhteellisen ehyinä hienoja lampia. Poskilammen (pohjoisempi kahdesta lammesta) laskupurolla kivikkoinen uoma, jonka pohjalla lirisee hyvin vähän vettä. Puron ympärillä kapealti saniaislehtoa. Puusto kuusivaltaista, vähän koivua seassa ja pajupensaita puron yllä. Hiirenporrasta, metsäalvejuurta, käenkaalia, korpi-imarretta, mutta ei ilmeisesti sen vaateliaampia lajeja.

Rantametsät talousmetsiä, mutta maltillisesti hoidettuja. Vaikutelma riittävän erämainen. MY-tyyppinen merkintä sopiva.

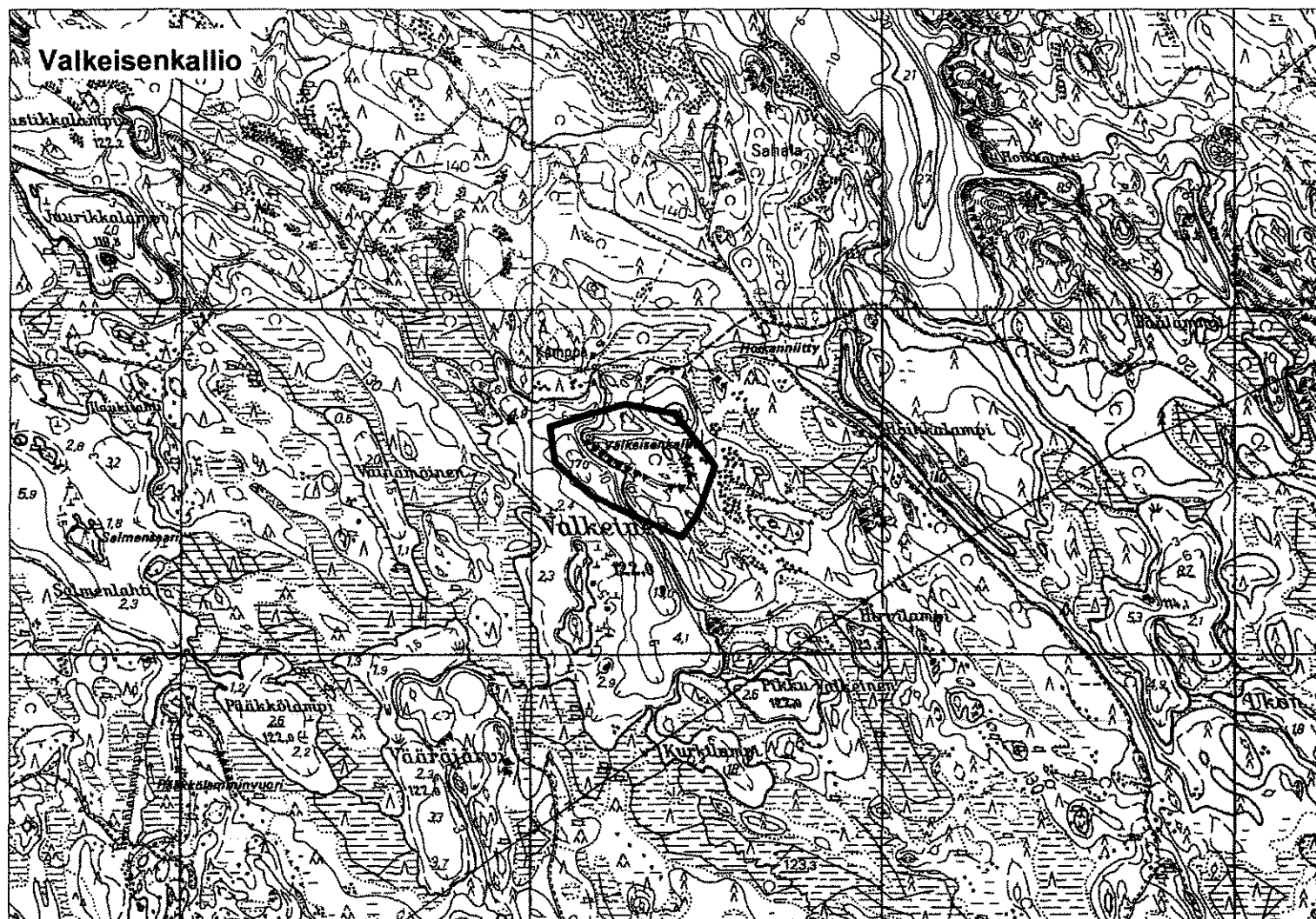

Leväseen pistävä harjuniemi. Maisemallisesti komea ja aika korkea varsinkin kärkiosasta. Kasvillisuus tyypillistä harjukasvillisuutta. Puusto varttunutta männikköä, selänteellä aika paljon variksenmarjaa, myöskin suopursua mustikan ja puolukan ohessa. Alavassa kohdassa metsäkortevaltainen alue ja koivikko. Ei vaateliaita kasvilajeja. MY-merkintä sopiva.

Peruskarttalehti 3242 04

Harvinaisen komea rantakallio, maisemana jopa maakunnallisesti merkittävä. Kallion järvenpuoleinen reuna on halkeillut valtaviksi lohkareiksi. Päällä kasvaa melko järeä männikkö. Kallion laella palleroporonjäkälää ja huomattavat sisäiset kauneusarvot. Kallion eteläpuolella kangasmaan rinteessä valtavarpu suopursu. Alueen eteläpuolella Valkeisen rannassa majavien työmaa, jossa useita kaadettuja ja työstettäviä haapoja.

Suojelurajaus koskee Pörönmäen laella olevaa suojelualuetta. Pörönmäen-Mustikkavuoren alueella ehdotan laajempaa VI-aluetta:

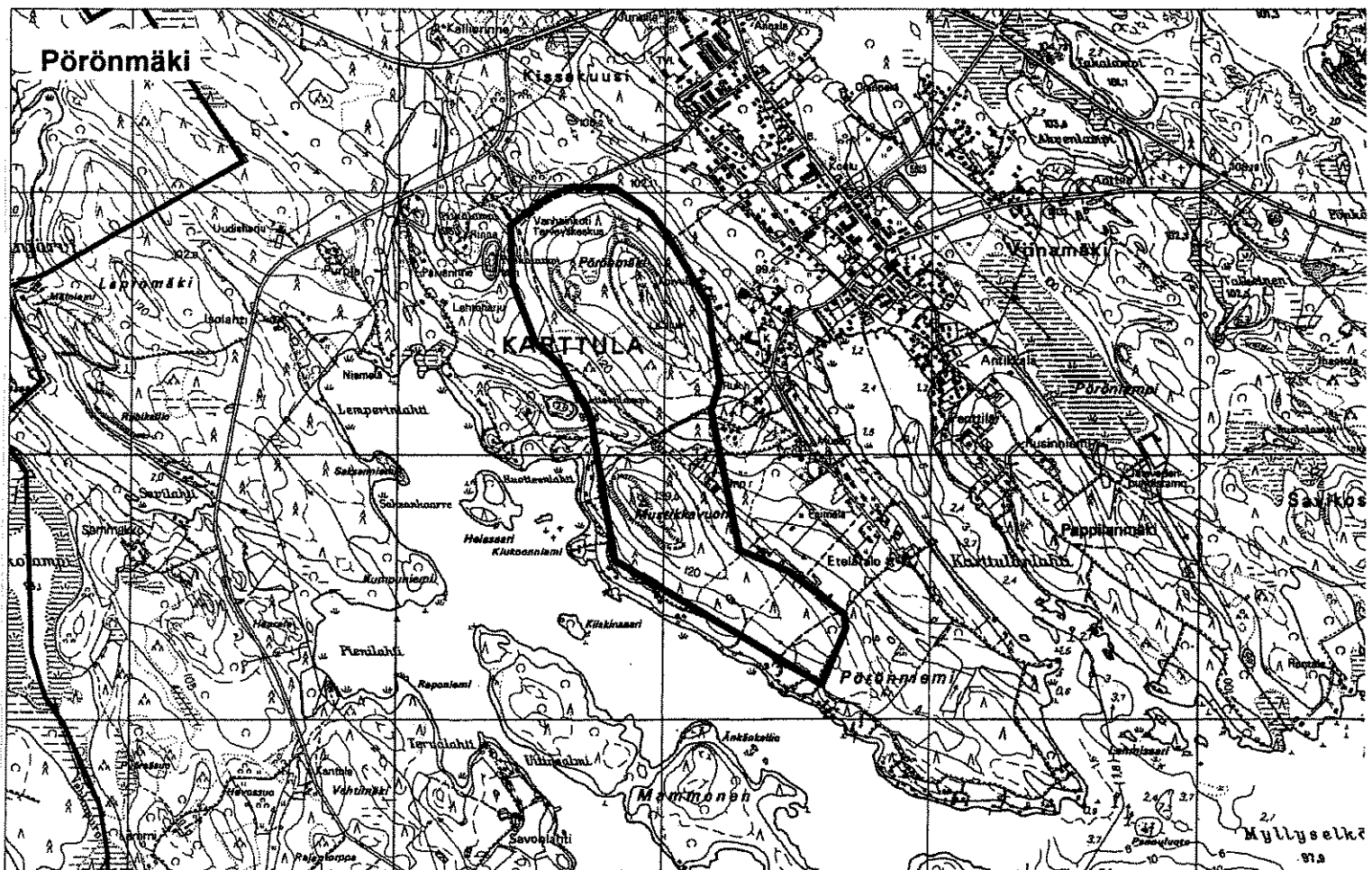
Mustikkavuoren laelta ei avaudu varsinaista näköalaa, koska se on laakea ja metsäinen. Sisäiset kauneusarvot ovat kuitenkin huomattavat. Poronjäkääläikuissa on kohtalaisesti myös palleroporonjäkälää. Vanhemmat männyt ovat erikoisen pitkä- ja paksuoksaista lakkapäpetäjä-tyyppiä, joka rauhassa vanhetessaan muodostaa erikoisen hienoa maisemakuvaa. Mäellä kasvaa monipuolinen varvikko kanervan, puolukan ja mustikan, paikoin myös suopursun, juolukan ja variksenmarjan vuorotellessa valtalajina.

Maisema täydentäisi hyvin kuusimetsäistä Pörömäkeä. Alueella ei ole selviä polkuja, varmasti jonkun verran marjastusta niin kuin nimestäkin voi päätellä. Pohjoisrinne on kuusimetsää, varttuvaa hoitometsää, lähinnä MT, paikoin OMT.

Suhteellisen luonnontilaisen, osittain länsipuolelta nevarantaisen, mutta mökillisen Ruotteenlammen kahden puolen on kaksi luonnonravintolammikkoa.

Pörönmäen lounainen rinne on hakattu harvaan siemenpuuasentoon. Pörönmäen pohjoisrinne vesitornille vievän tien kahden puolen järeää tukkipuumetsää, männynsekaista kuusikkoa, ylempanä hieman nuorempaa. Maisemallisista syistä rinne sopisi hyvin jättää metsätaloudelliseen lepoon.

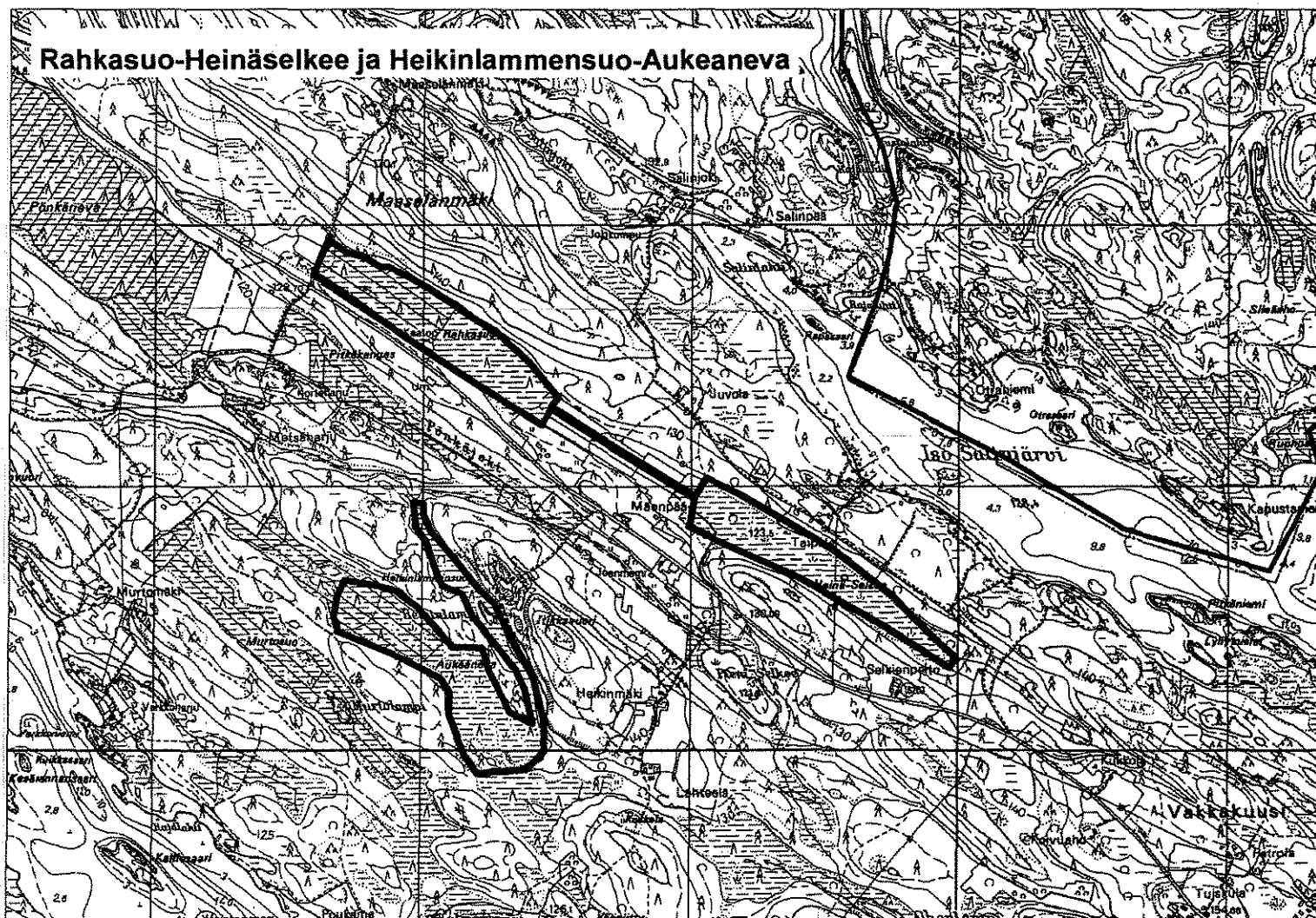
Pörönmäen ympäri kiertää pururata, josta talvisin jatkuu latu Mustikkavuoren ympäri. Kokonaisuus muodostaisi luontevan lähivirkistysalueen, jollaista Karttulan kirkonkylään ei ole merkitty. Toisaalta Pörönmäen suojelualan laajentamista järeäpuustoisen metsän osalta voisi harkita. Kokonaisuus on nähdäkseni maakunnallisesti arvokas.

Heinä-Selkee on miltei umpeen ruoikoitunut. Vain keskiosassa on matalampaa luhtakasvillisuutta. Alueen mahdollinen linnustomerkitys olisi selvitettävä.

Peruskarttalehti 3242 06

Aukeaneva on maisemallisesti erittäin hieno, nimensä mukaisesti aukea neva, jossa reunaojitusten vaikutuksesta ehkä aavistus taimettumista. Heikinlammen ohitse jatkuva suojuotti on suotyypeiltään varsin monipuolinen rantaneva-räme-korpi-kokonaisuus. Inventoinnin perusteena oli paitsi karttakuva myös sijainti suhteellisen lähellä vaateliaan suokasvillisuuden kasvupaikkaa Rahkasuota. Heikinlammensuo-Aukeaneva on kuitenkin tätä karumpi, kuitenkin paikallisesti arvokas suoluonnon edustaja.

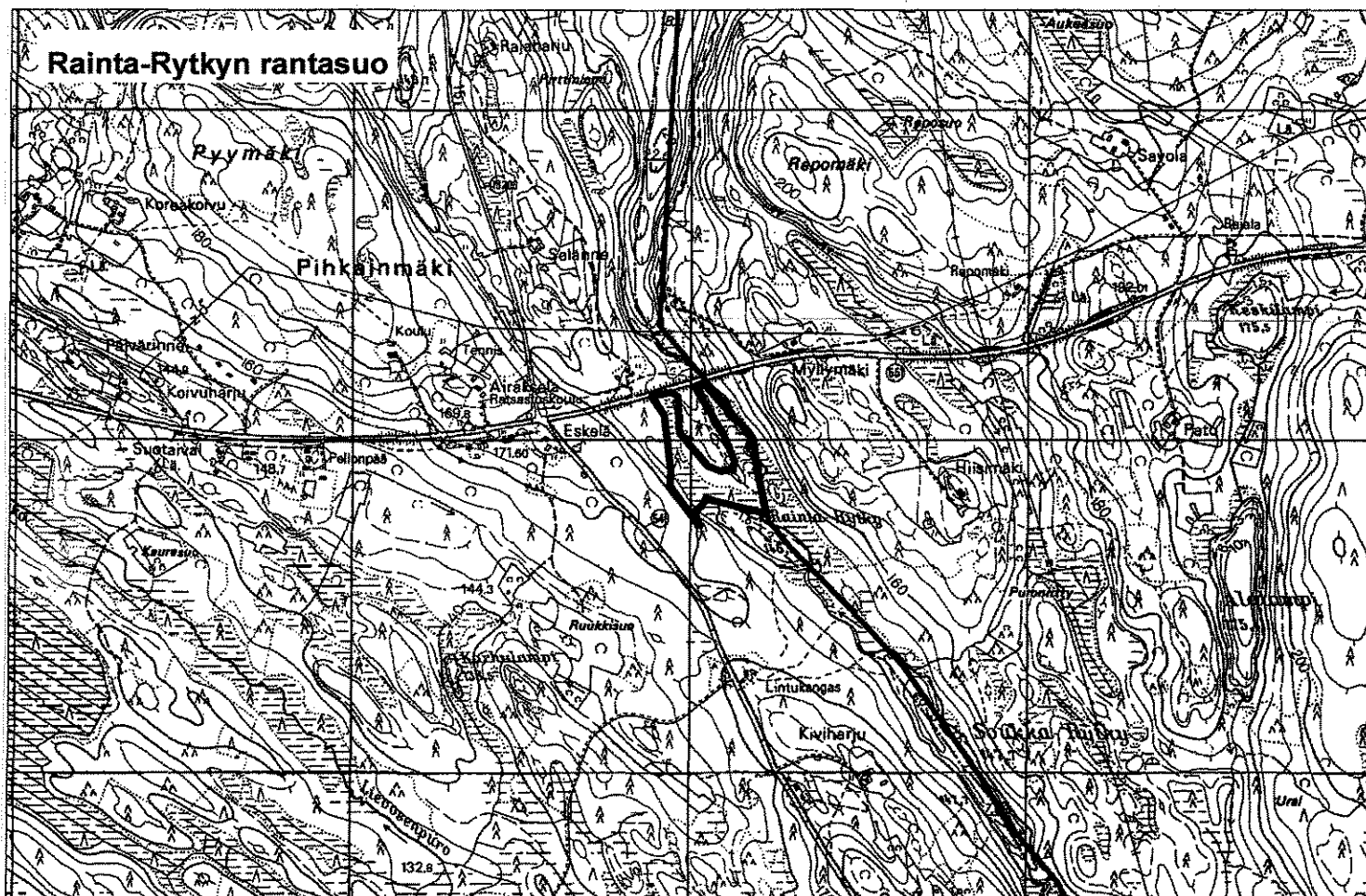

Karttulan puoleinen osa inventoitu. Suolla ei ole vaateliaita lajeja, mutta maisemallisesti puoltaa paikkaansa maakunnallisena kohteena. Alapuolisen joen kalataloudellinen kunnostus on hieman nostanut pintaa ja turvaa hyvin kuivumiselta. Alueella on merkkejä majavien oleskelusta.

Rainta-Rytlyn länsirannalla on vain kapea soistuma, jota pitkin kulkee ajoura tai polku. Luoteispäässä märkä, luhtainen neva jonka valtalajeja raate, pullosara ja isokarpalo. Märmmistä kohdin on myös rimpivesihemettä, suoputkea ja kurjenjalkaa. Suo jatkuu mineraalimaan saarekkeen erottamana maantiehen asti sarakorpena, pohjoisempaan mustikkavaltaisena korpena.

Alueen arvoa nostaa kuuluminen laajempaan kokonaisuuteen. Kuopion puolella tehdyssä inventoinnissa lampiketjun itäpuolelta löydettiin v. 2001 mm. pohjanruttojuurta ja muita vaateliaita suokasveja, joten kokonaisuus on kiistatta maakunnallisesti arvokas.

Suositus: SL-merkintä kokonaisuudelle, josta Karttulan puoleinen suo on vain pienehkö osa.

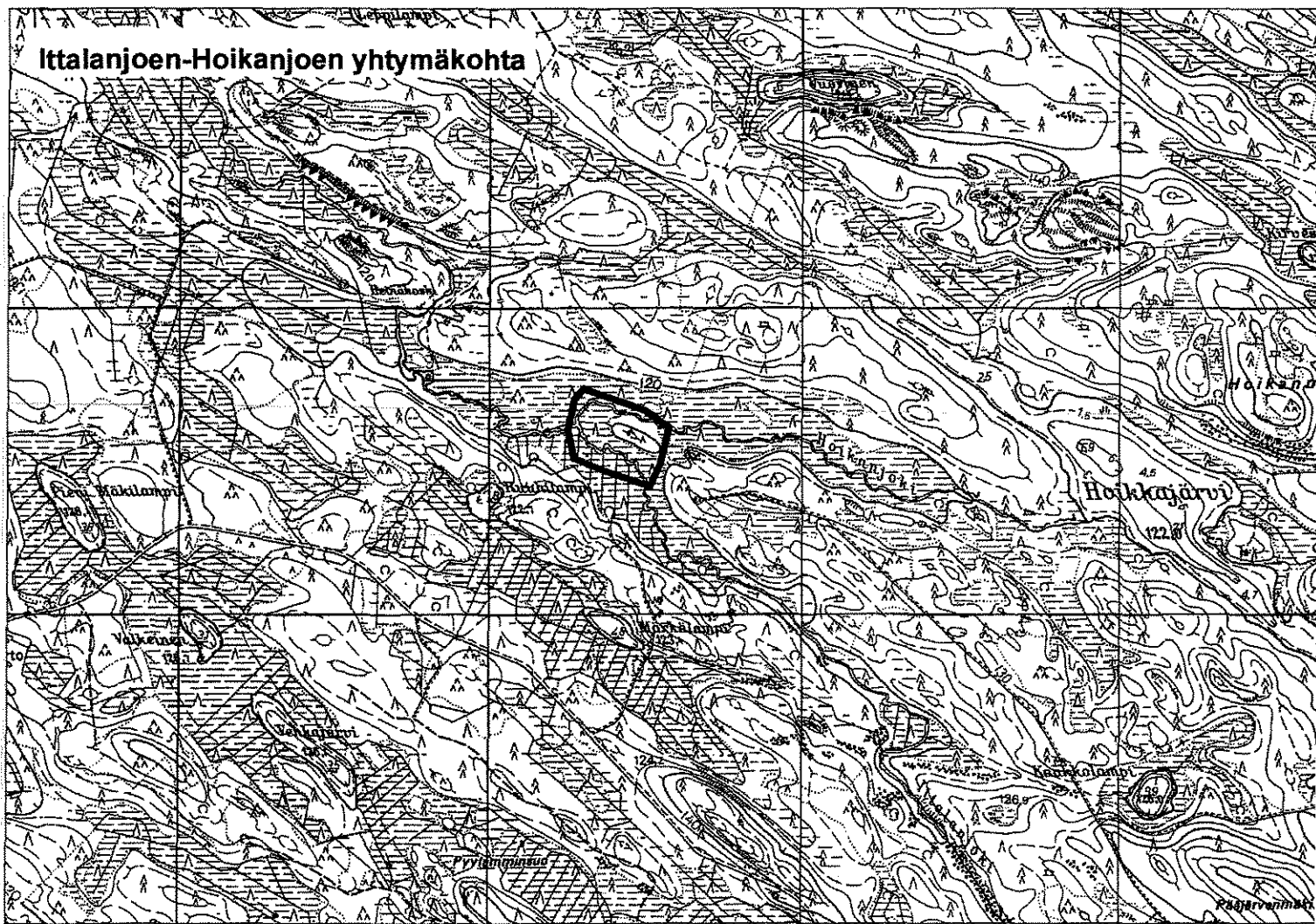

10. ITTALANJOEN – HOIKANJOEN YHTYMÄKOHTA Peruskarttalehti 3242 05

Ittalanjoessa jo kukkinut jokileinikkikasvusto. Ittalanjoen oikean rannan puoleinen räme enimmäkseen karua isovarpurämettä, aavistuksen kuivahtanutta. Varpulajeja juolukka, vaivero, vaivaiskoivu ja variksenmarja, kanerva ehkä hieman vallannut alaa. Aivan joen tuntumassa järviruokoa ja siniheinää sekä paikoin katajaa. Pienialaisessa mesofrofisessa nevalaikussa villapääluikkaa ja runsaasti siniheinää.

Hoikanjoessa kasvaa ulpukan seurassa suomenlummetta. Mineraalimaan kumpareella valtapuuna hieskoivu, alla paatsamaa, järviruokoa, mesiangervoa, mesimarjaa runsaana mutta steriilinä.

Kokonaisuutena paikallisesti arvokas luontokohde

11. HOIKANJÄRVEN SUO

Peruskarttalehti 3242 05

Hoikkajärven eteläpäässä joessa keskeneräinen majavapato ja runsaasti suomenlummetta. Jonkin verran heinä- ja saravaltaista nevaa (jousisara muodostaa hieman kaulamätästä, järviruoko, karpalo suoputki, suo-orvokki, jokivarressa siniheinä). Pääosin isovarpuista rämettä.

12. VUORINEN

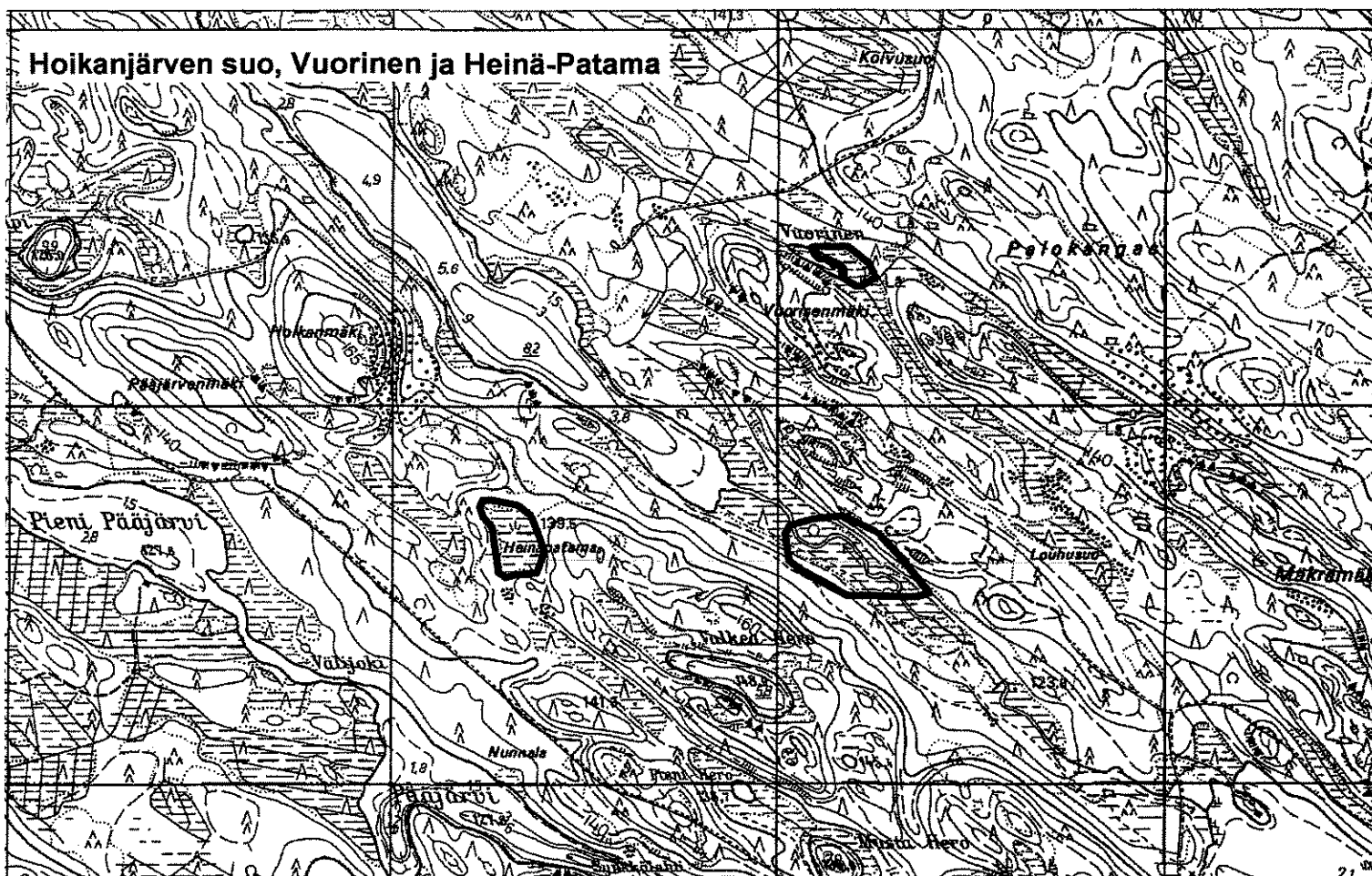
Peruskarttalehti 3242 05

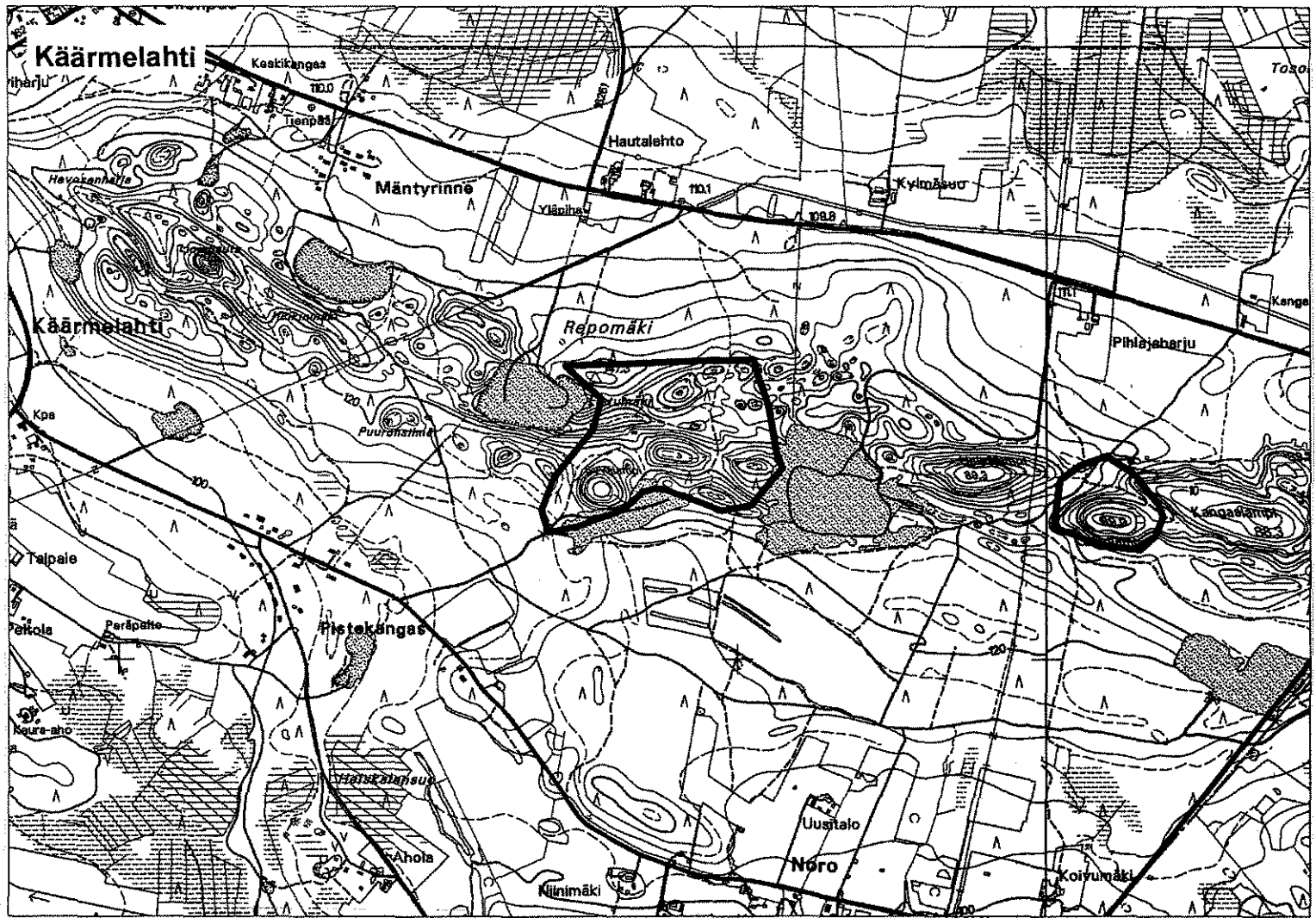
Maisemallisesti aika kaunis ja ehyt pikkulampi. Luoteispuoli hakattu, jätetty kohtuullinen kulissi. Kallion tyvellä munuaisjäkelää ja ylikaltevan pinnan alla jokin kirkkaan kellanvihreä rupijäkelälaji. Kallionkolosaniaisia haurasloikko, kallioimarre ja epätypillisesti myös korpi-imarre, mutta ei ilmeisesti raunioislajeja. Inventoinnin pääsyy, lammen viereinen lähde ojitettu läpi ja kuivunut. Valtalajit korpikaisla ja mesiangervo, ottanut lepän ja pajun taimia.

13. HEINÄPATAMA

Peruskarttalehti 3242 05

Raatevaltainen neva, hirvien laidunpaikka. Paikallisesti arvokas suoluontokohde.

Kartta seuraavalla sivulla

Linjahaudan alueella on jyrkkää paisterinnettä länteen ja lounaaseen. Rinteessä niukasti poronjäkälää ja sianpuolukkaa; seinäsammal, puolukka ja kanerva valtalajeja. Puusto varttunutta, muttei järeää, alla niukasti harmaaleppää ja katajaa ja jonkin verran kieloa, metsätaloustöiden jäljiltä myös horsmaa. Pohjoisrinteellä paikoin salskeaa kuusikkoa, mustikkaa paikoin laelle asti, seassa variksenmarjaa sekä etelä- että pohjoisrinteellä, suopursua vain niukasti pohjoisrinteellä suon yläpuolisella kangasmaalla. Hevosenharja teräväselkäinen, kaunis harjumaiseman yksityiskohta.

Havaintoja eläimistöstä: kulorastaan vasta pesästä lähtenyt maastopoikanen sekä yhteensä useita yksilöitä, palokärki, leppälintu. Muurahaiskorenon toukan eli ns. muurahaisleijonan pyyntikuoppia paisterinteellä (laji on Pohjois-Savon korkeudella harvinainen).

Linjahaudan länsipuolella on karttaan merkitty louhikkopohjainen suppa, jossa varjorinteen kasvilisuutta (metsäimarre, liilukka, riidenlieko varjostavan kuusikon alla) ja yksittäinen neidonkorentokoiras, vaikka lähin virtaava vesi on oja 1 km:n päässä. Huomiota herättää poronjäkälien niukuus karussa paisterinteessä verrattuna harjujakson Siilinjärven puoleiseen päähän. Se ei voine johtua ravinteisuuseroista, vaan historiasta: alue lienee palanut jossakin vaiheessa ja seinäsammal vallannut alaa. Moottorikelkkareitti harjun eteläpuolella sijoitettu voimalinjan kohdalle eikä aiheuta ylimääräistä maisemahaittaa.

Mäntyrinteen sorakuoppa on jo maisemoitu harjun puolelta. Muissa rinteissä on muutamia törmäpääskyn pesiä. Pienet kotitarvekuopan tyyppiset kuopat ovat jääneet maisemoimatta ja jyrkkärinteisiksi. Loivaksi maisemointi edellyttäisi kuitenkin maa-aineksen lisäottoa, eikä sitä voi suositella.

Yleisarvio alueesta: terävä- ja jyrkkäpiirteinen, suurehkot korkeuserot, maisemallisesti hieno, aika hyvin säilynyt. Tielinjoja ja metsänhoidon jälkiä, mutta ei ylimääräisiä leikkauksia rinteissä tai kulumia. Puusto keskimäärin varttuvaa, paikoin siemenpuuasento. Maaninkajärven ympäristön osayleiskaavassa MU1- ja MU-aluetta olemassaolevia isoja sorakuoppia lukuun ottamatta, jotka EO. Linjahaudan pohjoispuoliset kotitarvekuopan tyyppiset kuopat MU-alueella, mutta ilmeisesti poistuneet käytöstä, samoin kuin Hevosenharjan eteläpuolinen kuoppa, jota on käytetty puutarhajätteen kaatopaikkana (suomentatarkasvusto). Ei aihetta muuttaa yleiskaavamerkintöjä.

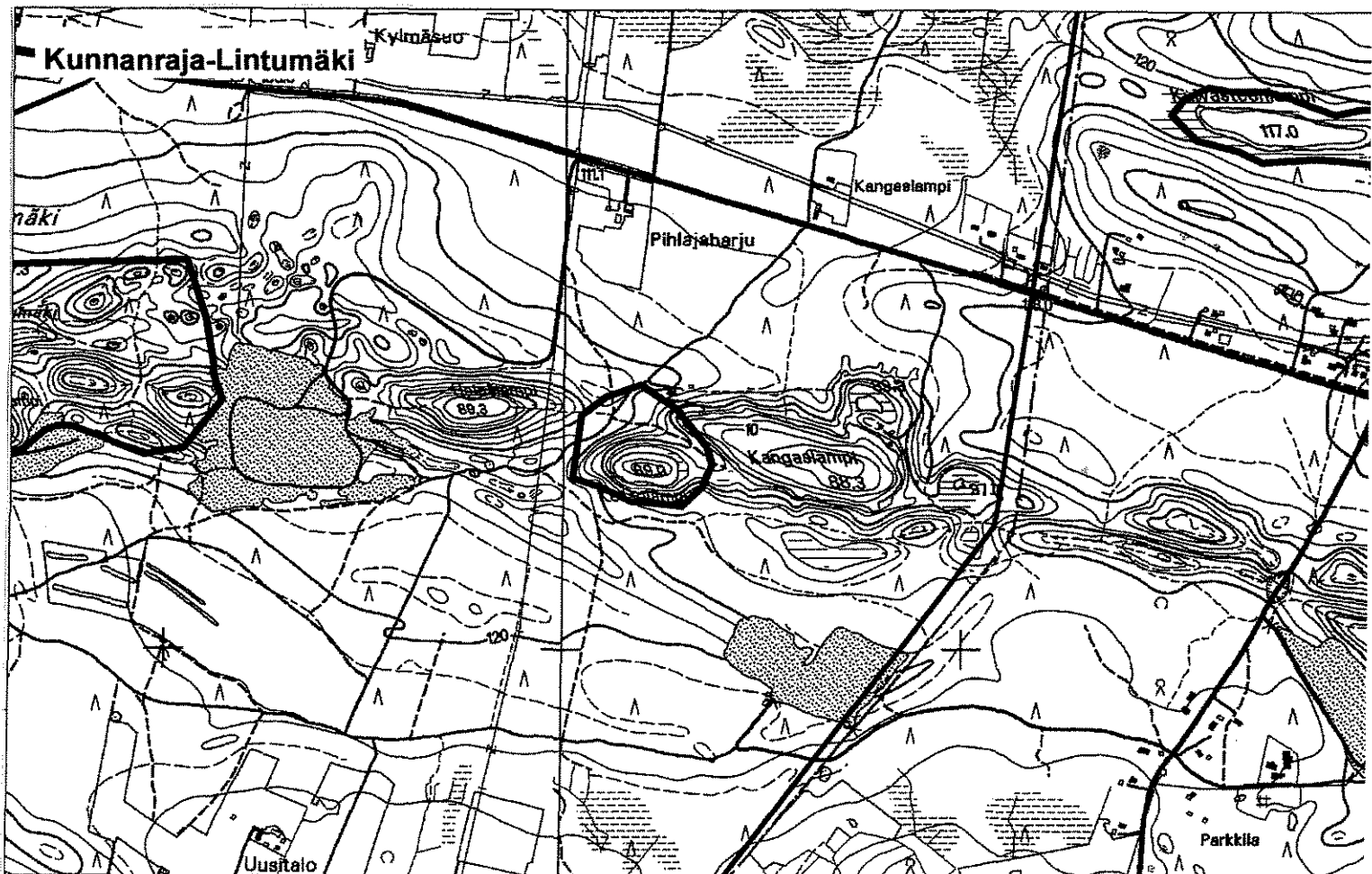
Lähempänä Lintumäkeä rinteiden yläkolmanneksen kohdalla runsaampi kalliokielokasvusto, joka kukkii männikön alla. Lakea lähestyttäessä harjanteen lähellä lisää kalliokieliä, sianpuolukka valtalajina paisterinteellä. Puusto nuorta männikköä, alla leppää ja jokunen koivu ja kuusi seassa. Härjun laella pyypokue.

Lintumäen itä(koillis)puolinen suppa: länsireunalla paisterinteessä jonkin verran ajuruohoa, runsaasti keltaliekoa, poron- ja hirvenjäkälää. Supan pohjalla katajikkoniitty. Supan varjonpuoleinen reuna on voimakkaasti hakattu ja muistuttaa siksi kasvillisuudeltaan paremminkin paisterinnettä. Siellä kasvaakin runsain löydetystä ajuruohoesiintymistä, joka on jo paikoin ehtinyt kukkaan. Supan pohjaa äestetty ja istutettu männyn taimia. Ne eivät varjosta pitkään aikaan mainittavasti ajuruohokasvustoja.

Syvälammen sorakuoppa on harjunpuoleiselta reunaltaan maisemoitu. Se ulottuu erittäin lähelle Syvälampea, otto näyttää jatkuvan idän suuntaan. Syvälammen suppa erittäin jyrkkä. Puolilehto- maista kasvillisuutta: kieloa, runsaasti ahomansikkaa, oravanmarja, vanamo, keltalieko, metsämarre, kevätpiippo. Pohjakerroksen valtalaji kerrossammal, valtapuu kuusi, onkin verran koi- vua ja raitaakin. Puusto tiheä, harventamaton, ei kovin järeä.

Syvälampi on kapealti nevarantainen (raate, kurjenjalka, tupasvilla) ja oudon sameavetinen, il- meisesti leväsamennusta. Olisi selvitettävä, liittyykö ilmiö soranottoon. Lammen taakse tehty kaksi koekuoppaa, toinen vain puskutraktorin kauhan levyinen, mutta seuraavaan isoon suppaan päin on avattu harjun lakea suppien suuntaan. Ks. suositus.

Suositus: Varmistettava, että soranotto ei laajene harvinaisten harjukasvien kasvustojen tuntu- maan. SL-merkintä paikallaan, mutta sen tulkinta vaatii hoitosuunnitelman, jossa otetaan huomi- oon harjukasvillisuuden ominaispiirteet. Ajuruoho hyötynee rankoistakin metsänhoitotoimista, mutta kalliokieli on niiden suhteen arempi. Sekään ei kuitenkaan viihdy varjostuksessa. Myös Kangaslammen-Kellarilammen puolilehtoalueelle tulisi antaa säästeliäät metsänhoitosuositukset. Kaavamerkintä tyyppiä MY lienee kuitenkin riittävä.

9. KUNNANRAJA – LINTUMÄKI (MY 12.290) Peruskarttalehti 3331 08
(alueet 9 ja 10 kuuluvat harjujaksoon Tarinaharju – Patakukkula – Repomäki, kts. s. 32)

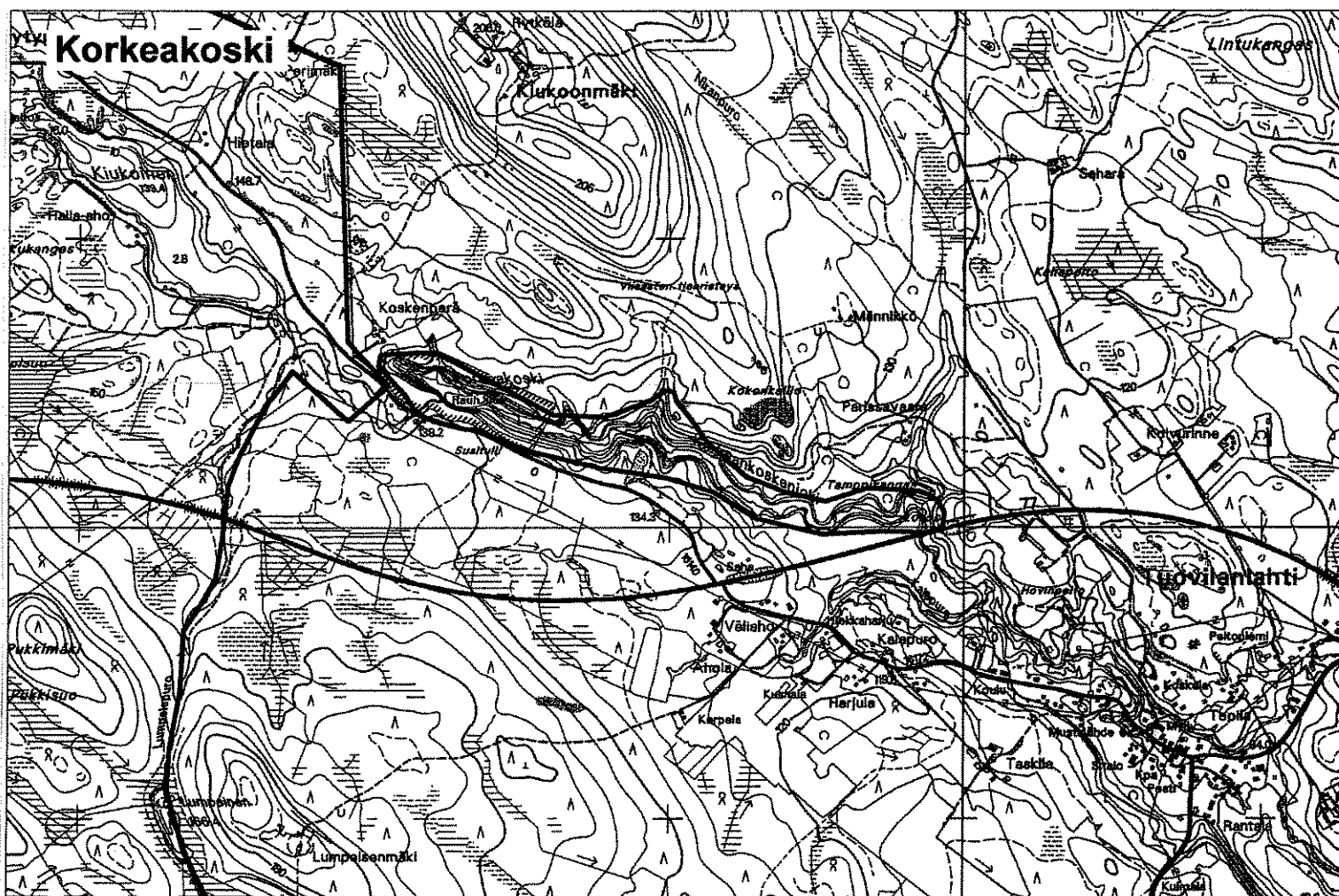
Kangaslammen ja Kellarilammen välinen kannas ja Kellarilammen pohjoispuoli on suurelta osin puolilehtoa. Kannaksella on kuusi valtapuuna, seassa joitakin isoja mäntyjä, alispuina myös koivua ja pihlajaa. Kenttäkerroksessa on jonkin verran mustikkaa, muuten enemmän ruohoja: lillukka, oravanmarja, nuokkuhelmikkä, käenkaali, kiolo, sananjalka, metsäkurjenpolvi. Kangaslampi on kirkasvetinen ja rantametsät ehyet lukuun ottamatta lounaisrannan hakkuuaukkoa. Muutama mökki näkyy selvästi lammelle. Linnustoon kuuluu rantasipi. Kellarilampi on myös hyvin kirkasvetinen, vaikka mutapohjainen ja matala. Ulpukkaa kasvaa runsaasti. Lammessa telkkänaaras ja 5 puolikasvuista poikasta. Rantamaisema on ehyt, äskettäinen hakkuu ei aivan yllä siihen asti. Lampien välinen kaista ja siitä Kellarilammen eteläpuolelle rehevää kuusi- ja osittain koivuvaltaista puolilehtoa vuoroin MT-OMT:n kanssa. Uusia lajeja lehdokki ja metsämaitikka. Metsä jatkuu samantyyppisenä myös Kangaslammen pohjoispuolelle länsipäässä. Puusto verraten luonnontilaista, varttunutta, kuusivaltaista, muutamia hieman järeämpiä ylispuumäntyjä, eivät vielä aarnipuita. Suppien rinteet jyrkimmillään 45 astetta. Polkujen risteystä lännestä lähestyttäessä kuvio vaihtuu varttuvaan haavikko-koivikkoon, jonka pohjakerros niittymäinen: lajeja niittyleinikki ja puna-ailakki. Kuvio jatkuu Heinälammelle menevän polun kahden puolen. Paisterinteen puolella harjun laen tuntumassa tiheässä kangaskortetta hieman lehtomaisen ahomansikka-lehdokki kasvuston seassa, mustikkaa alla jonkin verran, tässä valtapuuna harmaaleppä ja koivu.

Heinälammen suppa syvä: pohjoisrinne varttuvaa tiheää männikköä, jonka läpi lampi ei näy laelle, jyrkkäpiirteinen. Rantavyöhyke ja eteläpuoli hieman rehevämpää kuusi-koivuvaltaista mustikatyyppiä. Lammessa saraikkoranta. Vaikka nebareunus on ollutkin kapea, selviä kuivumisen merkkejä on havaittavissa: mänty ja koivu alkanut taimettua entiselle nebareunukselle eli soranotto ilmeisesti alentanut pohjaveden tasoa. Rannat sinänsä ehyitä eikä sorakuoppa näy. Lammen pohjoispuolen kuusikossa pyypokue. Rinteessä myös OMT. Lammen luoteiseen nurkaan ulottuu vanha hakkuu, jossa varttuvaa lähinnä koivutaimikkoa. Aukko ei näy lammelle. Muutamia isoja haapoja myös sekapuuna lammen pohjoispuolella. Laulava tiltalti. Heinälammen länsipuolella on laaja vielä aktiivikäytössä oleva sorakuoppa, joka katkaisee koko harjujakson. Kuopassa pikkutylli todennäköisesti pesivänä. Tämän kuopan ja Lintumäen välinen alue on geologisesti ja kasvistollisesti arvokas. Se sisältää kolme kuivapohjaista suppaa sekä Syvälammen supan.

Sorakuopan viereinen iso suppa on yläosastaan hieman puolilehtomaista (kiolo, lillukka ja sananjalka). Sekapuuston valtalajeina ovat kuusi ja koivu. Pensaskerroksessa katajaa ja haapaa. Rinteen toinen neljännes ylhäältä lukien tavanomaista MT-kuusikkoa, joitakin mäntyjä seassa. Supan pohjaa lähestyttäessä harvakseltaan mustikkaa, hieman oravanmarjaa, kangasmaitikkaa, keltaliekoa. Paisterinteessä harvennetulla kohdin jonkin verran poronjäkäliä, varvuista valtalajina kanerva ja tiheimmän metsän kohdalla sammalvaltaista. Supan pohja on niittymäinen, runsaasti katajaa, heinikkoa, lillukkaa, mesimarjaa, jonkun verran kaivelua pohjalla, mutta muuten aika hyvin säilyttänyt luonnontilansa. Kaikkiaan paisterinne vaikuttaa niin tiheäkasvuiselta, että siellä tuskin on varsinaisia harjukasveja.

Lintumäen puoleinen suppa edellisestä länteen on vieläkin jyrkempi, suppien välisen satulan puoleisesta reunasta osittain hakattu, ja sieltä lähtee ajoura kohti supan pohjaa. Ajouran reunassa melko runsaasti ajuruohoa. Muuten metsä tässä kohden suhteellisen nuorta männikkö/kuusikkoa. Ylempänä rinteessä sianpuolukkaa, kioloa ja keltatalvikkia. Supan pohjalla katajikonniitty ei nouse kovin korkealle. Pohjoisreunaa on hiukan hakattu, mikä avaa näkymän sekä supan pohjalle että sen laidoille. Rinteen yläosassa kasvaa lisää ajuruohoa, kissankäpälää ja keltaliekoa runsaasti sekä muutamia kukkimattomia kalliokielojen versoja kohdassa, jossa on melko tiheä kuusikko. Jonkin verran sekapuuna haapaa ja yksittäisiä koivuja ja pihlajia. Paisterinteellä komeita kissankäpäläkasvustoja.

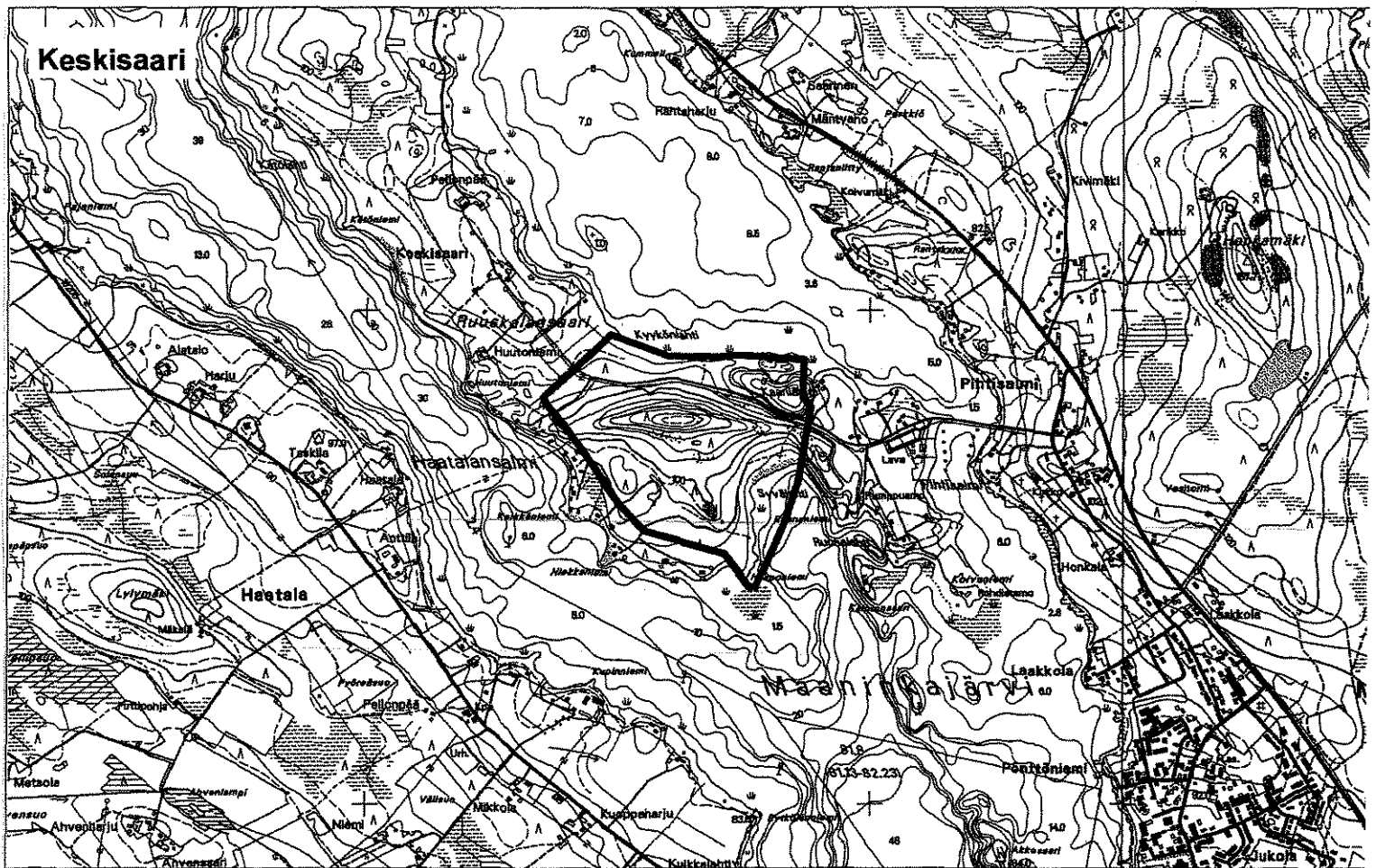
Luonnosuojelualueen kaakkosinurkassa maantien reunassa aitana piikkilankaa, joka tulisi poistaa. Kanjonin kierroksen lähtö tästä selvästi merkitty, kioskilla ei käy aivan selväksi, että sen alkuun on käveltävä maantietä myöten. Kierroksella muutama rasti, jossa esitellään Lokson entisen myllyn paikka ja Nironpuro. Alueella olisi hyvä edellytykset täysimittaiselle luontopolulle. Kaiteet jyrkissä kohdissa ovat hieman heppoisia. Toisaalta on aiheellista pitää polku tällä kierroksella kapeana ja vaatimattomana, vankemmat rakenteet olisivat jo maisemahaitta.

Keskisaaren kaakkoisosassa on harjumainen ja teräväselkäinen, jyrkkä kumpare. Metsä länsiosassa on nuorehkoa ja tiheää. Korkeinta kohtaa lähestyttäessä puusto on järeämpää ja harvempaa, ja laelta avautuu komea näkymä molemmin puolin Maaninkajärvelle. Laella polun ympäristössä kasvaa maitohorsmaa ja vadelmaa. Linnustosta mainittakoon sepelkyyhky ja pyyppökie.

Paisterinne kivikkoinen, korkeimman kohdan lähellä seinäsammalvaltainen, vain hieman sianpuolukkaa sammalen päällä. Laen valtavarpu on mustikka. Alempana poronjäkäälävaltaista paisterinnettä, jossa palleroporonjäkälläkin runsaasti ja sianpuolukkaa mattomaisina kasvustoina.

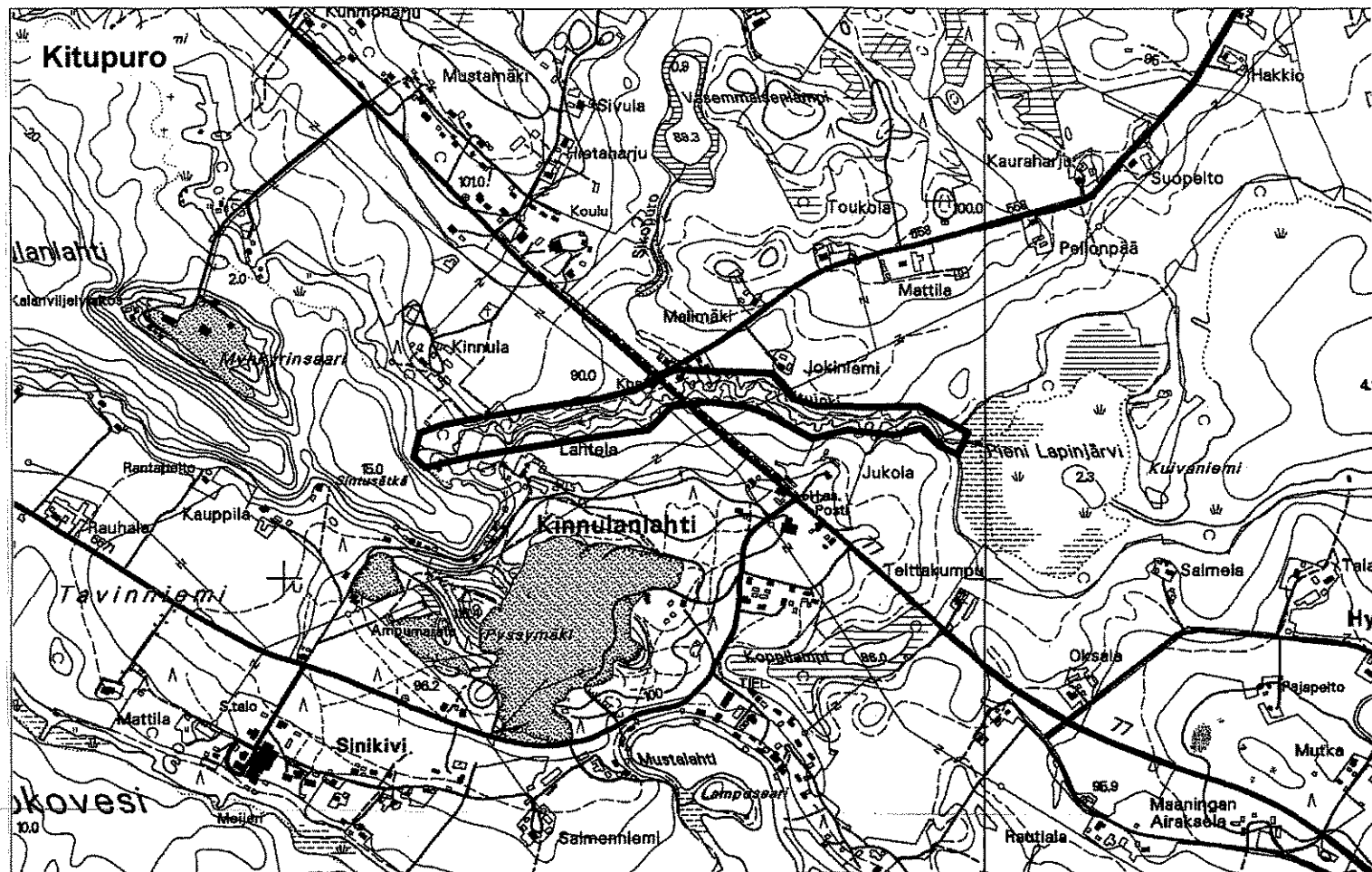
Suositus: Mahdollinen VI-alue näköalapaikkana. Maaningan kirkonkylän tuntumasta puuttuu virkistysalueeksi kaavoitettu alue.

Hakkuut heikentäneet aluetta länsiosastaan, mutta alueen lehtomaisen maaperän vuoksi alkupe-
räistä rajausta ei ole syytä muuttaa. Keski- ja itäosa samassa tilassa kuin vuoden 1986 Nykäsen
inventoinnissa.

This is a detailed topographic map of the Kalkkisalmi region in Finland. The map features contour lines indicating elevation, with labels such as 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000, 1010, 1020, 1030, 1040, 1050, 1060, 1070, 1080, 1090, 1100, 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1170, 1180, 1190, 1200, 1210, 1220, 1230, 1240, 1250, 1260, 1270, 1280, 1290, 1300, 1310, 1320, 1330, 1340, 1350, 1360, 1370, 1380, 1390, 1400, 1410, 1420, 1430, 1440, 1450, 1460, 1470, 1480, 1490, 1500, 1510, 1520, 1530, 1540, 1550, 1560, 1570, 1580, 1590, 1600, 1610, 1620, 1630, 1640, 1650, 1660, 1670, 1680, 1690, 1700, 1710, 1720, 1730, 1740, 1750, 1760, 1770, 1780, 1790, 1800, 1810, 1820, 1830, 1840, 1850, 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910, 1920, 1930, 1940, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000, 2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2080, 2090, 2100, 2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190, 2200, 2210, 2220, 2230, 2240, 2250, 2260, 2270, 2280, 2290, 2300, 2310, 2320, 2330, 2340, 2350, 2360, 2370, 2380, 2390, 2400, 2410, 2420, 2430, 2440, 2450, 2460, 2470, 2480, 2490, 2500, 2510, 2520, 2530, 2540, 2550, 2560, 2570, 2580, 2590, 2600, 2610, 2620, 2630, 2640, 2650, 2660, 2670, 2680, 2690, 2700, 2710, 2720, 2730, 2740, 2750, 2760, 2770, 2780, 2790, 2800, 2810, 2820, 2830, 2840, 2850, 2860, 2870, 2880, 2890, 2900, 2910, 2920, 2930, 2940, 2950, 2960, 2970, 2980, 2990, 3000, 3010, 3020, 3030, 3040, 3050, 3060, 3070, 3080, 3090, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3150, 3160, 3170, 3180, 3190, 3200, 3210, 3220, 3230, 3240, 3250, 3260, 3270, 3280, 3290, 3300, 3310, 3320, 3330, 3340, 3350, 3360, 3370, 3380, 3390, 3400, 3410, 3420, 3430, 3440, 3450, 3460, 3470, 3480, 3490, 3500, 3510, 3520, 3530, 3540, 3550, 3560, 3570, 3580, 3590, 3600, 3610, 3620, 3630, 3640, 3650, 3660, 3670, 3680, 3690, 3700, 3710, 3720, 3730, 3740, 3750, 3760, 3770, 3780, 3790, 3800, 3810, 3820, 3830, 3840, 3850, 3860, 3870, 3880, 3890, 3900, 3910, 3920, 3930, 3940, 3950, 3960, 3970, 3980, 3990, 4000, 4010, 4020, 4030, 4040, 4050, 4060, 4070, 4080, 4090, 4100, 4110, 4120, 4130, 4140, 4150, 4160, 4170, 4180, 4190, 4200, 4210, 4220, 4230, 4240, 4250, 4260, 4270, 4280, 4290, 4300, 4310, 4320, 4330, 4340, 4350, 4360, 4370, 4380, 4390, 4400, 4410, 4420, 4430, 4440, 4450, 4460, 4470, 4480, 4490, 4500, 4510, 4520, 4530, 4540, 4550, 4560, 4570, 4580, 4590, 4600, 4610, 4620, 4630, 4640, 4650, 4660, 4670, 4680, 4690, 4700, 4710, 4720, 4730, 4740, 4750, 4760, 4770, 4780, 4790, 4800, 4810, 4820, 4830, 4840, 4850, 4860, 4870, 4880, 4890, 4900, 4910, 4920, 4930, 4940, 4950, 4960, 4970, 4980, 4990, 5000, 5010, 5020, 5030, 5040, 5050, 5060, 5070, 5080, 5090, 5100, 5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5160, 5170, 5180, 5190, 5200, 5210, 5220, 5230, 5240, 5250, 5260, 5270, 5280, 5290, 5300, 5310, 5320, 5330, 5340, 5350, 5360, 5370, 5380, 5390, 5400, 5410, 5420, 5430, 5440, 5450, 5460, 5470, 5480, 5490, 5500, 5510, 5520, 5530, 5540, 5550, 5560, 5570, 5580, 5590, 5600, 5610, 5620, 5630, 5640, 5650, 5660, 5670, 5680, 5690, 5700, 5710, 5720, 5730, 5740, 5750, 5760, 5770, 5780, 5790, 5800, 5810, 5820, 5830, 5840, 5850, 5860, 5870, 5880, 5890, 5900, 5910, 5920, 5930, 5940, 5950, 5960, 5970, 5980, 5990, 6000, 6010, 6020, 6030, 6040, 6050, 6060, 6070, 6080, 6090, 6100, 6110, 6120, 6130, 6140, 6150, 6160, 6170, 6180, 6190, 6200, 6210, 6220, 6230, 6240, 6250, 6260, 6270, 6280, 6290, 6300, 6310, 6320, 6330, 6340, 6350, 6360, 6370, 6380, 6390, 6400, 6410, 6420, 6430, 6440, 6450, 6460, 6470, 6480, 6490, 6500, 6510, 6520, 6530, 6540, 6550, 6560, 6570, 6580, 6590, 6600, 6610, 6620, 6630, 6640, 6650, 6660, 6670, 6680, 6690, 6700, 6710, 6720, 6730, 6740, 6750, 6760, 6770, 6780, 6790, 6800, 6810, 6820, 6830, 6840, 6850, 6860, 6870, 6880, 689

Maakunnallinen lehtokohde, ei olennaista lisättävää vuoden 1996 inventointiin (J. Nykänen).
Vanhan metsän arvot 5 vuotta paremmat. Suositus: SL

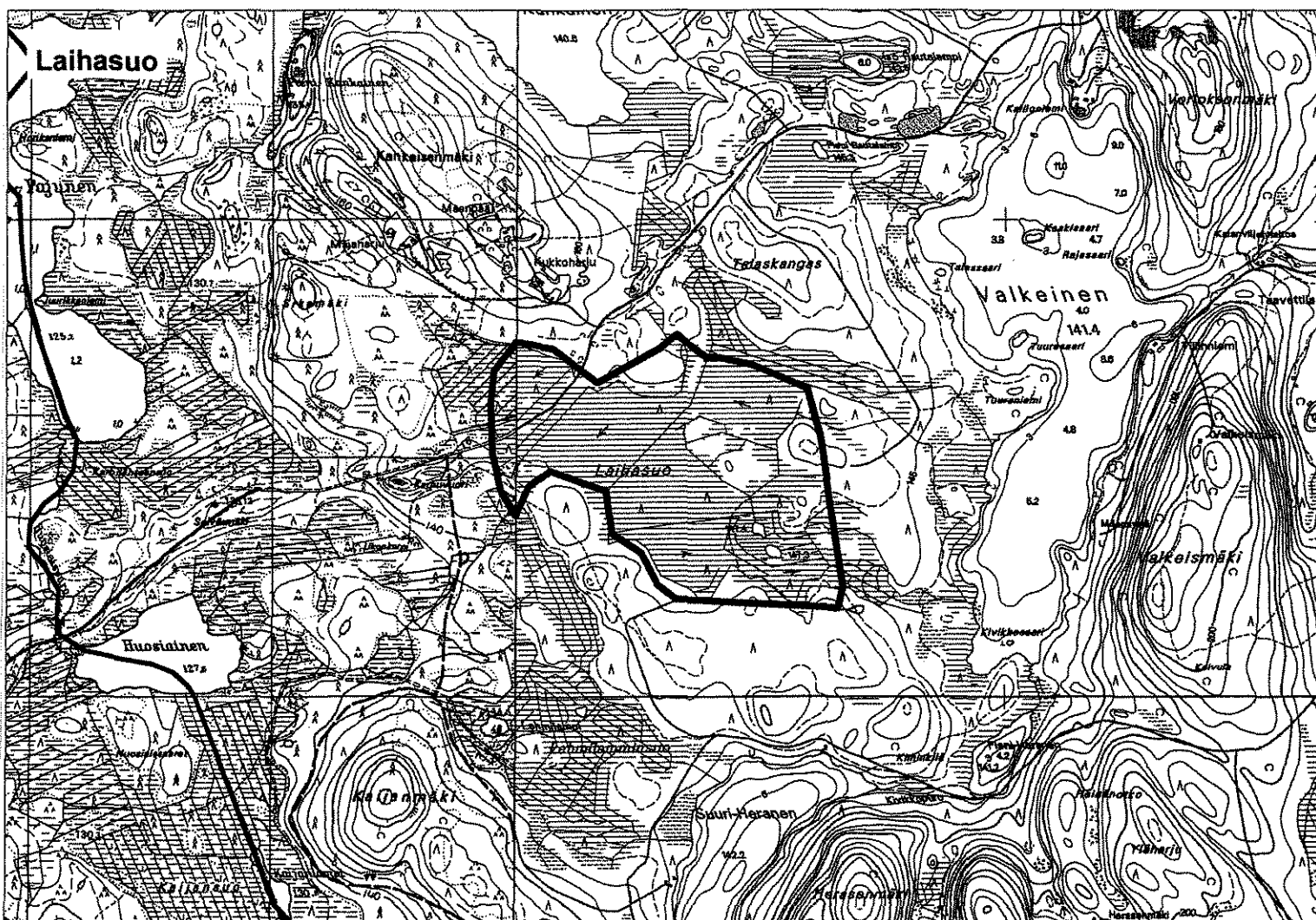

Maakunnallisesti arvokas suomalaiseman ja linnuston suojelukohde, jolla jo aloitettu luonnontilan palauttaminen ojaia tukkimalla. Karu suo, jolta puuttuvat vaateliaat suokasvit.

Laihasuon ydinosa on laaja neva kahden lammen ympärillä ja luoteispuolella. Sitä ympäröivät mäntyä kasvavat rämeet ja talouskäytössä olevat kangasmetsät. Korpien osuus jää vähäiseksi. Neva on karua, pääosin lyhytkorsinevaa. Jossakin vaiheessa, todennäköisesti ennen ojituksia, neva on alkanut metsittyä, mutta puusto on kuollut suhteellisen järeänä, ja isoja mäntykeloja on nevan reuna-alueilla runsaasti. Tämä antaa maisemalla erityisen erämaista leimaa.

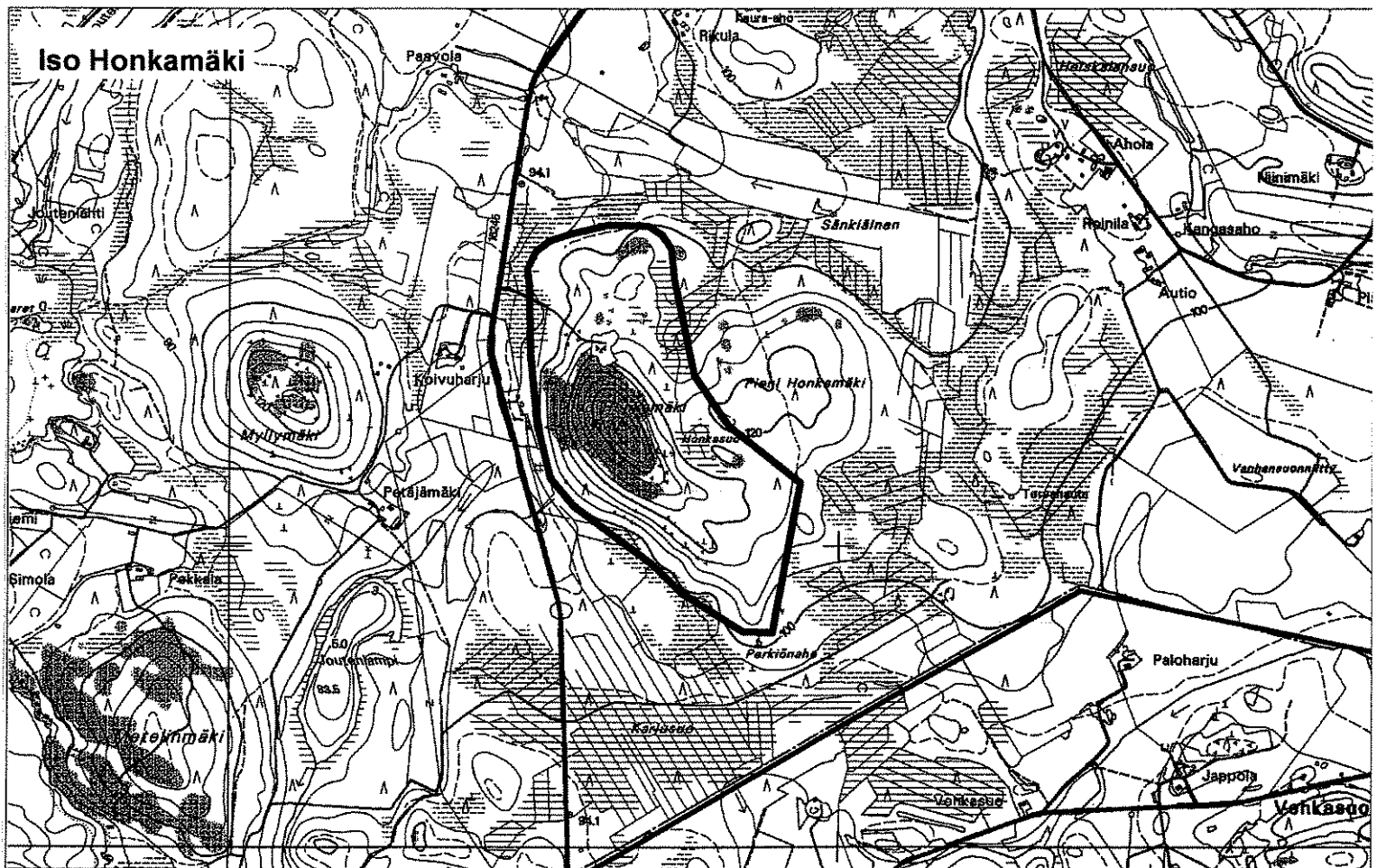
Laihasuota on niukasti ojitettu reunoiltaan, mutta varsinkaan keskiosa ei ole kuivunut. Ojien tukkiminen luo hyvä edellytykset luonnontilan palautumiselle.

Nevalla on teerien soidin- ja ruokintapaikka. Sillä pesii myös kalasääski, jonka pesimärauhan vuoksi alueen tarkempi inventointi ei ollut mahdollista, ja rajausta voi joutua vielä tarkistamaan. On kuitenkin varsin epätodennäköistä, että alueella kasvaisi vaateliaita suokasveja.

Peruskarttalehti 3331 08

Vähintään paikallisesti merkittävä virkistys- ja maisemakohde.

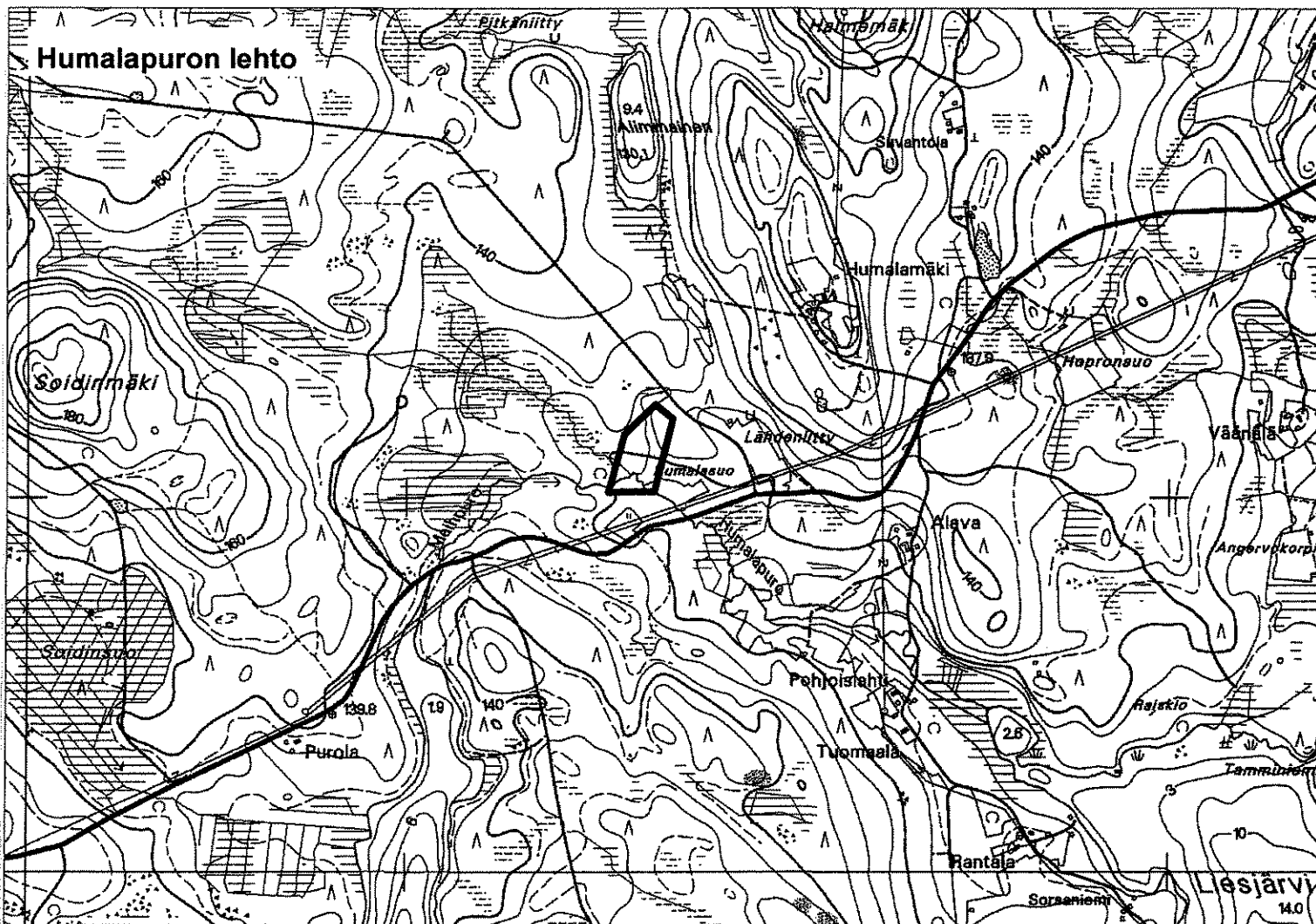

Valtakunnallisesti arvokas lehtojensuojeluohjelman kohde. Perustettu yksityismaan luonnon-suojelualueeksi.

Kohde ei alun perin ollut inventointiohjelmassa, koska sen kasvilisäustiedot olivat tuoreita, mutta päätettiin käydä tutkimassa pienialaisuutensa vuoksi suojeluarvojen säilymisen varmistamiseksi. Tilanne osoittautui hyväksi. Humala on runsasta pohjoisesta tulevan sivupuron varressa, enimmäkseen steriiliä, mutta seassa myös joitakin kukkivia hedeyksilöitä, mikä puhuu alkuperäisyyden puolesta.

Metsä puron ympärillä on joka puolelta samantapaista varttunutta kuusikkoa, jossa ei ole mainittavia ylispuita tai lahopuuarvoja, mutta sen puolesta raja-alue olisi ollut mahdollinen laajempaanakin. Lehtokasvillisuuden kannalta lehtojensuojeluohjelman mukainen näyttää mielekkäältä. Vaateli- aista lajeista lehtomataria runsas, koiranvehnää jonkin verran, kotkansiipeä. Korkeimmat humala- nversot nousevat kuusissa neljään metriin, mutta nämä yksilöt eivät kuki.

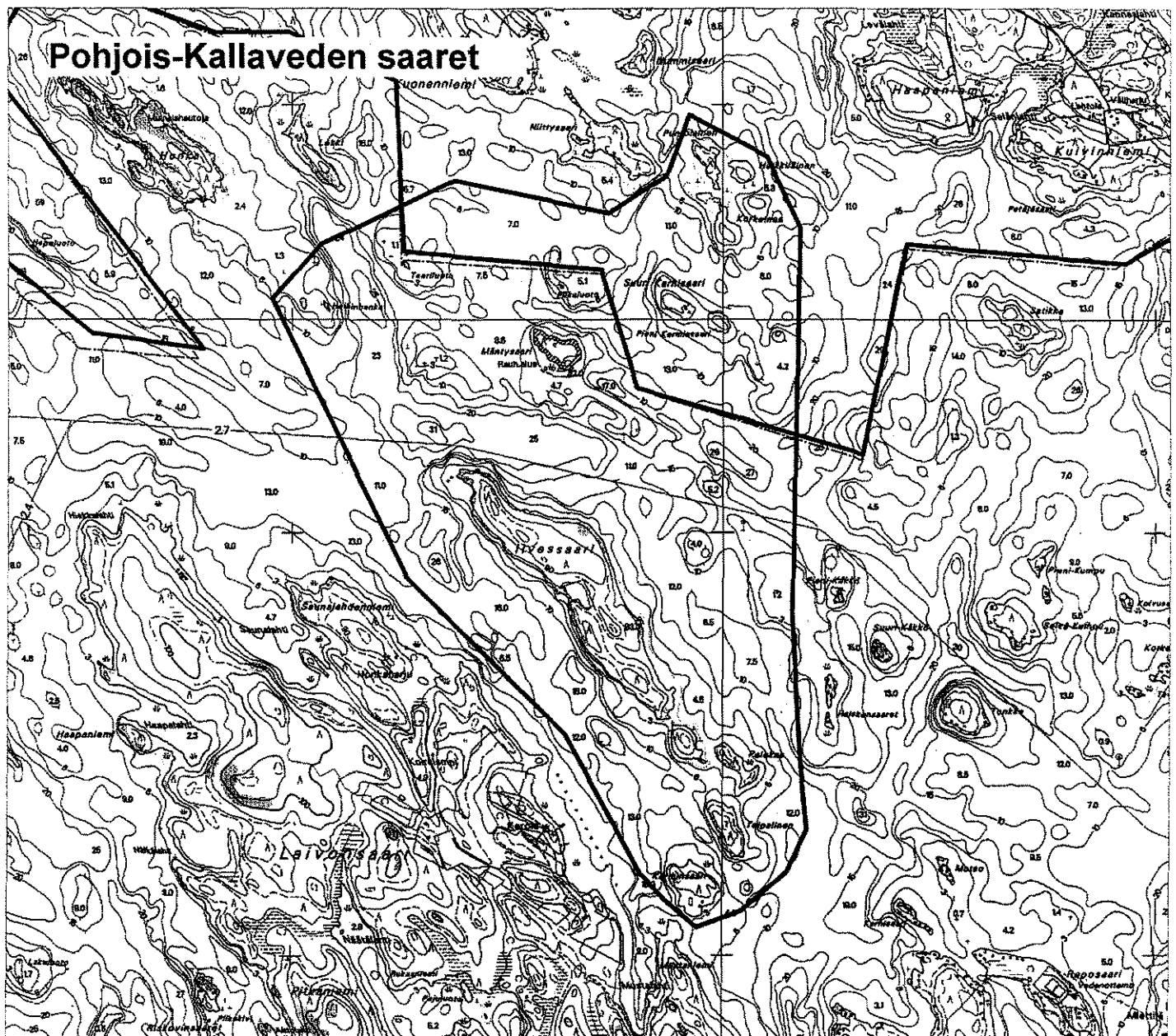
Suositus: Valtakunnallisena lehtojensuojeluohjelman kohteena maakuntakaavan SL-alue.

Peruskarttalehti 3331 02

Pahtanurmikkaa kasvaa melko laajalla alueella rinteessä. Ei ilmeisesti sitä vaateliaampia kalliokasveja. Lähiympäristössä sekä hiirihaukka- että kanahaukkapari.

The image is a detailed topographic map of a region in Finland, centered around the Kellarinmäki area. The map features contour lines indicating elevation, with labels such as 40, 60, 80, 100, 120, 140, 160, 180, 200, 220, 240, 260, 280, 300, 320, 340, 360, 380, 400, 420, 440, 460, 480, 500, 520, 540, 560, 580, 600, 620, 640, 660, 680, 700, 720, 740, 760, 780, 800, 820, 840, 860, 880, 900, 920, 940, 960, 980, 1000, 1020, 1040, 1060, 1080, 1100, 1120, 1140, 1160, 1180, 1200, 1220, 1240, 1260, 1280, 1300, 1320, 1340, 1360, 1380, 1400, 1420, 1440, 1460, 1480, 1500, 1520, 1540, 1560, 1580, 1600, 1620, 1640, 1660, 1680, 1700, 1720, 1740, 1760, 1780, 1800, 1820, 1840, 1860, 1880, 1900, 1920, 1940, 1960, 1980, 2000, 2020, 2040, 2060, 2080, 2100, 2120, 2140, 2160, 2180, 2200, 2220, 2240, 2260, 2280, 2300, 2320, 2340, 2360, 2380, 2400, 2420, 2440, 2460, 2480, 2500, 2520, 2540, 2560, 2580, 2600, 2620, 2640, 2660, 2680, 2700, 2720, 2740, 2760, 2780, 2800, 2820, 2840, 2860, 2880, 2900, 2920, 2940, 2960, 2980, 3000, 3020, 3040, 3060, 3080, 3100, 3120, 3140, 3160, 3180, 3200, 3220, 3240, 3260, 3280, 3300, 3320, 3340, 3360, 3380, 3400, 3420, 3440, 3460, 3480, 3500, 3520, 3540, 3560, 3580, 3600, 3620, 3640, 3660, 3680, 3700, 3720, 3740, 3760, 3780, 3800, 3820, 3840, 3860, 3880, 3900, 3920, 3940, 3960, 3980, 4000, 4020, 4040, 4060, 4080, 4100, 4120, 4140, 4160, 4180, 4200, 4220, 4240, 4260, 4280, 4300, 4320, 4340, 4360, 4380, 4400, 4420, 4440, 4460, 4480, 4500, 4520, 4540, 4560, 4580, 4600, 4620, 4640, 4660, 4680, 4700, 4720, 4740, 4760, 4780, 4800, 4820, 4840, 4860, 4880, 4900, 4920, 4940, 4960, 4980, 5000, 5020, 5040, 5060, 5080, 5100, 5120, 5140, 5160, 5180, 5200, 5220, 5240, 5260, 5280, 5300, 5320, 5340, 5360, 5380, 5400, 5420, 5440, 5460, 5480, 5500, 5520, 5540, 5560, 5580, 5600, 5620, 5640, 5660, 5680, 5700, 5720, 5740, 5760, 5780, 5800, 5820, 5840, 5860, 5880, 5900, 5920, 5940, 5960, 5980, 6000, 6020, 6040, 6060, 6080, 6100, 6120, 6140, 6160, 6180, 6200, 6220, 6240, 6260, 6280, 6300, 6320, 6340, 6360, 6380, 6400, 6420, 6440, 6460, 6480, 6500, 6520, 6540, 6560, 6580, 6600, 6620, 6640, 6660, 6680, 6700, 6720, 6740, 6760, 6780, 6800, 6820, 6840, 6860, 6880, 6900, 6920, 6940, 6960, 6980, 7000, 7020, 7040, 7060, 7080, 7100, 7120, 7140, 7160, 7180, 7200, 7220, 7240, 7260, 7280, 7300, 7320, 7340, 7360, 7380, 7400, 7420, 7440, 7460, 7480, 7500, 7520, 7540, 7560, 7580, 7600, 7620, 7640, 7660, 7680, 7700, 7720, 7740, 7760, 7780, 7800, 7820, 7840, 7860, 7880, 7900, 7920, 7940, 7960, 7980, 8000, 8020, 8040, 8060, 8080, 8100, 8120, 8140, 8160, 8180, 8200, 8220, 8240, 8260, 8280, 8300, 8320, 8340, 8360, 8380, 8400, 8420, 8440, 8460, 8480, 8500, 8520, 8540, 8560, 8580, 8600, 8620, 8640, 8660, 8680, 8700, 8720, 8740, 8760, 8780, 8800, 8820, 8840, 8860, 8880, 8900, 8920, 8940, 8960, 8980, 9000, 9020, 9040, 9060, 9080, 9100, 9120, 9140, 9160, 9180, 9200, 9220, 9240, 9260, 9280, 9300, 9320, 9340, 9360, 9380, 9400, 9420, 9440, 9460, 9480, 9500, 9520, 9540, 9560, 9580, 9600, 9620, 9640, 9660, 9680, 9700, 9720, 9740, 9760, 9780, 9800, 9820, 9840, 9860, 9880, 9900, 9920, 9940, 9960, 9980, 10000. The map also shows various geographical features, including lakes, rivers, and forests. Key locations labeled on the map include Kellarinmäki, Haavikkomäki, Haavikkokangas, and Haavikkokangas. A specific area is highlighted with a black rectangle, indicating the location of the 'Pirunhätä' (Devil's Hat) rock formation.

3. PIEKSUPETÄJÄN LÄHTEIKKÖ (ei kuvaa)

Pieksupetäjän lähteikkö sijaitsee Riistavedellä harjun, jota pitkin kulkee Joensuun tie, ja Ylemmäisen välissä. Lehtoa, jossa paikoin tihkupintaa, muutamia upottavia ja ruosteisia Saniaisia (valtalaji hiirenporras), metsäkortetta, vadelmaa, nokkosta, mesiangervoa. Rautapitoinen lähdepuro laskee järveen, puronvarressa rönsyleinikkiä ja ojakellukkaa. Sekapuusto, niukka lehtipuuennemmistö (koivu-harmaaleppä), myös kuusta ja mäntyä. Korpi-imarre, metsäimarre, metsäalvejuuri. Lehväsammalia niukasti. Lehtoarho. Lähteikössä isokasvuista niittysuolaheinää, nurmihärkki alkup. oloisena, leskenlehti. Lähteensilmä osaksi laudoilla padottu. (Sammaltietoja R- Fagersténilla, ei ihmeitä)
Paikallinen kohde.

4. POHJOIS-KALLAVEDEN SAARET (Siilinjärvi ja Kuopio)

Kartta seuraavalla sivulla

Peruskarttalehdet 3331 07 + 3331 10

Maakunnallisesti arvokas lähes rakentamaton ja puustoltaan luonnontilaista muistuttava saaristo.

Kaikki saaret ovat melko järeäpuustoisia. Puustorakenne on muutoinkin luonnontilaisen kaltainen: valtapuuston alla nousee eri-ikäistä sekapuustoa, ja kuollutta puuta on melko runsaasti kaikissa järeysluokissa. Puulajisuhteet vaihtelevat jonkin verran, mutta järeän, osin jo lahoavan haavan kokonaismäärä on erittäin huomattava. Kuusi on useimmissa saarissa niukka, vahvin sija sillä on Puntolaisessa ja Suuressa Karhisaassa, jossa myös suhteellisen runsaasti mäntyä. Pääosin saarten metsä on lehtipuuvaltaista, valtapuuna vuorottelevat haapa, koivu ja joissakin saarissa mänty.

Aluskasvillisuutta leimaa suhteellinen rehevyys, kivikkoisuus ja niittymäisyys laidunnuksen jäljiltä. Mustikanvarvikko on useimmissa saarissa varsin aukkoista, ja pohjakerroksessa vallitsevat metsäkastikka ja muut ruohovartiset lajit, kuten nuokkuhelmikkä, lillukka, oravanmarja, metsäkurjenpolvi, joissakin saarissa myös vaateliat lehtolajit, kuten mustakonnanmarja, lehtokuusama ja näsiä. Korkeinen ja Pieni Kerminsaari ovat muita rehevempiä. Mäntysaassa, joka on jo rauhoitettu, kasvaa runkolehmuksia, jotka ilmeisesti puuttuvat muilta saarilta. Alueen pikkuluodot ovat linnustoltaan arvokkaita, mm. selkälökin pesimäpaikkoja (J. Tuomainen & K. Ruokolainen).

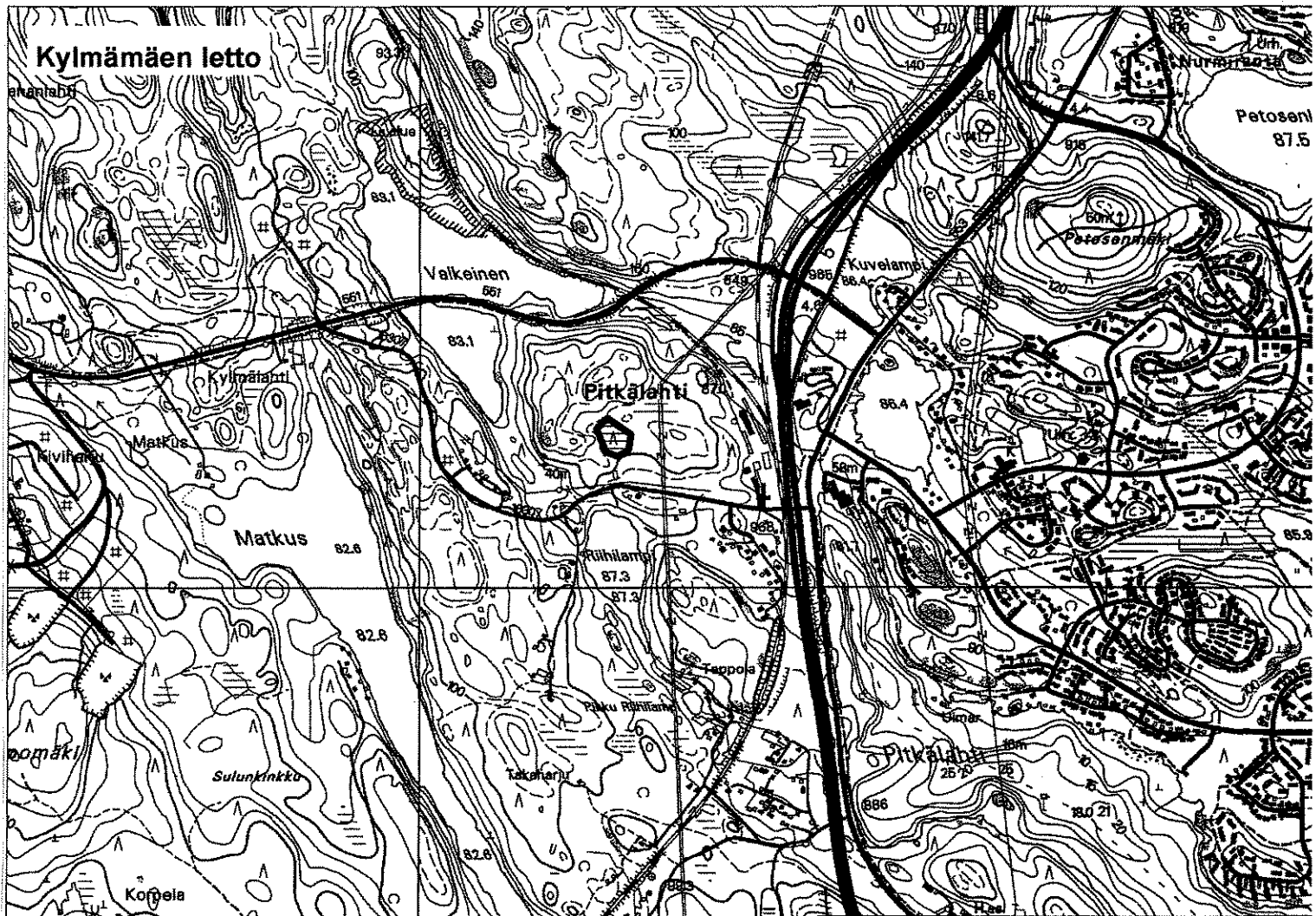
Alueen eteläosan laaja Ilvessaari (ei inventoitu), Palokas ja Taipainen ovat maaperältään erilaisia, harjusaaren tyyppisiä. Palokas ja Taipainen ovat kovassa virkistyskäytössä kuluneita ja roskaantuneita. Molemmista saarissa on niittymäistä-puolilehtomaista kasvillisuutta (metsäkastikka, nuokkuhelmikkä, lillukka, oravanmarja jne.). Lehtipuustoa on niukemmin kuin pohjoisessa. Taipaisessa on kuitenkin myös metsäsuojeluarvoja, sillä sen valtapuustona kasvava männikkö on epätavallisen järeää ja suorarunkoista. Siinä on näkyvissä alkavaa kilpikaamoittumista. Myös Kerminsaaren männikkö on järeää, ja siellä on lehtolajistoa (T. Perätien ja M. Hyttisen inventointi 2001).

Kaavamerkintäsuositus pääosin SL, Ilvessaari ja Palokas pikemmin VI.

Kasvillisuudeltaan arvokas lettokorpi on kauttaaltaan hakattu, jolloin siihen on syntynyt myös syvät ajourat. Jäljellä on nuorta lehtipuustoa (koivu, harmaaleppä, paatsama) ja joitakin kuusia. Maisemallisista tappioista huolimatta alueen ravinteisuus ja vesitalous eivät vielä ole kärsineet, joten uhanalaisen kasvillisuustyyppin ja lajiston suojelemiseksi alue on edelleen SL-merkinnän ja ennallistamisen arvoinen.

Hakkuun jälkeen mesiangervo ja peltokorte ovat levittäytyneet, mutteivät vielä syrjäyttäneet muuta suokasvillisuutta. Muita lajeja suokeltto ja harvinaistunut soikkokaksikko. Vielä 1990-luvun alussa alueella kasvoi lehtopähkämö ja uhanalainen lettovilla, jonka säilyminen alueella ei ole poissuljettavissa.

Suositus: Yleiskaavamerkinnän muutos SL-merkinnäksi.

KUOPIO

1. KERILAMPI – KERIVUORI

Peruskarttalehti 3332 01

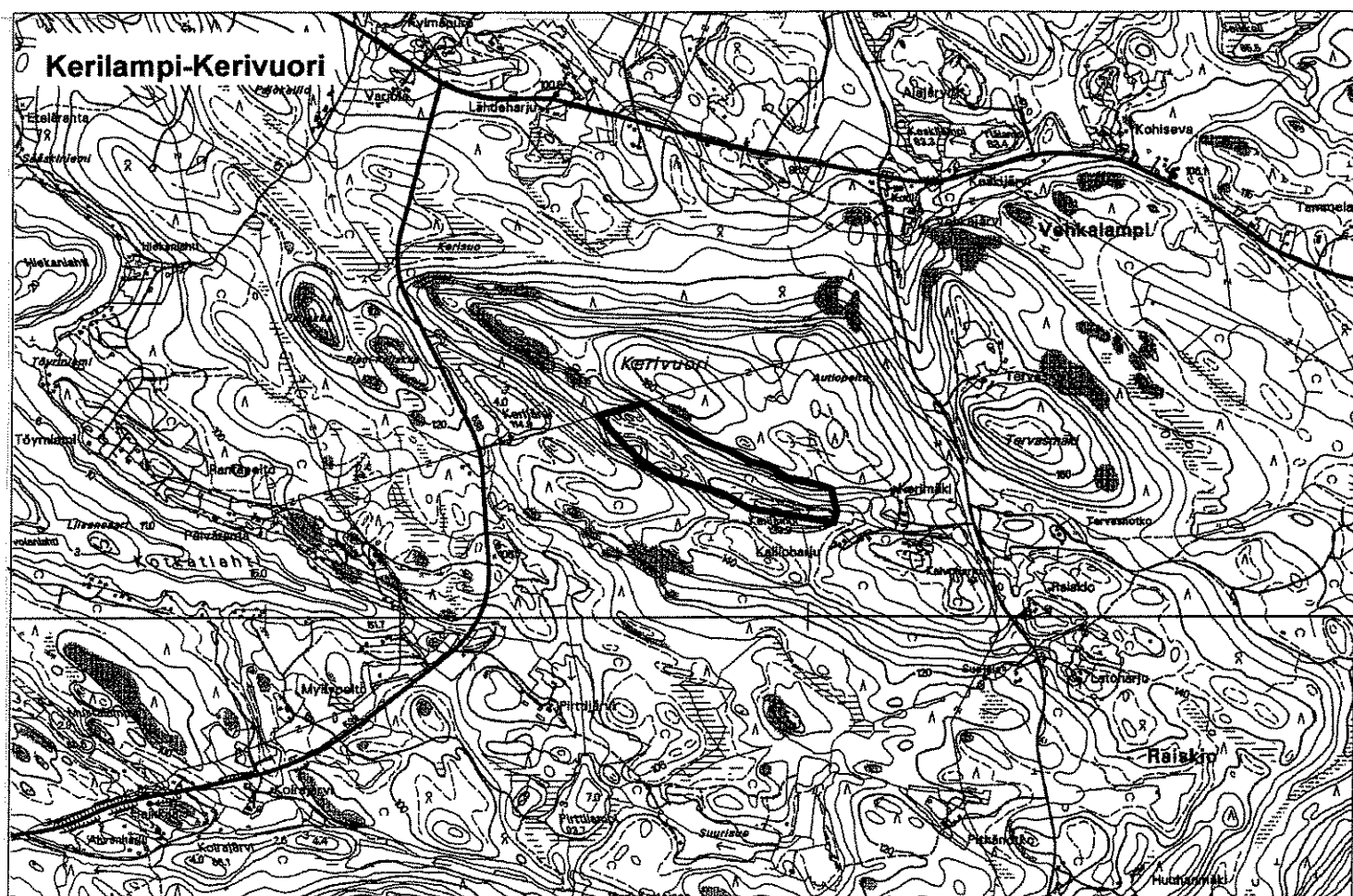
Kerivuoren etelärinne Kerimäen tilan länsipuolella ja Kerilammen pohjois- ja länsipuolella on aluskasvillisuudeltaan erityisen arvokas. Melko suppealla alueella kasvaa neljä kämmeikkälajia (lehtoneidonvaippa, soikkokaksikko, pussikämmeikka ja yövilkka), joista kaksi ensin mainittua ovat vaateliaita ja uhanalaisia lajeja. Lehtoneidonvaippa on löytynyt metsätaloussuunnittelun yhteydessä jo aikaisemmin, tässä inventoinnissa sitä ei tavattu. Maaperän ravinteisuutta kuvaa myös vaaateliaan lehto-orvokin runsaus sekä varpujen puuttuminen laajalta alueelta.

Aluskasvillisuudessa on runsaasti metsäkastikkaa ja alueella kasvaa myös laiduntamisen jäljiltä niittylajeja, kuten sananjalka, pukinjuuri, nurmitädyke, nuokkuhelmikkä, lillukka, paikoitellen myös puna-ailakkia.

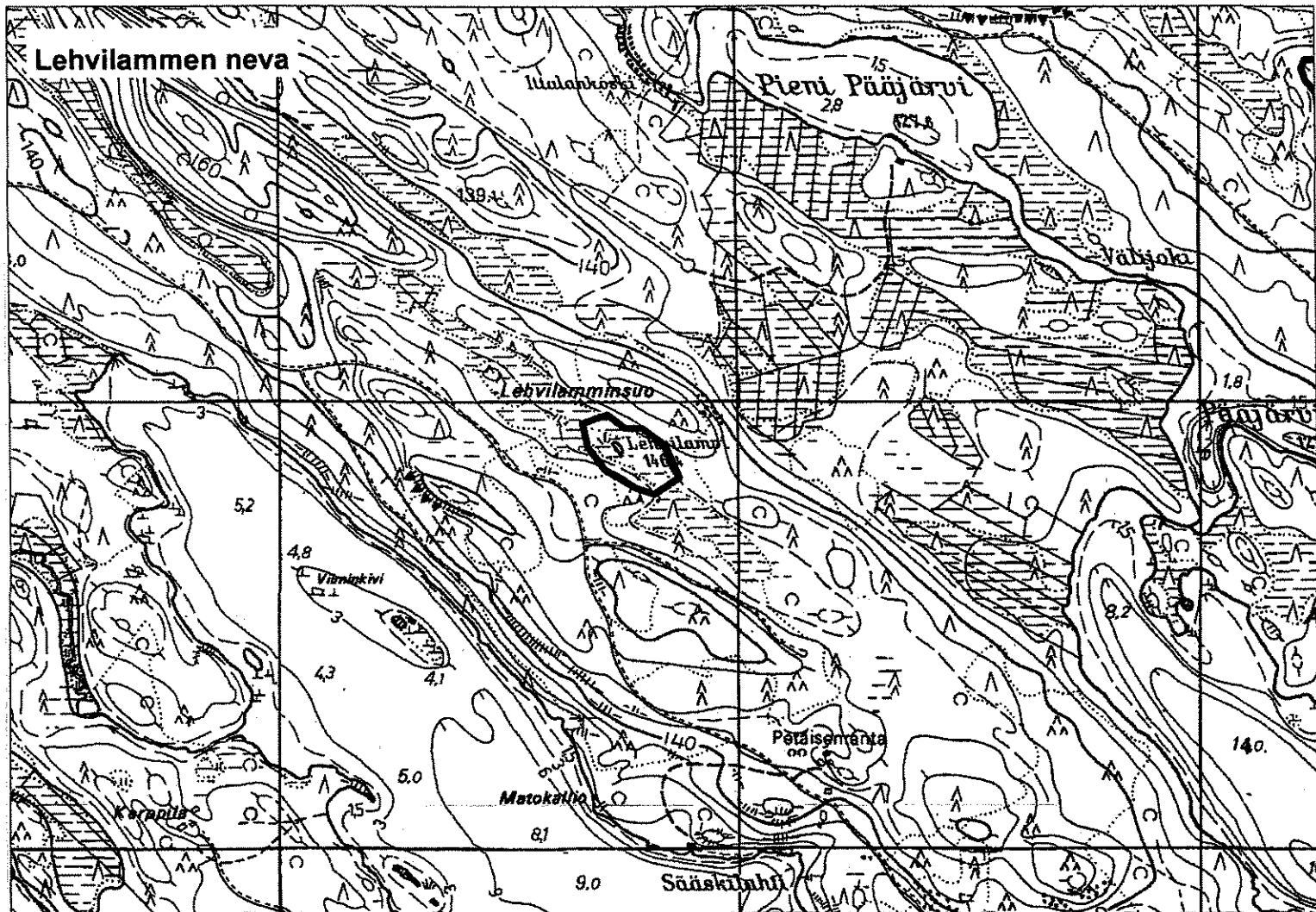
Lammen länsipäässä on vielä avoin peltoteitto, jolla kasvaa hyvin monipuolinen niittykasvillisuus: koiranheinä, ahdekaunokki, särmäkuisma, harakankello, päivänkakkara, niittynätkelmä, puna-apila, metsäkurjenpolvi, koiranputki. Tämä alue sopisi hyvin ketokunnostuksen piiriin. Maaperän rehevyys jatkuu vielä tästä alueesta länteen päin, rajatun alueen länsipäässä kasvaa vielä mm. lehtokuusamaa ja konnanmarjaa niukkana. Kerivuoren muita rinteitä ei ehditty inventoida.

Suositus: SL-alue. Metsät eivät vaadi hoitotoimenpiteitä, mutta kedon umpeutumisen estäminen olisi suotavaa.

Niittylahden-Kylmälahden alueelta olisi hyvät edellytykset rajata myös maakuntakaavatasoinen virkistysalue, joka sisältää nykyisten suojelualueiden ja edellä esitetyn alueen lisäksi muutamia luonnonarvoltaan vähintään paikallisesti, luultavasti maakunnallisestikin merkittäviä kohteita. Laaja alue vaatisi kuitenkin tarkempaa inventointia.

Karu tupasvillavaltainen neva. Paikallinen kohde.

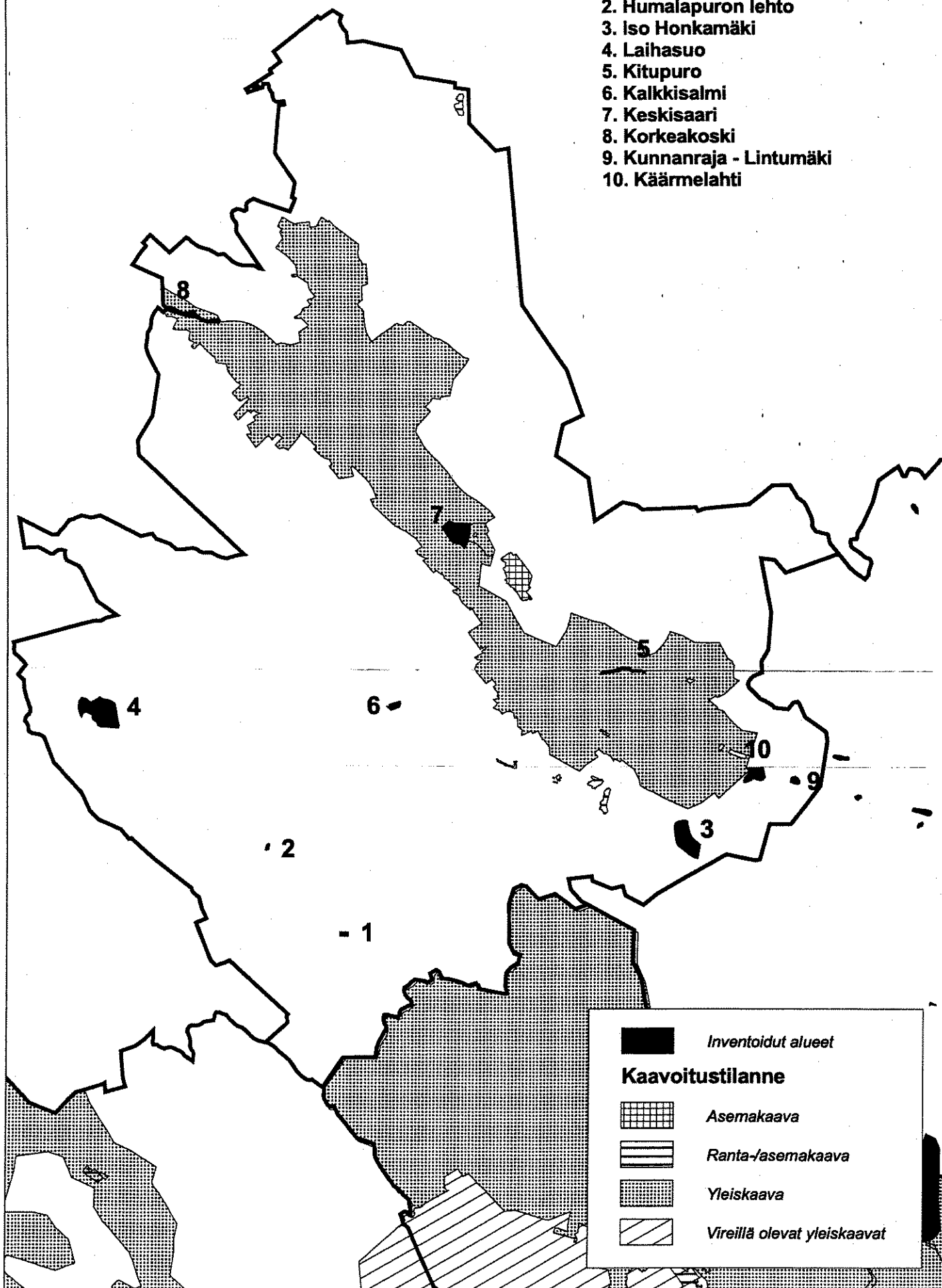
Kuopio

1. Kerilampi
2. Kylmämäen letto
4. Pohjois-Kallaveden saaret

- Inventoidut alueet
- Kaavoitustilanne**
- Asemakaava
- Ranta-/asemakaava
- Yleiskaava
- Vireillä olevat yleiskaavat

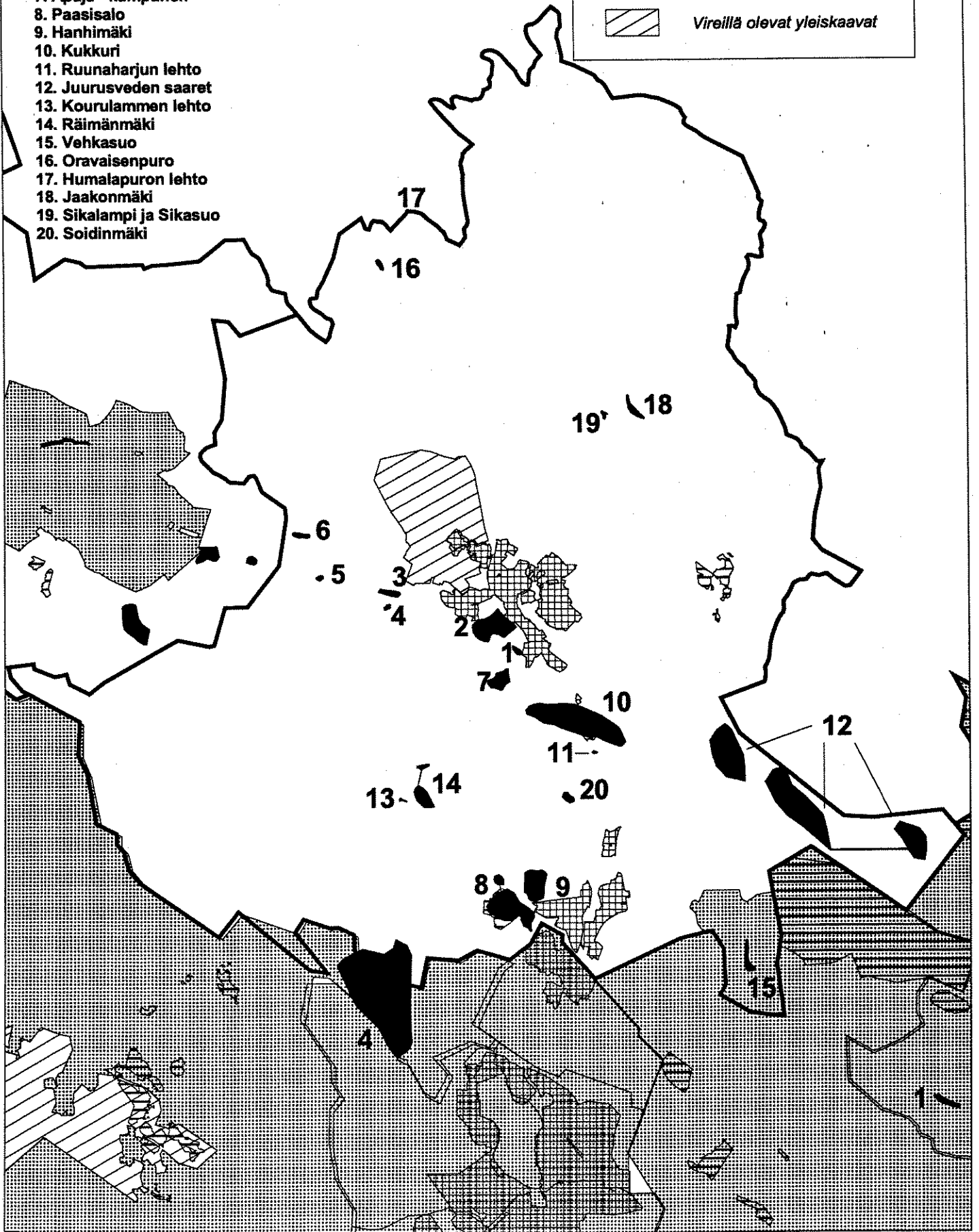
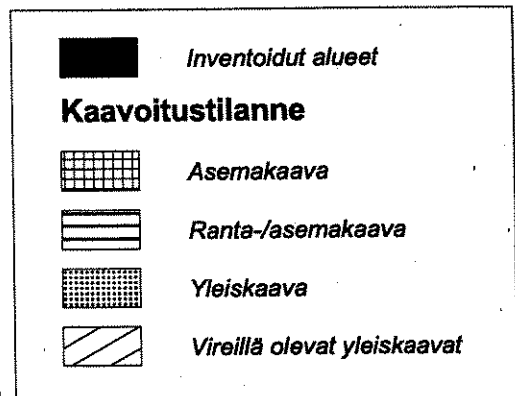
Maaninka

1. Kellarinmäki
2. Humalapuron lehto
3. Iso Honkamäki
4. Laihasuo
5. Kitupuro
6. Kalkkisalmi
7. Keskisaari
8. Korkeakoski
9. Kunnanraja - Lintumäki
10. Käärmelahti

Siilinjärvi

1. Aumanalasan puronotko
2. Tarinaharju - Patakukkula - Huosiainen
3. Harvalainen - Outokki
4. Jussilanletto
5. Koivusaaren tie - kunnanraja
6. Kuivasteen lampi
7. Apaja - kumpunen
8. Paasisalo
9. Hanhimäki
10. Kukkuri
11. Ruunaharjun lehto
12. Juurusveden saaret
13. Kourulammen lehto
14. Räimänmäki
15. Vehkasuo
16. Oravaisenpuro
17. Humalapuron lehto
18. Jaakonmäki
19. Sikalampi ja Sikasuo
20. Soidinmäki

Yleiskuvaus harjujaksosta Tarinaharju – Patakukkula - Repomäki

Siilinjärvi: alueet 1-5 ja Maaninka: alueet 9-10

Peruskarttalehdet 3331 08 + 3331 11

Sisältää vanhat kaavavaraukset VI1 13.431 Patakukkula, SU1 13.541 Tarinaharju, SU1 13.543 Jussilanletto ja MY 13.290 Patakukkula-Repomäki. Viimemainittu kattaa miltei kokonaan tarkasteltavan alueen, lukuun ottamatta osaa Jussilanletosta ja mahdollisesti Aumanalasen puronotkon etelärannasta, minne suositellaan uutta SL-varausta.

Alue on sangen laaja ja monipuolinen. Etenkin harjuluonnon suojelun kannalta sillä on valtakunnallista merkitystä myös harjijensuojeluohjelmaan kuuluvan Tarinaharjun suojelurajauksen ulkopuolella. Inventoinnissa olen jakanut kokonaisuuden osa-alueisiin, joiden sisälle ehdottamani SL-aluerajaukset ilmenevät kartasta. Inventoinnin tarkkuus ei ole alueen pinta-alaan, merkitykseen ja taajamanvierussijaintiin nähden riittävä, vaan se vaatisi yleiskaavatasoisen inventoinnin. Myös osa-aluerajausten ulkopuolella saattaa vielä olla maakuntakaavan tasoisen suojelumerkinnän arvoisia kohteita.

Alueen suojelun suunnittelussa on tarkasteltava etenkin harjujen geologisia suojeluarvoja sekä biologisista arvoista ennen muuta uhanalaisia harjukasveja ja vanhojen metsien suojelua. Näiden seikkojen ja runsaan virkistyskäytön vuoksi varsinkin metsänhoidon suunnittelussa on otettava huomioon useita, osin keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Alueen tärkeimmät harjukasvit harjumasmalo, kangasajuruoho, kalliokieli ja tunturikurjenherne vaativat yksityiskohdissaan erilaisia metsänhoitomenetelmiä, vaikka kaikille onkin yhteistä valoisien kohtien suosiminen. Ainoastaan tunturikurjenherneen runsas esiintymä Patakukkulan alueella on nykyisellä maankäytöllä turvattu. Muita kolmea lajia voi pitää paikallisestikin uhanalaisina; harjumasmalon säilymistä alueella ei voitu edes varmistaa, mutta koko aluetta ei pystytty käymään läpi. Etenkin suppien ympärille on taas kehittynyt vanhoja metsiä, joita tulisi hoitaa aarnialueina. Välimuotoista maltillista metsänhoitoa taas olisi harjoitettava rinteiden edustavimmilla puolilehtoalueilla sekä syvien suppien pohjan katajikkoniityillä, jotka muodostavat aivan oman kasvillisuustyyppinsä. Näistä rajoituksista huolimatta pääosa pinta-alasta, etenkin lakialue pääharjanteen kahden puolen, voisi jäädä normaalin maisemametsänhoidon piiriin, joka harjumaastossa ei juuri poikkea nykyisten hoitosuosituksen mukaisesta talousmetsän hoidosta. Tavoitteena olisi tällöin puuston järeytyminen, mutta ei kuolleiden puiden poistaminen tai lajipuhtaan männikön tuottaminen.

Harjujaksolta on otettu runsaasti soraa. Pääosa ottoalueista on jo osittain tai kokonaan maise-moitettu, ja harjuselänteiden täydellinen katkaisu on onnistuttu välttämään, joskin laajimmat kuopat ovat leikanneet korkeimmankin harjan. Jatkossa olisi varmistuttava siitä, että soranotto-suunnitelmien mukaisilla luvilla ei oteta soraa uhanalaisten harjukasvien kasvupaikoilta. Suurin uhka kohdistuu tällä hetkellä kalliokieliin ja kangasajuruohon. Myös pohjaveden ja sen myötä suppalampien pinnan aleneminen on ongelma. Paikoin on havaittavissa myös maaston kulumista ja roskaantumista.

Inventointi ei ollut riittävä yksityiskohtaisten kaavoitussuosituksen antamiseen. SL-suosituksia on silti ollut mahdollista antaa Aumanalasen puronotkolle sekä Huosiaisen ja Harvalaisen suppien vanhoille metsille. Harjukasvien suojelu nykyisellä MY-alueella vaatii suojelusuunnitelman. Alueelle tulisi tehdä yleiskaavatasoinen luontoinventointi ja yleiskaava.

1. AUMANALASEN PURONOTKO

Kartta s. 34

Peruskarttalehti 3331 11

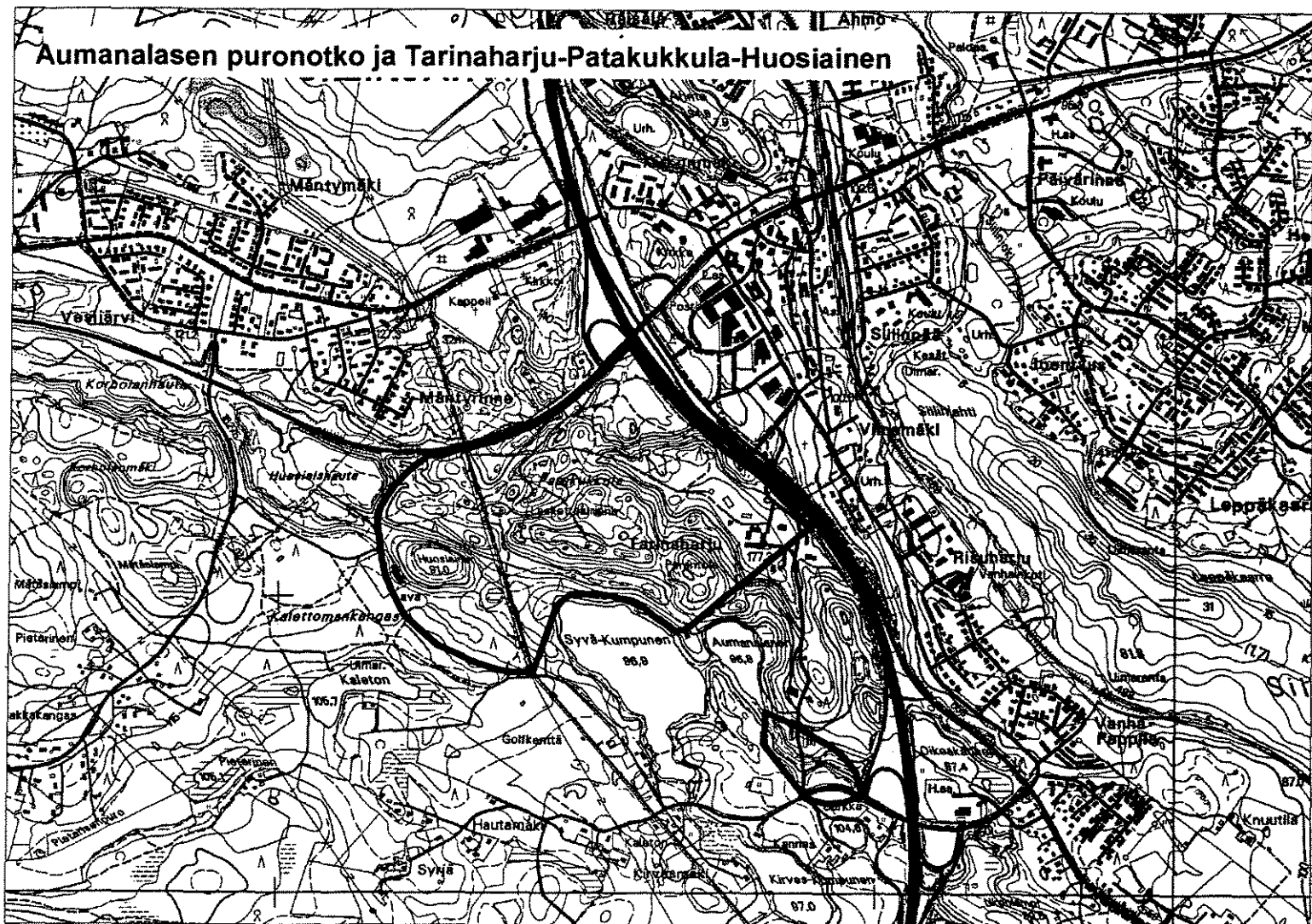
Aumanalasesta laskeva puro muodostaa 50–100 metriä leveän kanjonin, joka on paikoin syvään uurtunut ja jyrkkärantainen sekä valtaosin kasvillisuudeltaan lehtoa. Alue rajautuu oikealta eli etelärannaltaan golfkenttään ja viljeltyyn peltoon, vasemmalta rannaltaan puutarha-alueeseen ja kulttuurivaikutteiseen metsään. Maantien pengerrys ja silta jakaa sen keskeltä kahtia, ja puronvarsi päättyy jyrkästi moottoritien rampin pengerrykseen, jossa puro katoaa putkeen.

Lehdon kulttuurivaikutteisoin osa on golfkentän puolella. Golfkentän rehevöittävä vaikutus näkyy tyyppä suosivien piennarkasvien sekoittumisena lehtokasvillisuuteen (nokkonen, leskenlehti, voikukka, nurmitädyke, niittyleinikki). Toisaalta täälläkin kasvaa kotkansiipeä, hiirenporrasta, metsäimarretta ja korpi-imarretta. Lehtotyyppi on saniaislehtoa (FT). Myös metsäkortetta on runsaasti, ja purouoman tuntumassakin on nokkos-koiranputkivaltaisia laikkuja. Koivu on valtapuuna, seassa kasvaa harmaaleppää ja tuomea, kuusia vain yksittäin. Puusto on luonnontilaisen näköistä. Lähellä Aumanalasta kasvillisuus on hieman puolilehtomaista: isotalvikkia, kellotalvikkia, nuokkuhelmikkää, käenkaalia, täällä myöskin mustikkaa ja puolukkaa, joita muualla rajauksen sisällä hyvin niukasti. Palokärjen syönnöksiä.

Maantien itäpuolella lehto on parhaimmillaan. Sillalle avautuu vehmas puronvarsimaisema, ja alueen sisällä saniais (etenkin kotkansiipi) ja luonnontilainen puusto muodostavat vaikuttavan kokonaisuuden. Tien kohdalla purossa on porras, ja kanjoni puron kahden puolen syvenee. Alueen puusto on lehtipuuvaltainen, vain yksittäisiä kuusia ja mäntyjä sekapuuna. Puulajisto on erittäin monipuolinen: haapaa, harmaaleppää, koivua, pihlajaa, tuomea lähinnä pensaana. Puusto on ryteikköistä, ja alueella on runsaasti kaikkien järeysluokkien lahoa lehtipuuta sekä pystyssä että maassa. Kasvillisuus tekee alueesta suorastaan vaikeakulkuisen. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa ja mustaherukkaa, joka voi hyvinkin olla alkuperäinen. Savinen rinne on jyrkkä ja sisältää paikoin maanvyörymiä ja niille ominaista kasvillisuutta: isokierto, niittyleinikki, punaailakki, maitohorsma. Pääasiassa pohjakerroksessa vallitsee kuitenkin ehyt sammalpeite, ja paljasta mineraalimaata on vähän. Kenttäkerroksen valtalaji laajalla alalla on kotkansiipi, paljolti puhtaina kasvustoina. Muita lajeja ovat lehtomatar, mustakonnanmarja, lehtoarho, käenkaali, metsäkurjenpolvi, nurmitädyke yläreunassa, metsäimarre, metsäalvejuuri, sudenmarja, oravanmarja, lehtotesma, nuokkuhelmikkä ja korpi-imarre. Kotkansiipivyöhykkeen yläpuolella valtalajina on metsäkorte. Liekosammal on laajalla alueella pohjakerroksen valtalajina. Varvut näyttävät puuttuvan kenttäkerroksesta tyystin, osin rehevyyden, osin ehkä maaperän levottomuuden vuoksi. Purossa on pikkukalaa. Purouoman tuntumassa muutamassa paikassa kasvaa rantayrtti. Puron alaosassa valtapuustona melko puhdas harmaalepikko. Lintulajeja mustapääkerttu, sirittäjä, punarinta ja rantasipi kuuluu myös linnustoon ja punarinta.

Alue on laaja kotkansiipivaltainen lehto, jossa kasvaa muutakin vaateliasta lajistoa. Lisäksi se sisältää runsaasti lahoa lehtipuuta ja maisemallisia arvoja. Vaikka alue on tietysti metsälain tarkoittamassa mielessä lehto, ja osin jyrkkyytensäkin vuoksi metsätaloudelta suojassa, pidän sitä maakunnallisesti arvokkaana lehtona, joka on aiheellista rauhoittaa luonnonsuojelulailla ja siten merkitä kaavaan SL-merkinnällä.

Huosiaisen suppa on harjujakson arvokkain vanhan metsän alue. Aluetta on luonnehdittu vanhaksi metsäksi jo 1970-luvulla laaditussa muistiossa (E. Savolainen), ja sen aarniometsän ominaisuudet ovat parantuneet vielä sen jälkeen. Inventoitu vain pikaisesti luontopolkua myöten kiertämällä. Puusto on supan jyrkissä rinteissä kasvanut poikkeuksellisen pitkäksi ja saanut järeytyä rauhassa. Osa valtapuista on alkanut keloutua, ja lahopuuta on kehittynyt ja kehittymässä antaen aarnialueen tyyppistä vaikutelmaa. Tarkempi kasvillisuus- ja esimerkiksi kääpäinventointi saattaa olla aiheellinen, joskin suojeluarvo on korkea jo yleisvaikutelman ja maiseman perusteella. Kaavamerkintäsuositus supalle SL.

3. HARVALAINEN – OUTOKKI (MY 13.290)

Peruskarttalehti 3331 08

Kartta seuraavalla sivulla

Harvalaisen itäpäässä on MT-kuusikkoa, jonkin verran lillukkaa, oravanmarjaa, vanamoja. Melko järeä puusto, muutamia isoja mäntyjä seassa. Pohjoisrannalla (etelärinteessä) on puolilehtoa: lillukkaa, oravanmarjaa, ahomansikkaa. Koivuvaltaista kapeaa kaistaletta lukuun ottamatta kuusi- valtaista ja varjoisaa. Alueella muutamia ylijäreitä kuusia ja kilpikaarnoittuvia mäntyjä. Rinteen kasveja nuokkuhelmikkä, kangaskorte, lehtomatara, konnanmarja, kivikkoalvejuuri, sormisara, isotalvikki, nuokkotalvikki, tähtitalvikki, sudenmarja, ja punaherukka (alkuperäisyys vaikea arvioida) sekä ruusukesammal. Entiseen laiduntamiseen viittaavat nurmitädyke ja melko runsas ahomansikka. Myös suon reunassa kulttuurilajistoa, mm. maitohorsma, jänönsara ja nokkonen. Itäpään luhta suursaranevaa: pullosara, isokarpalo, suo-ohdaketta reunalla, suohorsma, vehka, raate, kurjenjalka, suo-orvokki, terttualpi ja jouhivihvilä. Länsipään luhdalla hoikkavillaa (läänitason uhanalainen laji).

Outokki on avointa nevaa (keskellä kasvaa muutamia koivuja) valtalajeinaan: pullosara, tupasvilla, reunoilla vehka. Maisemallisesti se on hyvin ehyesti järeän kuusikon ympäröimä suppa. Outokin pohjoispuoli on melko hienoa kuusikkoa, mutta kuitenkin järeitä ylispuita vähemmän kuin Harvalaisen pohjoisrinteessä. Täällä on jonkin verran tehty harvennuksia ja kasvillisuus on jonkun verran karumpaa eli varsinaiset lehtokasvit puuttuvat (kuitenkin oravanmarja, lillukka, käenkaali). Outokin ja Harvalaisen pohjoispuolella järeää, harjumaisemaan sopivaa tukkipuumännikköä, aluskasvillisuutena siellä täällä kuusta, mutta ei vielä kuusetumisongelmaa.

Lehtokasvillisuuden ja puuston perusteella suojeltava metsä. SL-rajaus käsittää molempien suppien ympäristön.

4. JUSSILAN LETTO (SU1 13.543)

Peruskarttalehti 3331 08

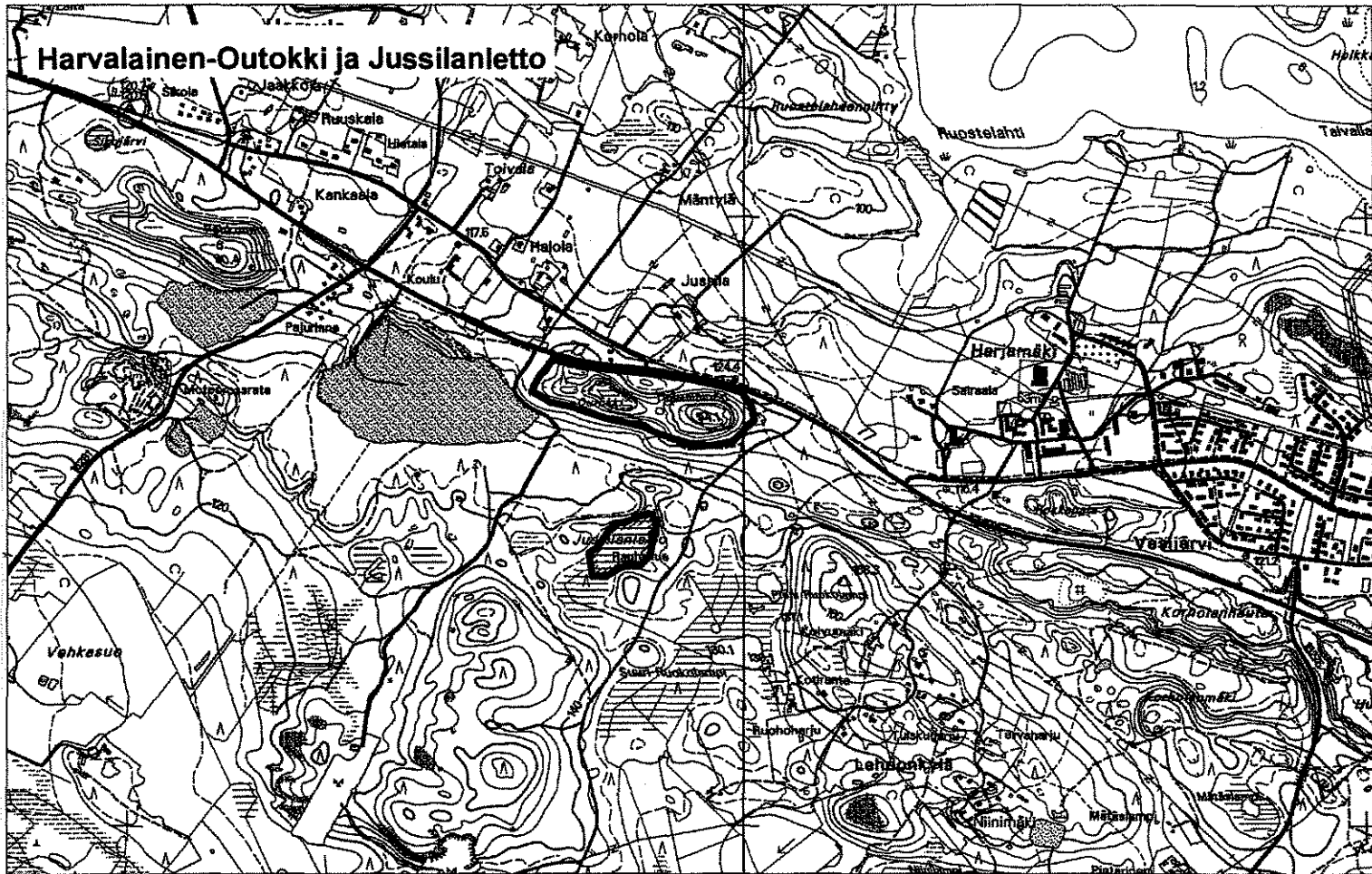
Kartta seuraavalla sivulla

Rauhoitettu luonnonsuojelulla. Kasvillisuus inventoitu tarkasti lettotutkimuksen yhteydessä 1980-luvulla (H. & R. Heikkilä). Vuoden 2001 inventoinnin tarkoituksena oli varmistaa suojeluarvojen säilyminen.

Pohjoisreunassa on voimakkaasti kulunut poljettu ura, joka viittaa säännölliseen ja runsaaseen käyttöön suojuoksu-, suunnistus- tms. harjoituksissa. Sitä on pyritty estämään epävirallisella rauhoituskyltillä: ”lääninhallituksen päätöksellä rauhoitettu suo, liikkuminen kielletty”. Rauhoituspäätöksessä ei kuitenkaan ole säädetty luonnonsuojelulain 18. §:n mahdollistamaa liikkumisrajoitusta, ja alueella tässä mitassa liikkuminen on varsin yllättävää.

Jussilanleton valtalajeja ovat niittyvilla ja raate. Pääasiassa alue on karuhkoa nevaa tyyppilajeinaan vaivero, rahkasara ja leväkkö. Reunuksella kasvaa jonkin verran vaivaiskoivua. Keskellä on pari avovesiallikkoa. Niiden länsipuolella keski-runsasravinteinen alue, jossa runsaasti raatetta ja villapääluikkaa sekä muutama punakämmekkä (uhanalainen laji). Tässä lettomaisessa osassa kasvaa harvakseltaan mäntyä ja vähän koivua. Ei olennaista kuivumista viime aikoina. Rahkasammalet vallitsevat pohjakerroksessa, mutta seassa myös lettosammalia (ei otettu näytettä suojelualueelta). Rimpivesiherne, mutasara, luhtavilla, jouhisara ja pitkälehtikihokki kuuluvat lajiin.

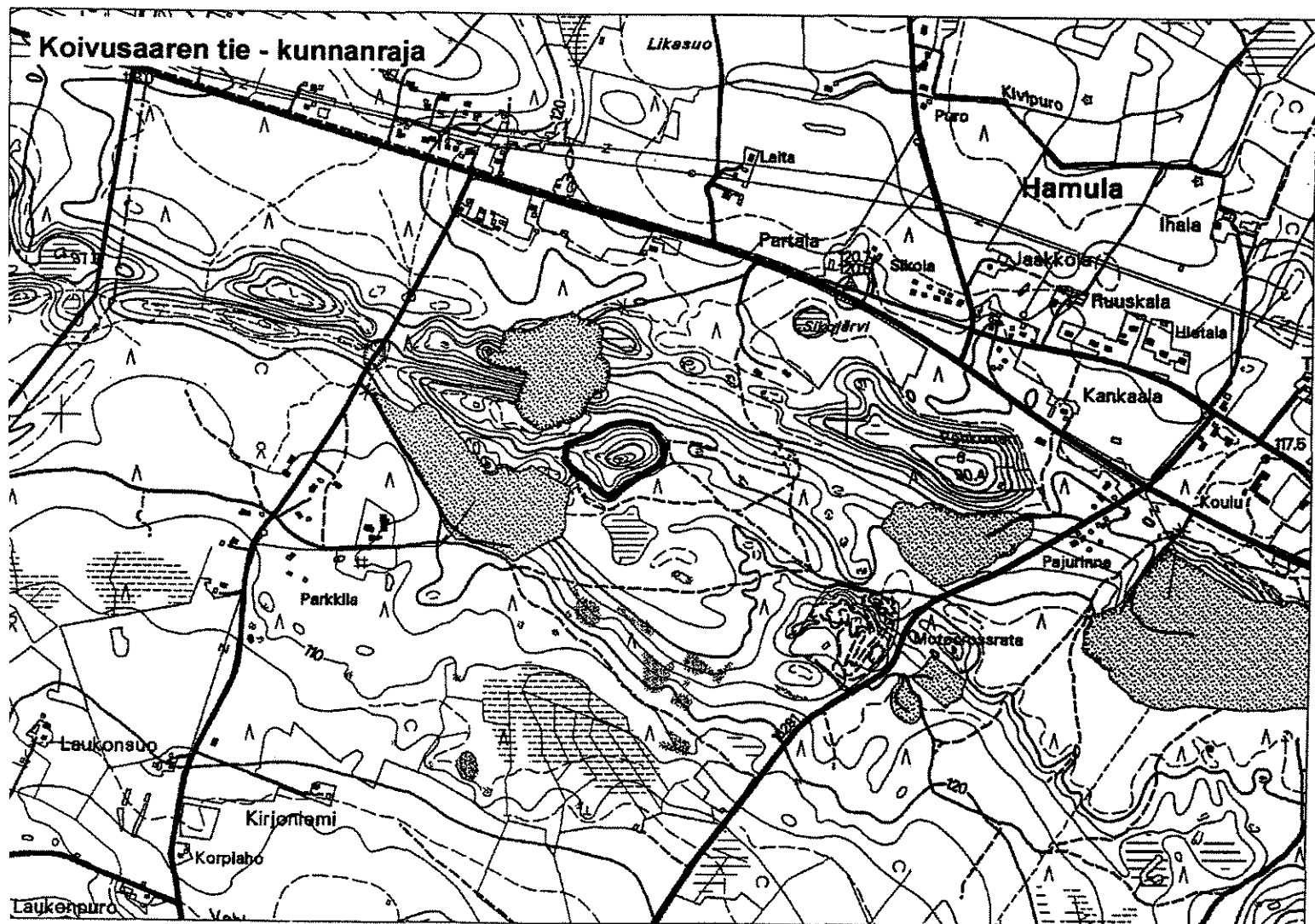
Reunärämeellä on nähtävissä aavistus kuivumisesta kapealla alueella: muutamia epätavallisen pitkiä mäntyjen vuosikasvaimia. Reunamaisemana pohjoispuolelta ehyt kangasmetsä (ei korpea nevan ja kangasmaan välissä). Kuusivaltainen varttuva-varttunut, harventamattomana luonnontilaisen kaltainen. Pohjoisen reunametsän maisemallinen ja suoluontoa suojaava merkitys korostuu siksi, että etelä- ja itäpuoliset metsät ovat hakattuja.

Motocross -radan kuopassa pesii pieni törmäpääsky-yhdyskunta. Harjun laella varoittaa kivitasku. Radasta länteen harjuselänne jatkuu leveänä ja tasaisena, kunnes saavutaan yhdelle koko jakson komeimmista supista. Hakkuu on avannut sen mittasuhteet koillisestä näkyviin. Kangasajuruohoa kasvaa niukasti paisterinteellä sekä länsipäässä ajouran kohdalla, missä hiekka tullut esiin, ja itäpäässä sammalikossa. Kaiken kaikkiaan paisterinteiden kasvillisuus supassa ja sen lähistöllä karttarajauksen mukaisella alueella kehittyntä ja edustavaa: poronjäkälikkää paljon, palleroporonjäkälää yli puolet tästä. Puusto on varttuvaa-varttunutta männikköä.

Supan pohjan kasvillisuus suuren korkeuseron ja poikkeavan pienilmaston vuoksi omaa tyyppiään: laajalti niittymäinen, katajaa runsaasti melko ylös asti pohjalta. Pohjan muoto on vakomainen. Kenttäkerroksessa heiniä, kukkivaa mesimarjaa erittäin runsaasti, ahomansikkaa, kieloa, metsätähtimö. Paisterinteeseen noustessa erittäin jyrkkä vaihtuminen karuun harjukasvillisuuteen, kissankäpälä huomiotaherättävän runsas. Havaintoja eläimistöä: kanalintujen rypykuoppia, muurahaisleijonan kuoppia, palokärjen koloama hevosmuuraisten pesä (parveilu aikamassa), kulorastas, leppälinnun munankuoren puolikas.

Kaavamerkintäsuositus SL ei tässä tapauksessa merkitse puuston suojelua, vaan metsätalouden harjoittamista siten, että kangasajuruohon ja muun paisterinnekasvillisuuden olemassaolo turvataan. Ajuruoho hyötyy harvennuksista, jopa maanpinnan rikkoutumisesta metsätöiden yhteydessä.

6. KUIVASTEENLAMPI

Kartta seuraavalla sivulla

Rajaus: letto lammen itäpäässä on laajuudeltaan vain pari hehtaaria, mutta kasvillisuuden suojelemiseksi rajaukseen olisi otettava hydrologinen kokonaisuus.

Kuivasteenlammen itäpäässä sijaitsee pienialainen lettosuo. Rahkasammalten lisäksi kasvaa joitakin lettosammalia (*Tomentypnum nitens*? *Scorpidium* spp. 2 lajia). Lettoon vivahtavia putkilokasveja ovat runsas kataja ja rätvänä. Vaateliaammista lajeista tavataan nuijasaraa leton keski-osassa. R. Fagerstén on v. 2000 varmistanut myös valtakunnallisesti uhanalaisen röyhysaran kasvavan edelleen paikalla. Muita putkilokasvilajeja harajuuri, jouhisara, maariankämmeikka, suorvokki.

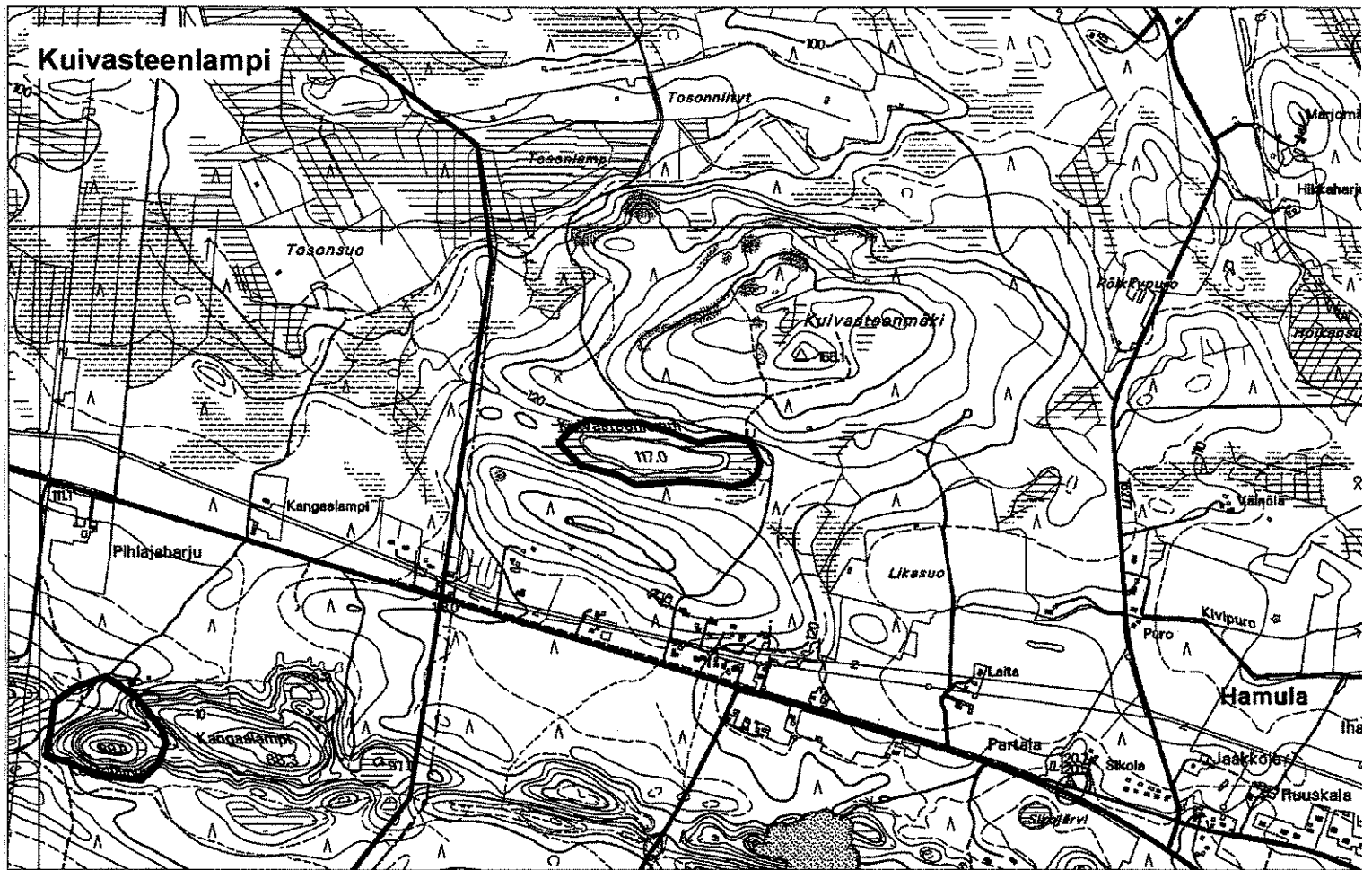
Leton lähituntumaan on ilmeisesti tienteon yhteydessä kaivettu huomattavan leveät ojat, joiden pohja on hyvin hienoa ainesta, ja sisältää pieniä tihkuvia lähdekohtia. Karttaan lammen itäpään ympäri kiertävän tien koillispuolelle merkitty lähteensilmä on ojituksissa hävinnyt. Ojat kulkevat leton eteläpuolelta eivätkä ilmeisesti vaikuta sen vesitalouteen. Itse leton halki ei ole vedetty olennaisesti heikentävää ojaa.

Kuivasteenlampi on melko matala, suorantaiseksi kirkasvetinen lampi. Sen rannat ovat rakentamattomat. Lammessa kasvaa kauttaaltaan rantavyöhykkeellä ulpukkaa. Itäpäässä on purovita- ja eteläreunalla pieni vesikuusikasvusto. Rantametsät ovat nuorehkoja, pohjoisrannalla on järeämpää kuusikkoa rantavyöhykkeen yläpuolella. Etelärannalla on puustoltaan vielä varttuvaa metsäkortekorpea, jonka valtapuu kuusi, seassa kasvaa myös hieskoivua, mäntyä ja rannassa ohutta tervaleppää. Harventamattomuuden vuoksi luonnontilainen yleisvaikutelma. Pitkin etelärantaa myös korven puolella raatetta ainoana keskiravinteisuuden ilmentäjänä, rannassa myös suopursua ja suomuurainta. Rantaa pitkin kulkee aika paljon käytetty polku nuotiopaikkoineen.

Kuivasteenlammen länsipäässä on selvästi itäpäästä karumpi neva. Sen rannassa on jouhisara-reunus. Putkilokasvilajeja ovat suoputki, vaivero, raate, melko runsas järvikorte, tupasvilla, isokarpalo, suokukka, riippasara, luhtavilla, pullosara. Sammalissa vain rahkasammalia, ilmeisesti tyytyisiä lajeja. Pientä kuivumista näkyvissä lähinnä pitkinä vuosikasvaimina männyn taimissa. Laskuoja ilmeisesti perattu ja kuivattaa hieman lampea ja nevaa.

Koillisrinteessä on lähdevaikutusta, hieman mesiangervoa, nuokkuhelmikkää, lähdesammalta, myöskin niukkana kangaskortetta. Puusto on nuorta, ryteikköistä: koivu valtapuuna, mäntyä, kuusta ja pajuja. Paatsamaa aluskasvillisuutena.

Maakunnallisesti arvokas. Perustelut maakunnallisuudelle: lettojen niukkuus; harvinaisia kasvilajeja: röyhysara (RF), sammalia (RF). Kaavamerkintäsuositus: SL.

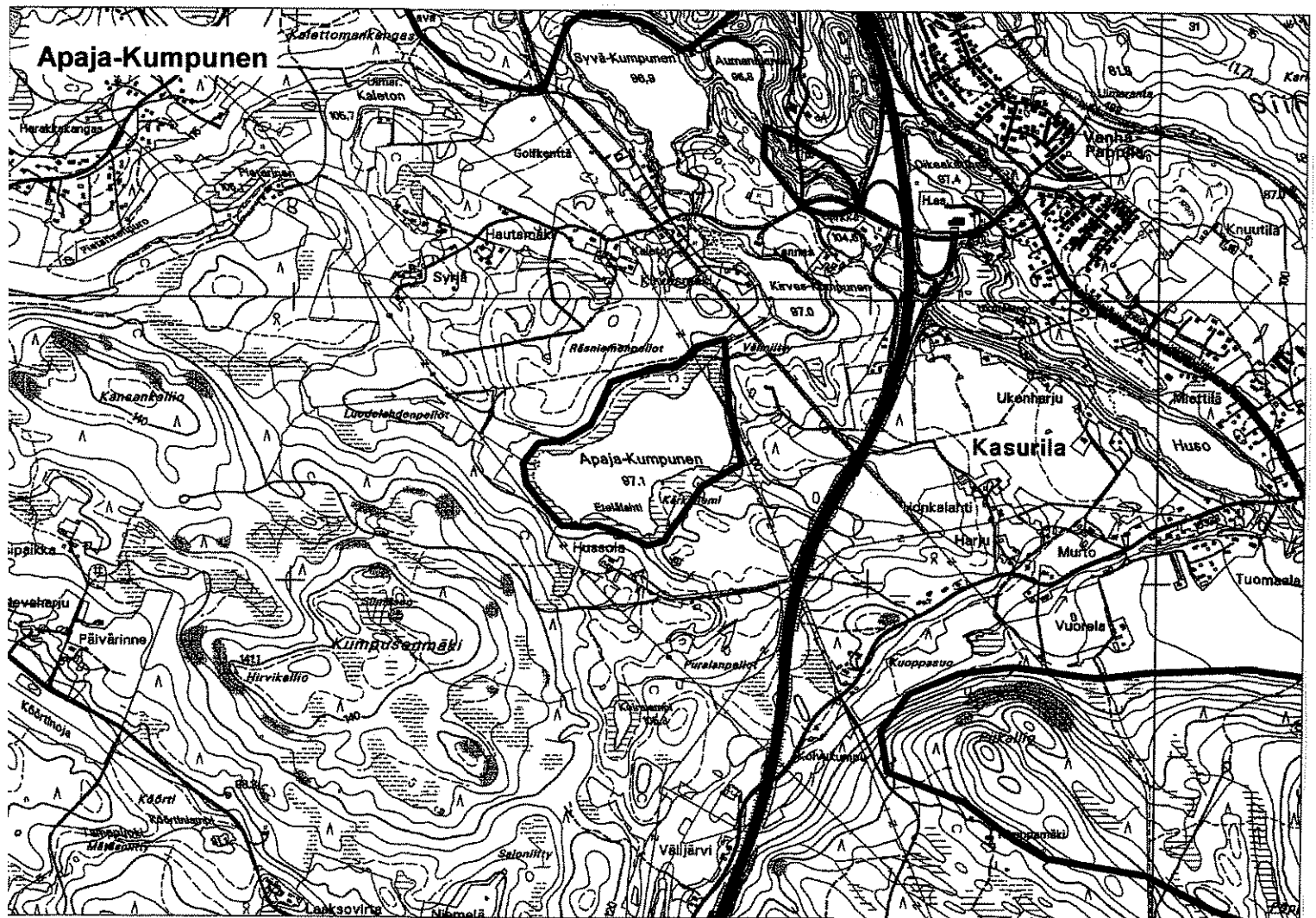

Peruskarttalehti 3331 11

Rajaus: rantaluhtia myöten, vain paikoin rantapuustoa, joka kannattaa sisällyttää mukaan

Apaja-Kumpunen on rehevä lintuvesi. Se sijaitsee viljelymaiseman keskellä loivan laakson pohjalla eikä näy kauas, mutta tarjoaa komean järvikulttuurimaiseman eteläpuolellaan sijaitsevan Hussolan talon pihaan. Rantamaisema on poikkeuksellisen avara. Etelästä järvi rajoittuu suoraan peltoihin tai kapeaan, pensoittumattomaan rantaluhtaan. Muilla rannoilla luhta on vaihtelevasti pajuttunut, ja sen takana on nuorta pellonreunametsää, vain kaakkoisrannalla järeämpää laidunkoivikkoa. Vesikasvillisuus on järven mataluuden vuoksi pääosin melko yksitoikkoista uistinvidan ja vesiruton vallitsemaa tyyppiä. Muista lajeista mainittakoon pikkuvita ja rantaviivan tuntumassa kasvava pohjaruusuhekkasvi hapsiluikka. Vesi on reheväksi järveksi melko kirkasta, minkä syynä voi olla lähdevaikutus. Tarkempi tutkimus voisi paljastaa vaateliaampia vesikasvilajeja. Rantaluhta on pääosin karua. Pohjoisrannalla, missä luhta on leveimmillään, kasvaa jonkin verran leveysmankäämiä, sekä yksittäin rantayrttiä.

Apaja-Kumpunen on maakunnallisesti arvokas lintuvesi. Se on sorsastukselta rauhoitettu ja siksi tärkeä paitsi poikastuotanto- myös syksyisenä levähdys- ja ruokailualueena. Myös kasvisto- ja maisema-arvoja. Täsmällisiä lintutietoja Jukka Kauppisella. Kaavamerkintäsuositus SL.

8. PAASISALO

Peruskarttalehti 3331 10

Ehdotetaan kaavaan (lähi)virkistysalueeksi lukuun ottamatta asuttuja osia, käytännössä siis keskiosat saaresta. Ei ilmeisesti tarvetta rajata mitään osaa suojelualueeksi, ellei puustoltaan melko luonnontilaista Kutuluotoa oteta mukaan. Alempien tietojen mukaan Paasisalossa kasvaa raidankehukojäkälää (tarkempia tietoja M. Ukkosella).

Alueella kulkee ulkoilureittejä, mm. valaistu latu, jonka varressa on kuntoiluvälineitä. Saaren keskellä on uudehko laavu. Luontopolku, jolla muutamia eritasoisia rasteja. Ansiokas rasti geologisesta historiasta saaren korkeimmalla kohdalla, joka olisi myös mahdollinen suunnilleen 10-metrinen näkötorin paikka.

Laavun luoteispuolella hyvin luonnontilansa säilyttänyt suojuotti, jonka keskellä nevaa ja reunoille paljon pökölöitä. Myös metsät kahden puolen säästetty hakkuissa. Suosta alkaa purouoma, jota ei ole perattu mutta kylläkin käytetty metsäkoneurana. Metsänkäsittelyohjeiden noudattaminen riittänee ilman tarvetta varsinaiselle suojelumerkinnälle. Virkistysaluevaraus vastaisi tosiasiallista käyttöä.

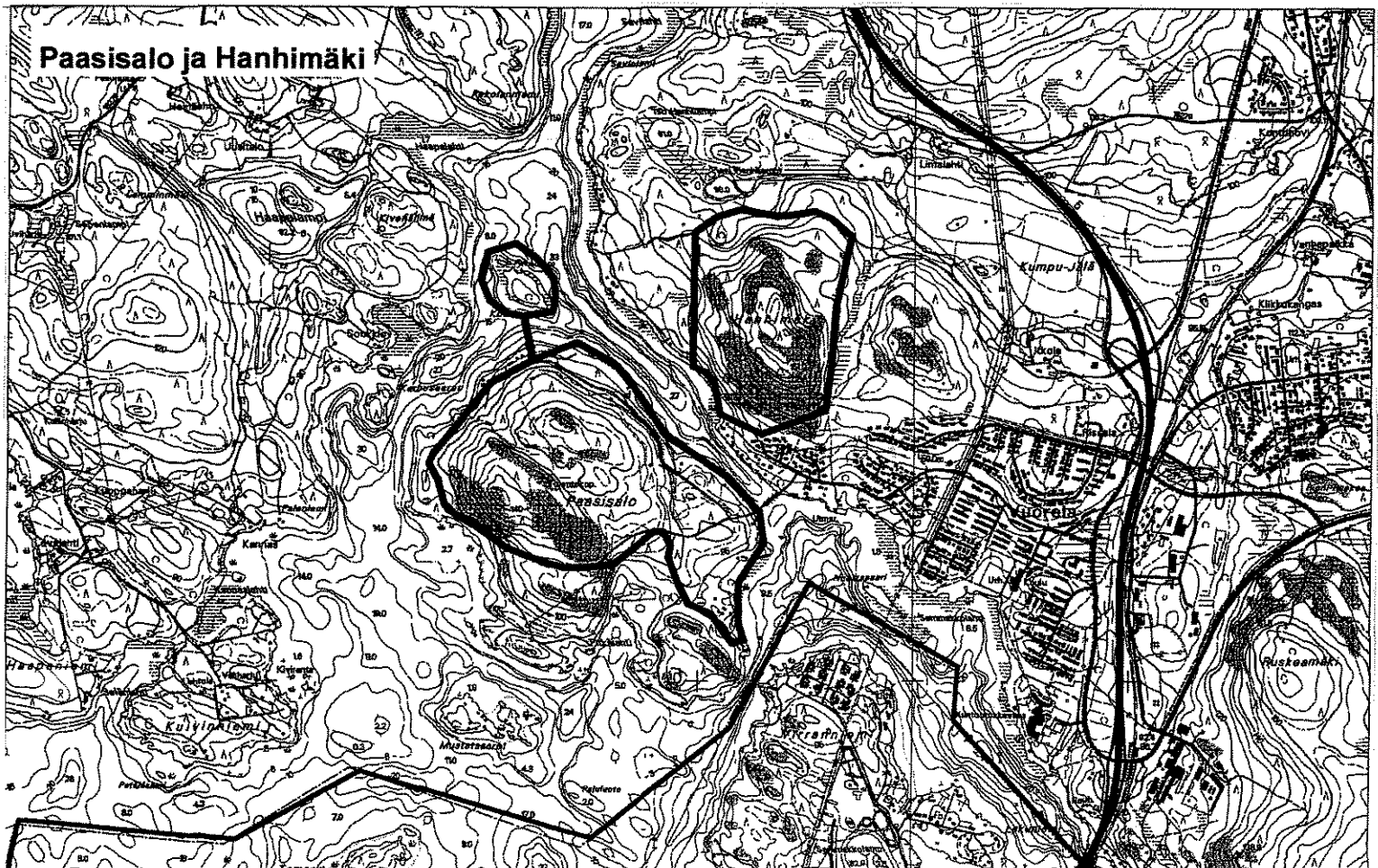
9. HANHIMÄKI (MM 2.1 13.271)

Peruskarttalehti 3331 10

Lähi-virkistysalue ja näköalapaikka. Virkistysaluevaraus vastaisi tosiasiallista käyttöä.

Hanhimäki on käytännössä saavutettavissa vain polkua pitkin Vuorelasta. Pääpolku on varsin kulunut ja erikoisen kivinen. Vaikka kallio on lähellä pintaa, paljastumia on vähän, mutta kivenlohkareita runsaasti. Roskia on kuluneisuuteen verraten yllättävän vähän.

Alueen metsä on nuorta varttuvaa männikköä, etupäässä puolukkatyyppiä paksuturpeisemmissa kohdissa ja kalliomännikköä muutoin. Aluskasvillisuudessa runsaasti kanervaa, myös puolukkaa, kieloa ja mustikkaa. Hanhimäen laen lounaisrinteeseen jätetty edellistä puusukupolvea edustamaan muutamia maisemamäntyjä. Yleisenä suosituksena on edelleen maisemametsänhoito, johon kuuluvat harvennukset tavoitteena puuston järeytyminen.

Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue ja näköalapaikka

Siilinjärven merkittävin näköalapaikka, mihin vaikuttavat mäen korkeus ja laajuus, avaraksi raivattu laskettelurinne sekä avautuva monimuotoinen maisema, joka sisältää metsän, pellon ja järvimaiseman ohessa asutuksen (kirkonkylä jokseenkin kokonaan) ja teollisuuden elementtejä. Talvisin laskettelu- ja hiihtokäytössä, kesäisin ulkoilu- ja näköalapaikka.

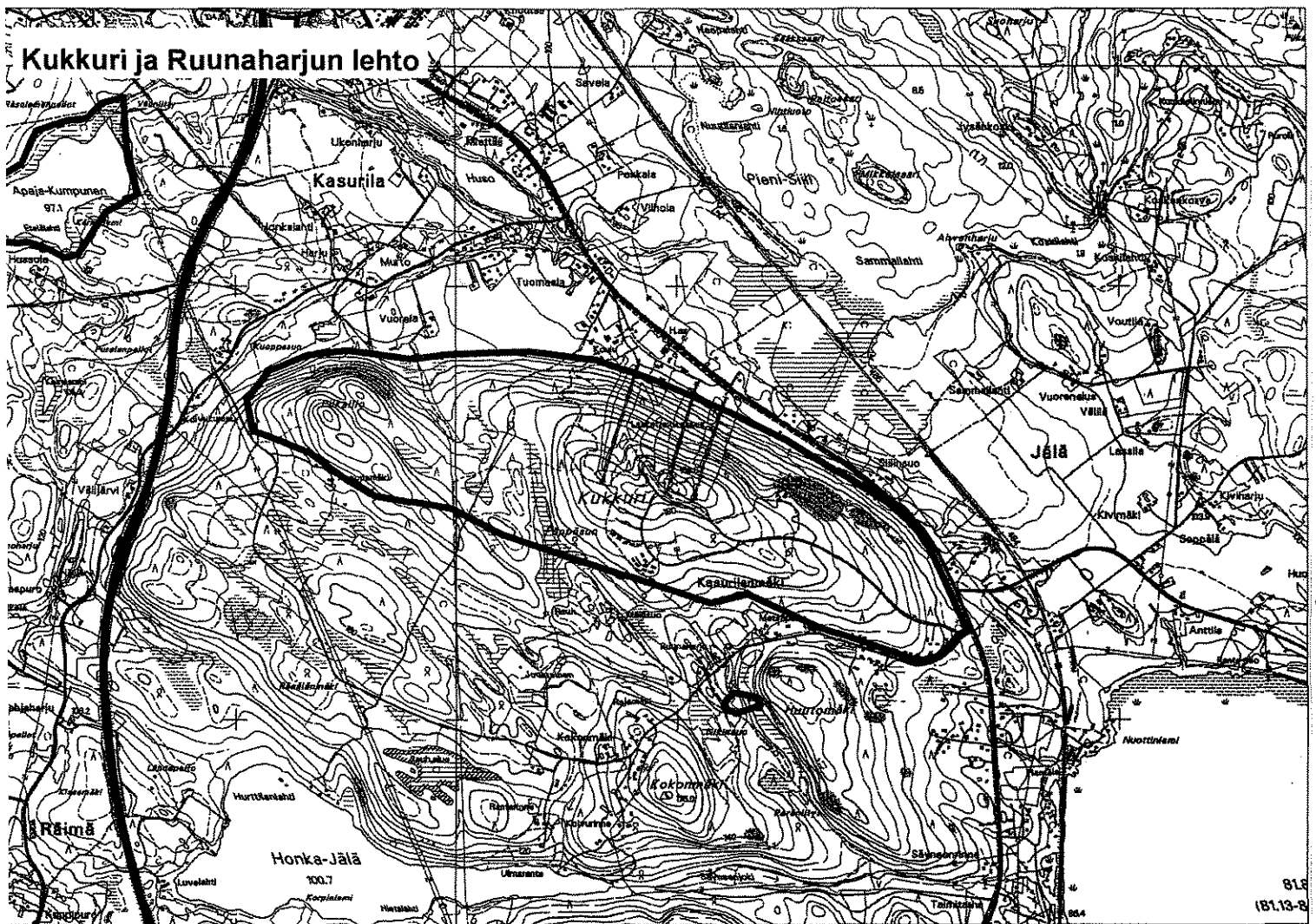
Kukkurin alueen kallioperä lienee kauttaaltaan karua (itäosassa sijaitseva Kalkkimäki ei todellisuudessa ole kalkkipitoinen). Avoimeksi raivatulla laskettelurinteellä on luonteenomaista niitty- ja piennarkasvillisuutta, mutta lyhyestä välimatkasta huolimatta Tarinaharjun alueen harvinaiset harjukasvit ilmeisesti puuttuvat alueelta erilaisen maaperän vuoksi. Laskettelurinteen etelä- ja länsipuoliset metsät ovat pääosin mustikkatyyppin, melko laajalti myös käenkaali-mustikkatyyppin kuusivaltaisia talousmetsiä. Varttuneet tukkipuukuusikot vuorottelevat tuoreiden hakkuiden ja nuoren metsän kuvioiden kanssa. Alueen itäosassa on levittäytyvää asutusta. Rajauksen eteläpuolella on paikallisesti arvokas Ruunaharjun lehto.

Ulkoilukäytön ohjaamistarpeen vuoksi kaavamerkintäsuositus MU. Rakennuspaineiden vuoksi myös yleiskaavan laatiminen olisi aiheellista.

11. RUUNAHARJUN LEHTO
Kartta seuraavalla sivulla

Puroa ei merkitty karttaan, vain notko näkyy korkeuskäyrän mutkana. FT-saniaisporpi. Yläosassa suokasveja suo-orvokki ja kurjenjalkakin niukkana. Alempana jyrkkenee, portaan kohdalla konnanmarja ja velholehti. Puusto lähinnä harmaaleppää ja tuomea, pöheikköinen vaikutelma. Hii-renporras, metsäalvejuuri. Metsä- ja korpi-imarre, ei löytynyt kotkansiipeä. RYTEIKKÖISTÄ. Nokkonen, näsiää jonkin verran, punaherukkaa runsaasti. Lahoa lehtipuuta jonkin verran, joitakin järeitä runkoa, lehväsammalia rungoilla ja kivillä, velholehteä laajoilla aloilla jopa valtalajina. Puronvarressa rentukkaa, vuohennokkaa, korpisorsimo, lehtotähtimö. Alustavan rajauksen ja polun välinen rinne puolilehtomaista, alempana kielovaltaista, ylempänä lillukkaa ja kurjenpolvea. Lehtipuuvaltainen puusto (koivu, pihlaja, raita, joitakin kuusia)

Paikallinen kohde, puolilehto rajattavissa mukaan. K. Ruokolainen käynyt inventoinnin jälkeen tarkastamassa paikan ja löytänyt myös kotkansiiven. On mahdollista, että inventoinnissa on jäänyt havaitsematta kasvistollisesti tärkeä osa, mikä alueen pieneen kokoon nähden on yllättävää. Vähintään paikallisesti arvokas kohde, vaatii lisätarkistuksen.

12. JUURUSVEDEN SAARET

(lentoaseman pohjoispuolisella suoja-alueella)

Kartta seuraavalla sivulla

Inventoitu Aitto-, (Lima- vain veneestä), Selkä- ja Keskisaari; alue muodostaa kokonaisuuden yhdessä Rahvon-Otuksen saariston kanssa, joka jatkuu peruskarttalehdelle 3333 01 (kokonaisuutta ei rajattu karttaan).

Pelkästään Aittosaaren ryhmä on sinällään maakunnallisesti merkittävä rakentamaton, puustoltaan luonnontilaista muistuttava saaristo. Aittosaari on kuusivaltainen, mutta sisältää myös muutamia järeän haavan vallitsemia osia sekä runsaasti koivua sekapuuna. Puusto on laajalti kaksijaksoista ja alajakso tiheää sekapuustoa, paikoin melko puhdasta kuusta tai haapaa. Pohjoiseen avautuvan lahden pohjassa on pienialainen lehto, jonka lajistoa soikkokaksikko, syyläjuuri, hiirenporras, oravanmarja, sudenmarja ja nokkonen.

Keskisaari on lehtipuustoisempi, ja varsinkin sen länsirannalla on yksittäisiä erittäin järeitä koivuja ja haapoja, myös muutamia paksuja koivupökölöitä. Aluskasvillisuus on laajalti niittymäistä-lehtomaista, lajeja kielo, nuokkuhelmikkä, lillukka, metsäimarre, metsäkastikka, oravanmarja, metsätähti, metsävirna. Erikoisuutena mainittakoon alle metrinen tapionpöytäkuusi.

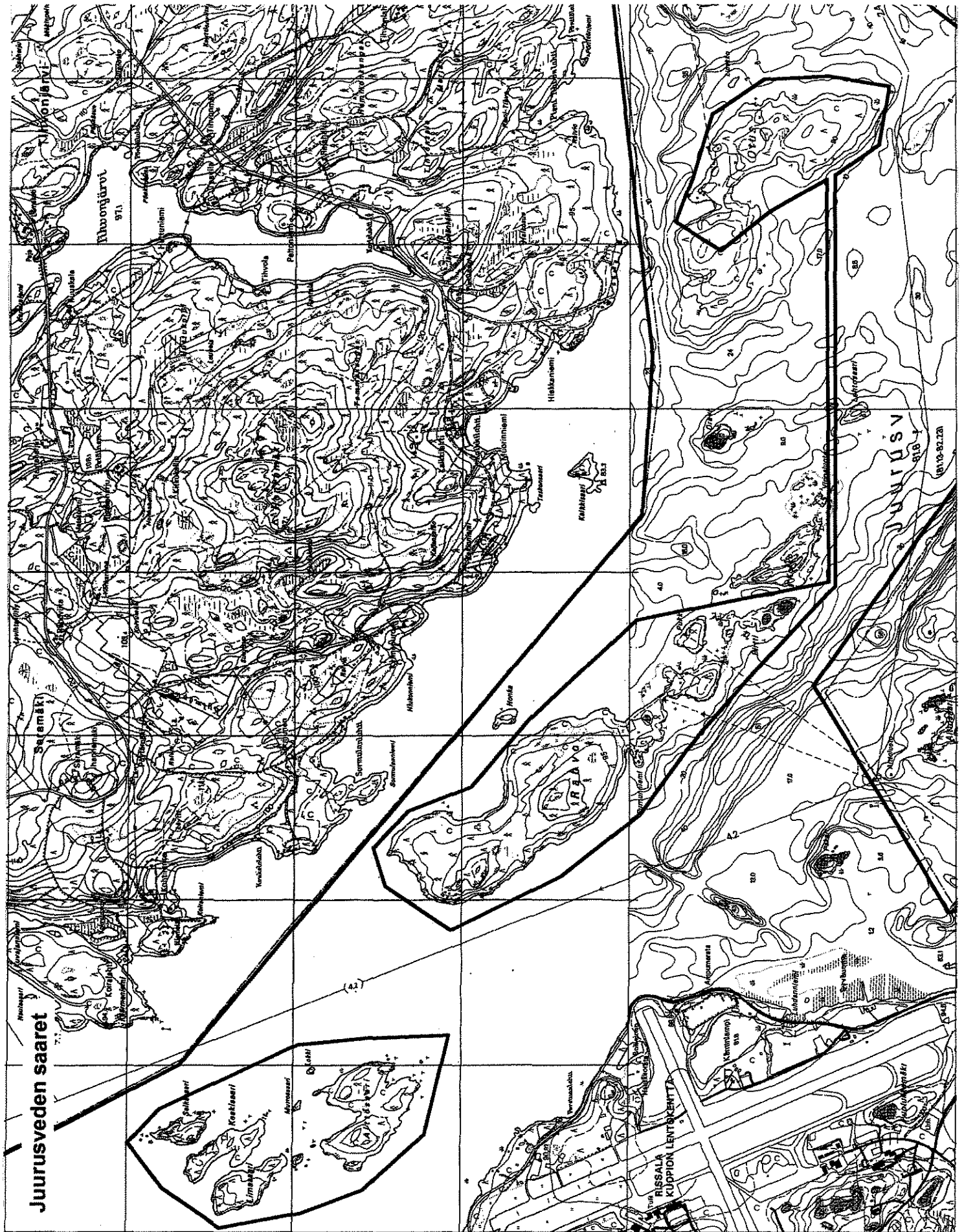
Selkäsaari on muita saaria kallioisempi ja siten kasvillisuudeltaan karumpi. Männikössä on sekapuuna koivuna, ja saaren keskellä on pieni kuusivaltainen alue.

Limasaari on K. Ruokolaisen mukaan puustoltaan samantyyppinen, ja siellä on mm. runsaasti kookkaita kolohaapoja ja koivupökölöitä.

Kaavamerkintäsuositus:

Saaret sijaitsevat lentokentän suoja-alueella, ja niillä on (ollut?) voimassa maihinnousukielto. Siitä huolimatta saarista löytyi pressutelttoja ja useita nuotiosijoja. Tosiasiallisesta virkistyskäytöstä huolimatta VI-merkintä ei lentomelunkaan vuoksi ole paikallaan, ja luontoarvot (etenkin puuston rakenne, osin vaateliass lajisto) ovat riittävät maakunnallisen tason SL-merkintään.

Rahvo ja Otus ovat hevosten laidunsaaria, Rahvo myös perinnemaisema-alue. Sopiva kaavamerkintä lienee MY. Niitä ympäröivät pienemmät saaret olisi syytä inventoida v. 2002.

13. KOURULAMMEN LEHTO

Kartta seuraavalla sivulla

Peruskarttalehdet 3331 08 + 11

Lehdon eteläreunassa kasvaa järeää kuusikkoa ja niiden alla kivikkoisessa rinteessä runsaasti lehto-orvokkia, lehtokuusamaa, mustakonnanmarjaa ja käenkaalia. Lehdon halki idästä länteen kulkee polku, jonka reunassa kasvaa jonkin verran kulttuurilajeja, kuten niittyhumalaa, metsäkurenpolvea ja koiranputkea. Keskiosasta puuttuvat varvut tyystin, ja pohjakerroksessa kasvaa lehväsamalia ja metsäliekosammalta sekä kenttäkerroksen lajeina: oravanmarja, ahomansikka, lehtotesma, nurmitädyke, kivikkoalvejuuri, nuokkuhelmikkä, koiranvehnä, lehtoarho ja lehtoleinikki.

Puusto keski- ja itäosassa kuusivaltaista, ylispuina muutamia järeitä mäntyjä, sekapuuna koivua. Pensaskerroksessa näsiää ja runsaasti lehtokuusamaa. Mäen laella kivikkoa, jossa mm. ahomansikkaa, hiukan mustikkaa, näsiää, vadelmaa, korkeakasvuista kuusamaa, linnunkaalia. Länsipäässä pieni metsittynyt avolouhos, ehkä kotitarvekäyttöön otettu kalkkikiveä. Aluskasvillisuus lieene jo palautunut ennalleen ja päälle noussut 20-30 vuoden ikäinen lehtipuusto. Uutena lajina metsävirmaa. Länsipäässä puusto on nuorempaa ja lehtipuuvallista: raita on valtapuu ja sen seassa pihlajaa ja koivua, jokunen matalampi kuusi. Linnustosta mainittakoon sirittäjä.

Maantien ja lehdon välissä on kapea, rehevöpohjainen niittykaistale, jonka valtalajina rehoittaa mesiangervo. Tämän alueen rajausta mukaan suojelualueeseen puoltaisi suojavyöhykkeen muodostaminen ja lehtokasvillisuuden todennäköinen leviäminen alueelle sen metsittyessä. Muuten rajausehdotus lehtoinventointilomakkeen mukainen, selväpiirteinen (1 tila, jossa kaivosvaraus).

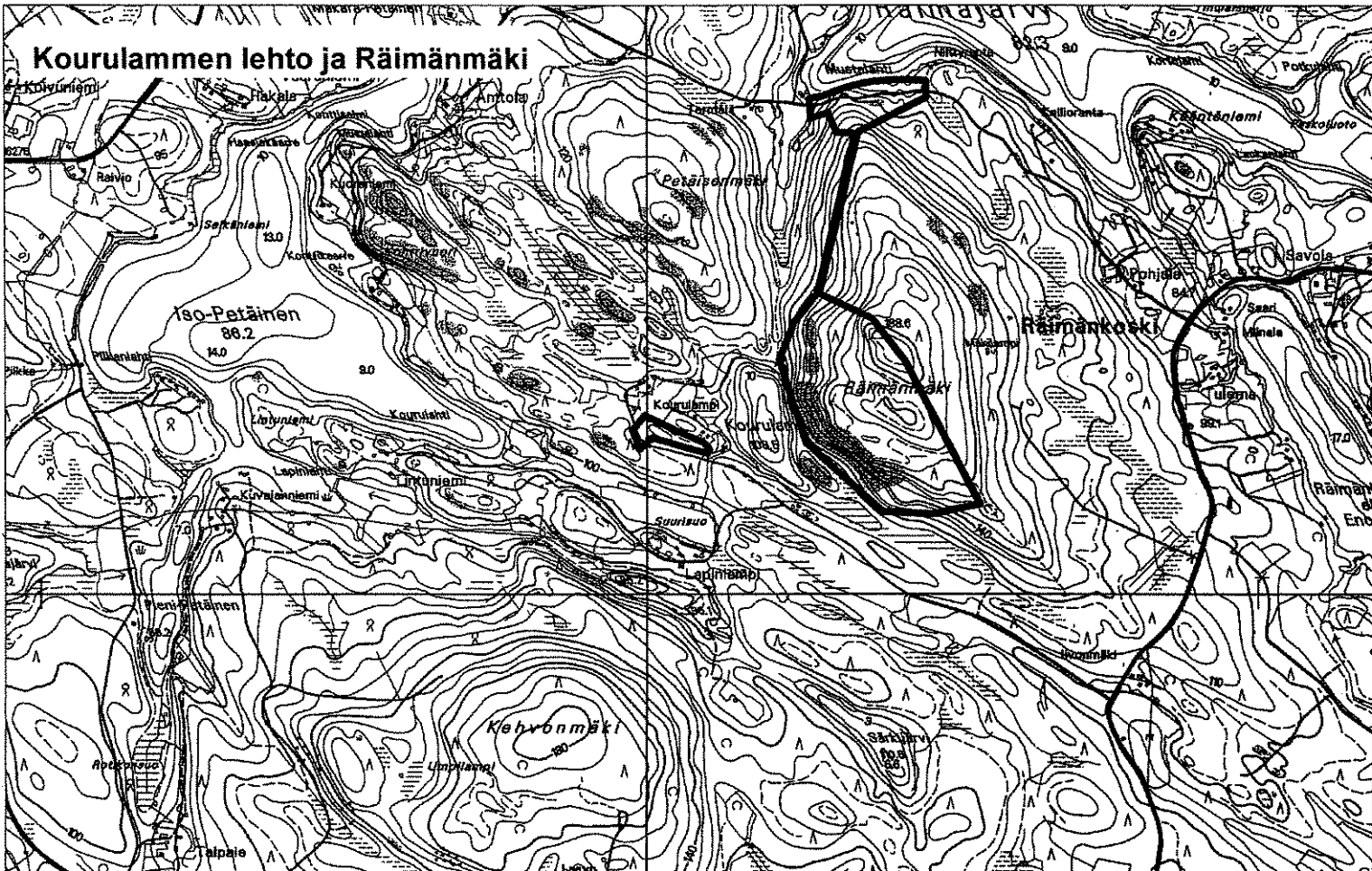
Kyseessä on vähintään maakunnallisesti arvokas lehto kalkkipitoisen kalliokumpareen päällä. Alueen monipuolinen ja vaatelias lehtokasvillisuus voitaisiin luokitella jopa valtakunnallisen lehtojensuojeluohjelman kohteiden tasalle.

14. RÄIMÄNMÄKI

Peruskarttalehti 3331 08 + 3331 11

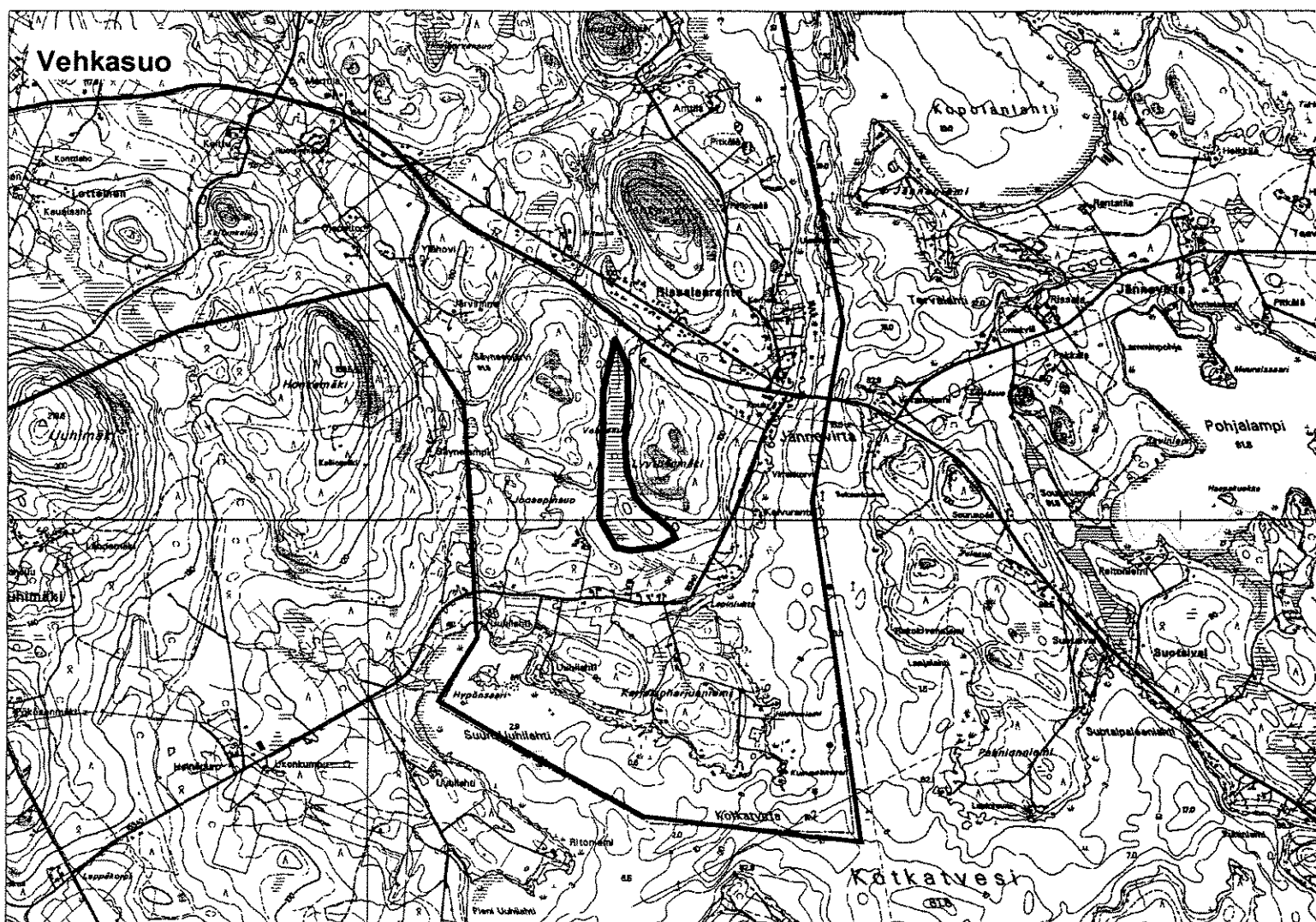
Kartta seuraavalla sivulla

Inventoitu pistoina pohjois- ja eteläsivulta. Suurelta osin järeää tukkipuukuusikkoa ja tuoreita hakuita. Pohjoisosassa ilmeisesti vanhimman metsän kuvio hakattu. Maantien varressa Pettäisenmäen kohdalla pienialainen luonnontilaistuva kuusikko, jossa lahopuun määrä vielä pienehkö.

Pitkä ja kapea, melko hyvin säilynyt suojuotti hoidettujen metsien keskellä. Puusto on kauttalltaan nuorta ja koko alueella koivu on valtapuuna, seassa myös pajuja ja harmaaleppää. Alue jakaantuu kolmeen selväpiirteiseen osaan. Pohjoisosa on melko märkä suo, jossa on suppeita neva-pintoja, ilmeisesti entisiä mutahautoja (mm. vehkaa ja järvikortetta) ja niitä ympäröiviä rämekas-villisuuden valtaamia reuna-alueita. Keskiosa on ohutturpeinen ja ilmeisesti luontaisesti kuivahko suojuotti, jossa suokasvillisuuden seassa on metsälajeja. Tämä alueen valtalajeja ovat metsä-korte, metsäälvejuuri, hiirenporras, suo-orvokki, paikoin myös oravanmarja. Tätäkään aluetta ei kuitenkaa ole ojitettu, vaikka puustoa on harvennettu. Suon eteläosa on jälleen märempää ja luhtaista, valtalajeina kurjenjalka, järvikorte ja raate. Eteläosan keskellä on avointa nevaa, jossa mm. luhtavillaa. Täällä on havaittavissa pientä kuivumista ympäristön ojituksen vuoksi. Alueen kaakkoisnippukassa leskenlehteä ja rentukkaa. Vanhaa tietoa pohjanruttojuuresta ei voitu vahvistaa.

Alue on monipuolinen ja melko luonnontilaisena säilynyt, paikallisesti arvokas suoluontokohde.

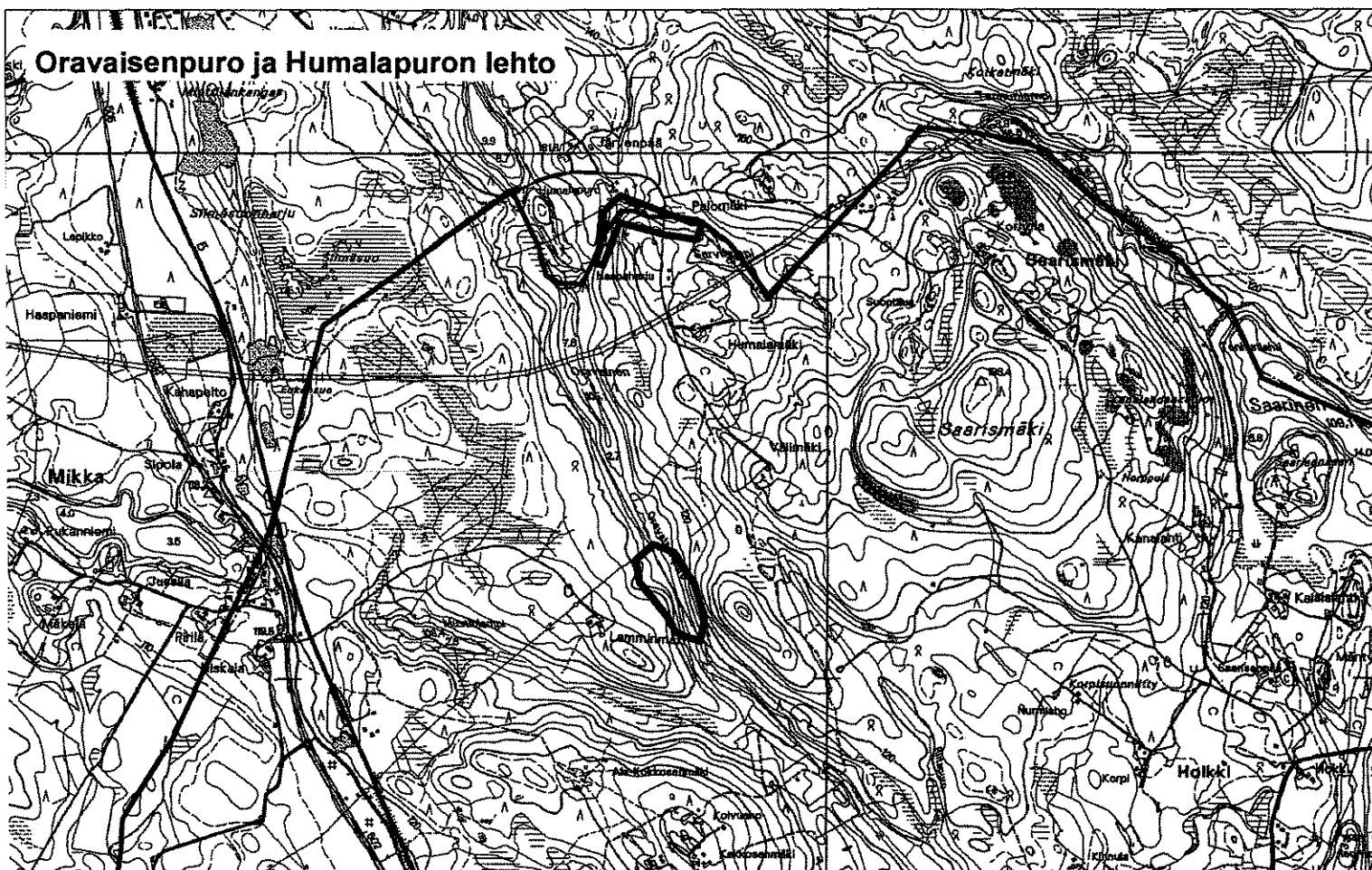

Oravaisenpuron ympärillä on ollut rehevähköä metsää, nyttemmin pääosin hakattua ja sen kahden puolen tuoretta peltoheittoa ja pohjoisosassa myös vanhaa peltoheittoa. Länsipuolella olevassa vanhassa peltoheitossa valtalajina ovat mesiangervo, vadelma, maitohorsma, nokkonen, metsäkorte, lehtotesma (ehkä vaateliain varsinainen lehtokasvi, jota on myöskin havaittu metsän puolella). Puusto on paikoin kuusivaltaista, paikoin lehtipuuvallista ja pikkusen eri ikäisiä laidunasta poistettuja peltota tai niittyjä. Ojakellukka on runsas. Keskellä on vyöhyke, jossa on vähäinen sivupuro ja sen kahden puolen melko kapealti saniaisia, lähinnä metsäalvejuurta ja hiirenporasta. Kaikkiaan alueella on rehevyyttä, mutta ei sanan varsinaisessa merkityksessä lehtomaisuutta. Lajeina vielä suo-orvokki, korpi-imarre, metsäimarre. Ylärinteen kuusikossa OMT/ vaatimaton OMaT.

17. HUMALAPURON LEHTO

Peruskarttalehti 3331 09

Humalapuroa pitkin kulkee Siilinjärven ja Lapinlahden raja. Paikallisesti arvokas luontokohde, ellei luonnonvarainen humalaesiintymä sinänsä ole jo maakunnallisesti merkittävä. Humalaa niukasti, vain Siilinjärven puolella, pari kukkivaa hedeyksilöä. Muita vaateliaita lehtolajeja vain kotkansiipi.

Kartta seuraavalla sivulla

Kemiran kaivosalueeseen rajoittuva ja kaivosvarausalueeseen sisältyvä metsäinen mäki, jonka kallioperässä apatiittivaikutusta. Mäen länsi- ja eteläreuna hakattu, jolloin paras lehtokasvillisuuden alue on saattanut tuhoutua.

Etelä- ja lounaispää: runsaasti lehto-orvokkia, Plagiomnium-tyypistä lehväsammalta kivillä, oravanmarja, käenkaali, metsäalvejuuri, peltokorte, mustakannonmarja. Muutama vähän isompi kuusi ja koivu, muuten nuorta lehtipuustoa. Lehtokuusama niukkana. Punaherukka, kivikkoalvejuuri, lehtotesma; kulttuurivaikutusta koiranputki, nokkonen ja peippilaji; lehtoarho, ahomansikkaa paikoin runsaasti, samoin vadelmaa.

Länsipuolella on kaksi tekolampea, joiden rantojen kannokot kertovat vedenpinnan säännöstelystä. Eteläisemmässä altaassa n. 20 lentokykyisiä tavia ja 30 pientä poikasta.

Länsirinnettä muuttuu pohjoiseen edettäessä VT-MT-sekametsäksi (mänty, kuusi, koivu) ja vaihtuu keskiosassa sitten melko puhtaaksi OMT-kuusikoksi, jota harvennettu. Alla heinikkoa, metsämaitikkaa ja käenkaalia. Puusto järeää tukkipuuta. Länsirinteen pohjoisosassa luontoarvot jälleen lisääntyvät. Laidunnetun näköisessä lehtipuuvaltaisessa osassa jonkin verran pökölöitä, etenkin leppää, ja katajikkoo. Aluskasvillisuudessa kielo, metsämaitikka, nuokkuhelmikkä, metsäkastikka, valkolehdokki, lillukka, ahomansikka. Rinteessä ojitettu lähde, jonka ympärillä kasvavat mesiangervo, nokkonen, peltiohdake, maitohorsma, amerikan(?)horsma, suokeltto. Myös järeä kuusivaltainen puusto hakattu ympäriltä.

Altaan ja Jaakonmäen välissä metsittyvä patovalli-tienpohja, jolle levittäytynyt runsaasti lehtopähkämöä. Mäen luoteisosassa konnanmarjaa, lehto-orvokkia ja kuusamaa sekä punaherukkaa, näitä jopa ryteikkönä, sekä kookaskasvuista kivikkoalvejuurta. Pieni tuomivaltainen pyöräke, myös pihlajaa, muutamia kuusia. Isot kuuset harsittu pois. Lehtopähkämöä "alkuperäisenä" lehtokasvillisuuden osakkaana ja velholehti. Rinteessä ylempänä taas pieni lähteikön tapainen (lehtopähkämö, suokeltto) sekä paikoitellen lehto-orvokkia ja kuusamaa. Mäki on kaiken kaikkiaan lehtoisia. R. Fagersténin mukaan alue on sammallajistoltaan erityisen arvokas.

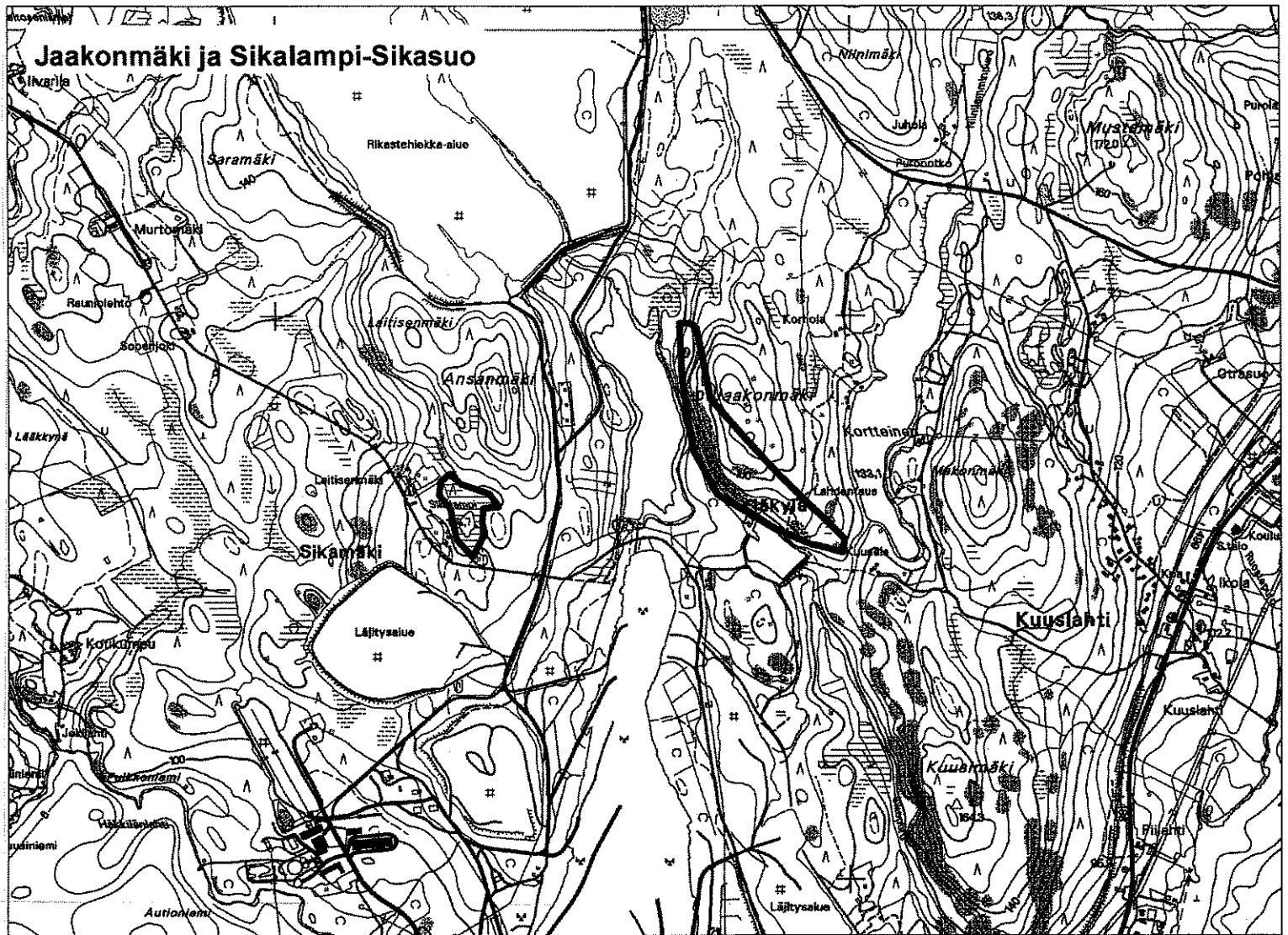
Alue on ollut vähintään maakunnallisesti merkittävä lehtokokonaisuus, joka on kuitenkin supistunut hakkuissa ja sijaitsee kaivostoiminnan käyttöön varatulla alueella. Jäljellä olevia luontoarvoja tulisi mahdollisuuksien mukaan säilyttää kaavoituksen tai muilla keinoilla.

19. SIKALAMPI JA SIKASUO**Kartta seuraavalla sivulla**

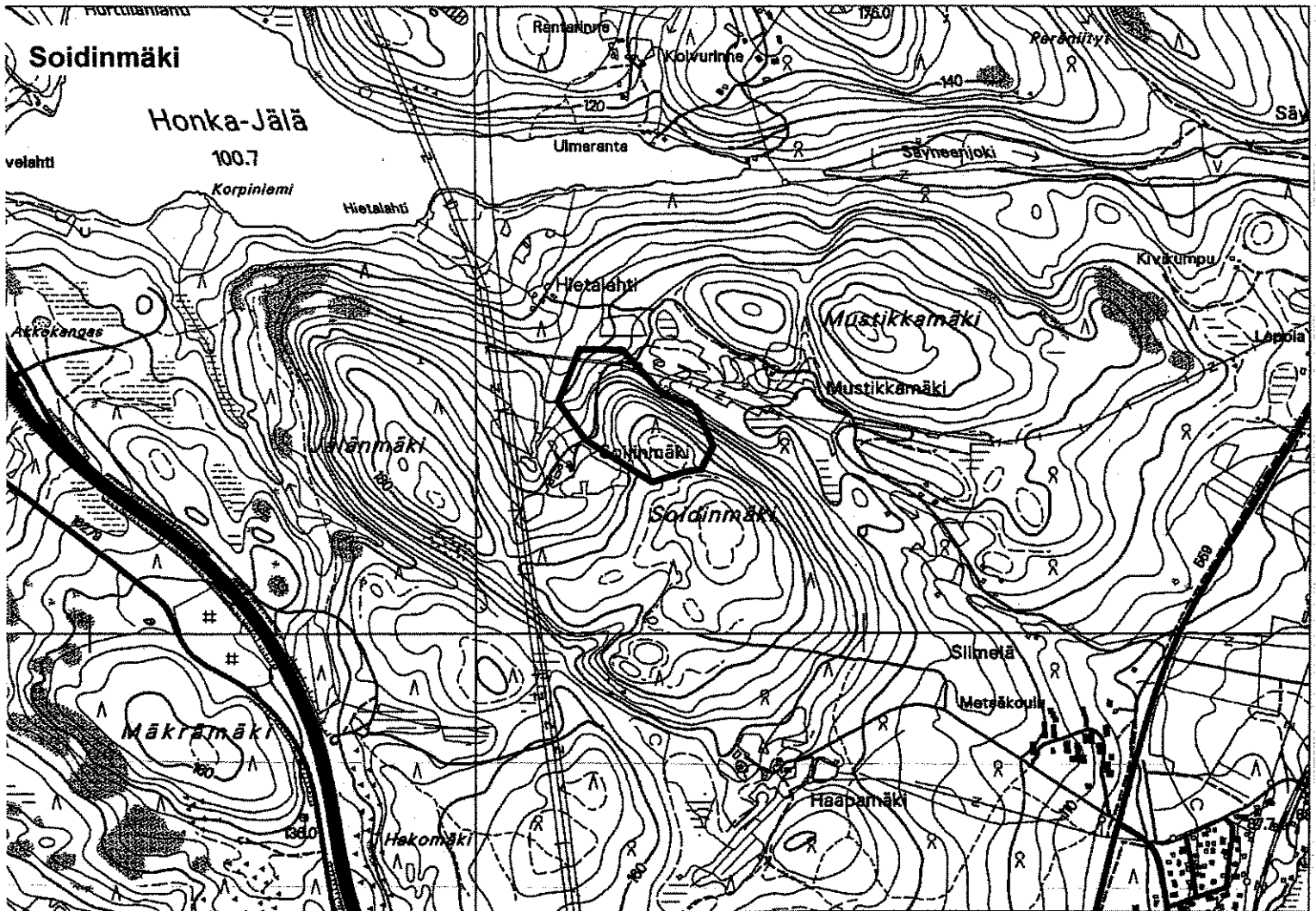
Tutkittu suovalkun ja korpinurmikan vanhana kasvupaikkana.

Sikalampi on maisemallisesti ehyt suolampi, jolla leveähkö luhtareunus. Karun eteläosan lajeja tupasvilla, juurtosara, riipasara, kurjenjalka, suohorsma, vaivero, suomuurain. Itäreuna hieman mesotrofinen: suoputki, vaivaiskoivu, raate, isokarpalo, liereäsara.

Sikasuo on ilmeisesti hiukan kuivunut ja taimettunut. Ravinteisuudeltaan se on niukka entiseksi suovalkkupaikaksi, ja laji saattanut hävitä. Itäpuoli hiukan lehtomaista: nuokkuhelmikkä, metsäimarre, metsäalvejuuri, vadelma, niukasti mustikkaa, ahomansikka, metsäkorte. Korpinurmikkaa ei löytynyt. Edelleen paikallisesti arvokas suoluontokohde.

Inventoitu nopealla läpikululla. Alue jakautuu OMT-MT kuusikkoon tien itäpuolella ja puronvarsi-lehtoon sen länsipuolella. Ei vaateliaita putkilokasvilajeja. Jonkin verran lahoppuuta, ei kuitenkaan järeää. Paikallisesti arvokas kohde.

21. RUSKEAMÄKI (SU 13.502) (ei kuvaa)

Peruskarttalehti 3331 10

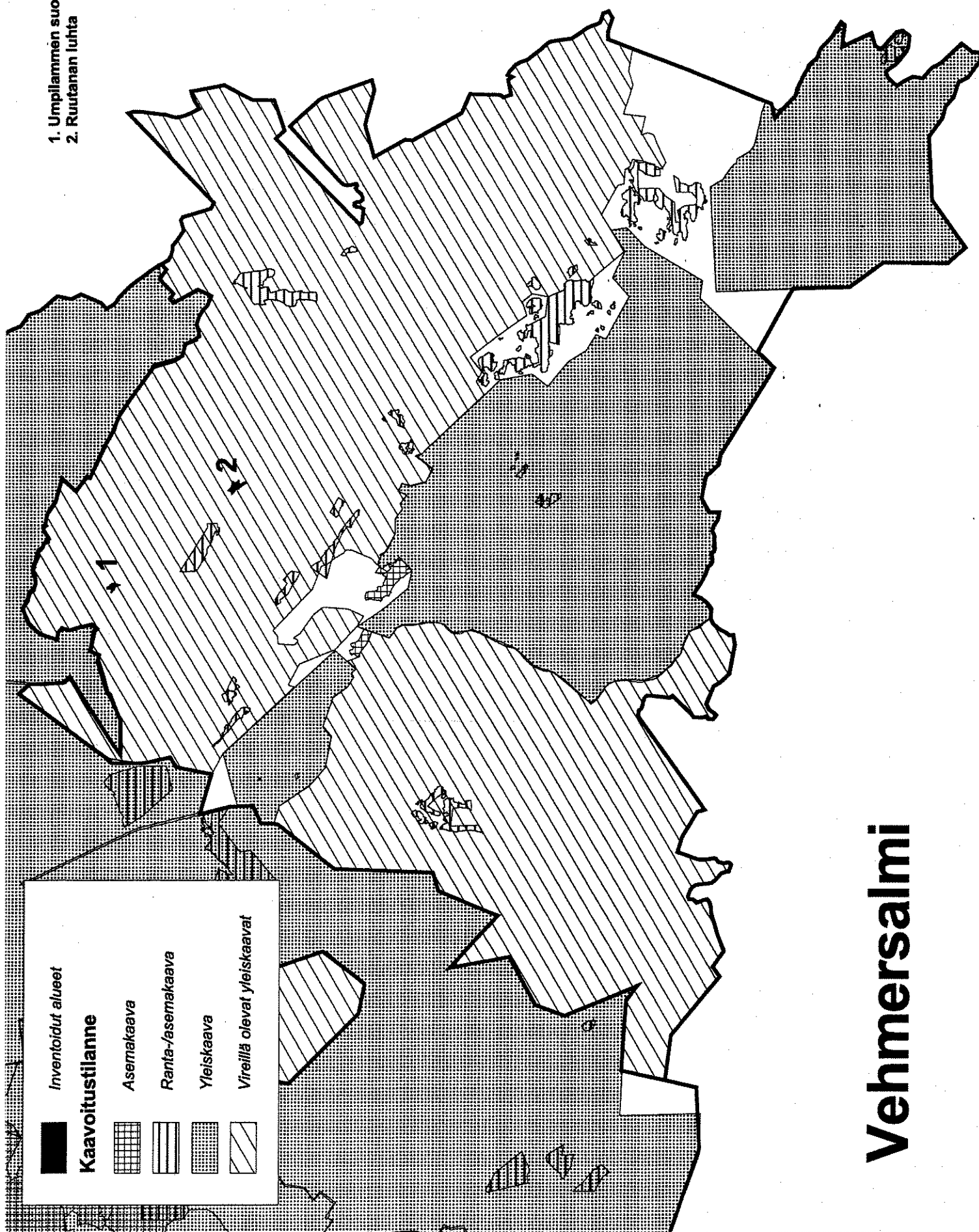
Kaavamerkintäsuositus: Suojeluvarauksen poisto

Alue on hoidettua MT- ja OMT-kuusikkoa, pääosin järeässä tukkipuuvaiheessa; ei erityisiä vanhan metsän tai muitakaan suojeluarvoja. Pihlaja on pensaskerroksessa epätavallisen runsas.

Eteläosassa on vähäinen lähteikkö, jossa hiirenporrasta ym. saniaisia. Tien vieressä on paikoin puolilehtomaista kulttuurivaikutteista kasvillisuutta, valtalajeina, ahomansikka ja oravanmarja. Maantien eteläpuolella nuorta istutusköivikköä.

Suojelualuevarauksessa mainittua muinaisranta muodostumaa ei ole, joten merkintä perustuu virheelliseen karttarajaukseen. Ruskeamäen läntiseltä sivulta sellainen saattaisi löytyä, mutta inventoinnissa tavattiin vain louhinnan jäljiltä syntyneitä kivirivejä.

1. Umpilämmen suo
2. Ruututanan luhta

Peruskarttalehti 3244 06

Länsi- ja luoteisreunalla isovarpuista rämettä, kitulais mänty-koivu-kuusi-sekapuusto, harvakseltaan joitakin kuusi- ja mäntykeloja sekä vanhoja, umpeutuneita lapio-ojia. Luoteispuoleinen oja (koneella kaivettu 1,5 metriä leveä) jo umpeutumassa latvasta, mutta kuivattaa suota ja tulisi tukkia, mikäli suo halutaan säilyttää. Alueen pohjoisosaa rämettä (juolukka, suopursu), pientä ne-
vapintaa: rahkasara, tupasvilla, maariankämmeä, rätvänä, hieman katajaa. Pohjoisempi oja umpeutunut ja merkityksetön. Suon eteläosa luhtaista nevakorpea, jonkin verran mäntyä ja koi-
vua, jokapaikansaraa, karpaloo, kurienjalka, paikoin runsaasti maariankämmeä.

[illegible]

Roikanveden tasossa oleva laaja luhta, johon sisältyy 2 lampea. Koillisreunalla ruoikkovyö, jonka jälkeen saranevaa, valtalajina piukkasara, kurjenjalka, luhtavuohennokka, joitakin pajupensaita, mutta ei merkittävää umpeenkasvua: laaja ja aukea maisema.

Ruutanan pohjoisrannalla runsaasti raatetta, luhtavillaa, vaiveroa, isokarpalaa. Pienellä alalla villapääluikkaa ja pohjoiskärjen länsipuolella 6 suovalkun versoa, lounaiskulmassa hoikkavillaa. Luoteisosassa laaja kasvusto harvinaista hirssisaraa. Myös piukka- ja pullosaraa. Kaksi taivaan-vuohta.

Lampien välissä aavistuksen korkeampi kohta, valtamänty aika hyväkasvuista, sekapuuna koivua Aluskasvillisuuden valtalajina metsäkorte, myös raatetta. Eteläisen lammen pohjoisreunassa raatetta, runsaasti isokarpalaa, vaiveroa, luhtavilla. Muut rannat puustoiset, eteläpäässä kurjenmiekkakasvusto, pohjoispäässä ulpukkaa.

Maakunnallisesti merkittävä kohde (kasvilajisto, etenkin suovalkku, hirssisara ja hoikkavilla, suomaaisema).

